

Jožefa vreme ugodno,
obeta nam leto
rodno in plodno.

VESTNIK

Vreme

Delno
jasno
bo.

Murska Sobota, 18. marec 2004, leto LVI, št. 12, odgovorni urednik Janez Votek, cena 300 sit

Razlitje nevarnih snovi pri soboškem BTC

Str. 3

**NAFTA
EKO**

Brezplačna
telefonska številka
080 10 45

Cena kurilnega olja s prevozom 94,90 sit.
Cena kurilnega olja je veljavna od 16. 3. do 30. 3. 2004.

EKO-NAFTA, PROIZVODNJA NAFTNIH DERIVATOV d. o. o., Rudarska ulica 1, 9220 Lendava

**Str. 3 - Kriminalisti
končali preiskavo
dogajanja ob reki Muri**

**Tudi v Radgoni
gre za umor**

Pokojnega Lesjaka najprej
oropali, potem umorili?

**Str. 4 - Lokalski načrt
za hitro cesto
od Lendave do Pinc
sprejet sredi leta**

**Preseljen
priključek
Lendava jug bo
»povozil« tri hiše**

**Str. 6 - Novogradnja
na Spodnji Ščavnici**

**Market, kavarna
in slaščičarna**

**Str. 8 - Prva seja
častnega odbora**

**»Slovenija je
prava evropska
država«**

**Str. 9 - Čepinci -
prednost turistični točki
ali življenju mladih?**

**Starši se
bojijo droge,
otroci pa ne**

NAROČNIK

Bomba na mejnem prehodu Hodoš

Str. 16

Str. 3

**Zaradi
kritičnega
pisanja Bojan
Korošec
ni za pogovor
z novinarji**

Goran Sambt,
predsednik
študentskega
sveta
stanovalec:
**V Slove-
niji je
»fajn«
biti stu-
dent**

Str. 12

Nepreslišano

Mercator

Hipermarket Murska Sobota, Pleše 1, Supermarket Ljutomer, Užiška 13 in Supermarket Lendava, Kolodvorska 2a

HRENOVKE

1000 g, 4 kg, 10 kg, 20 kg

PARIŠKA SALAMA

1000 g, 4 kg, 10 kg, 20 kg

SVEŽI PIŠČANEC JATA

1000 g, 4 kg, 10 kg, 20 kg

PIZZA ŠUNKA

1000 g, 4 kg, 10 kg, 20 kg

SIR JOŠT

1000 g, 4 kg, 10 kg, 20 kg

999.-

849.-

669.-

925.-

990.-

POMMES FRITES

1000 g, 4 kg

SLADOLED PLANICA

1 liter, 1,5 liter, 2 liter

ZLATOROG PIVO

0,5 litra, 1 liter, 2 liter

269.-

469.-

149.-

**Posebna
ponudba**

Minister za zdravje opozarja:
»Prekomerno pitje alkohola škoduje zdravju!«

Ponudba velja do prodaje zalog.

Komentar

Človek bomba

Osem mrtvih v samomorilskem napadu v Izraelu. Kaj je še novega? Novice, kot je ta, nas ne prizadenejo več. To, da je v Iraku vsak dan ubit najmanj en vojak, ni več niti novica. To je že taka stalnica, ki se v množici niti več ne opazi. Kdaj smo tako otopeli? Zakaj? Ker je to tako daleč stran?

Naj si sposodim misel iz nekega italijanskega dnevnika: po drugi svetovni vojni smo živeli v dobi atomske bombe, nato do konca osemdesetih let v dobi hladne vojne, sedaj pa živimo v dobi človeka bombe. Sovražnik je postal neviden, potuhnjen, zahrbtn in ubija tako iz zasede, da ga niti ne vidiš, včasih je lahko že na tisoče kilometrov stran, preden zada udarec. Ne moreš pa ničesar, razen da samo upaš, da peklenškega stroja ni ravno pod tvojim sedežem.

Po dolgem času so nas spet predramile in osupnile bombe na vlakih v Madridu, ki so terjale več kot 200 življenj. Sam sem takoj vedel, da to ni delo baskovske teroristične organizacije ETA. ETA ni nikoli postavljala bomb za množično uničenje, ker je zelo pazila, da se proti njej niso obrnile množice, ampak so bili njen cilj predstavniki vojske, policije in politike. Tako je postalo jasno, da so v igri spet teroristične skupine iz arabskega sveta (je bilo samo naključje, da je bila tudi ta eksplozija 11. v mesecu?). In spet smo pri povezavi človeka in bombe.

V Sloveniji nas ob vsaki večji nesreči pomirjajo, da smo še vedno oaza miru in varnosti. Kako dolgo še? Nočem biti črnogled, ampak ... Bomba na vlak, ki pelje iz Madžarske v Slovenijo, je bila že napovedana – na srečo je šlo za lažno informacijo – 29. marca pa stopamo uradno v NATO, to pa je vojaška organizacija. Več se ne bomo mogli izgovarjati, da se to nas ne tiče. Mislite, da pretiravam? Da se to pri nas ne more zgoditi? Minuli četrtek tudi ljudje, ki so se še zaspali peljali na vlak v Madridu, niti v snu niso pomišljali, da se kaj takega lahko zgodi tudi njim. Pa se je.

Tomo Koles

Pridružitve Prekmurja matičnemu narodu

Bo 17. avgusta tudi državni praznik?

Poslanca LDS, Ciril Pucko in Geza Džuban, menita, da stremljenje prekmurških Slovencev k združitvi z domovino ne bi smelo ostati zamolčano. K predlogu zakona o praznikih in dela prostih dnevih, ki bo predvidoma na dnevnem redu aprilske seje državnega zbora, bosta predlagala dopolnilo, da naj bo državni praznik tudi 17. avgust kot dan pridružitve prekmurških Slovencev matičnemu narodu.

Ta dan leta 1919 je bila namreč v Beltincih ljudska razglasitev osvoboditve Prekmurja in izročitev Prekmurja jugoslovanski civilni upravi. Priključitev oz. združitve in osvoboditev Prekmurja Sloveniji avgusta 1919 je bila za Slovence državotvorno dejanje najvišjega nacionalnega pomena. Brez narodnega ponosa prekmurških Slovencev in brez trdoživosti njihovega upora zoper potujčevanje si je tako po njunem težko predstavljati današnje stanje, ko je slovenski narod združen v samostojni slovenski državi.

M. J.

O vlogi protestantizma v moderni družbi

Prekmurci smo zaspali na dobrih temeljih

Jana Kerčmar, evangeličanska duhovnica: »Vzrok, zakaj se Prekmurje ni razvilo, vidim v mentaliteti in karakterju ljudi. Ljudje so preprosti, skromni, ne upajo povedati in izraziti svojega nezadovoljstva. Nam je na zunaj vse dobro. Zaradi dobrote preprostih ljudi smo ostali na obrobju. Poleg tega pa preteklo obdobje ni bilo prijazno do cerkve, to je uspavalo duhovnike. Malo smo zadremali in morda dremamo še sedaj.«

Boris Kous, dr. med: »Nismo znali izkoristiti dogajanja sebi v prid. Zgodovina je za nami, je preživela, ozreli se moramo v prihodnost. Imeli smo priložnost, ki pa je nismo znali izkoristiti. Nobena vera ne daje toliko svobode in nima tako dobrih temeljev, kot jih ima evangeličanska, vendar smo mi vse skupaj zamudili. Trubar in njegovi sornišljeniki so naredili vse, kar so lahko, mi pa premalo. Pa smo imeli postavljene tako dobre temelje. Menim, da smo zaspali.«

Reformacija je bila prelomnica v zgodovini Evrope. V času krize cerkve, padca duhovnih in moralnih vrednot, je Martin Luther dobronamerno predstavil svoje teze, s tem pa je v začetku 16. stoletja cerkev in celotno družbo postavil na nove temelje in nova izhodišča. Kljub neodobravanju in izobčenosti so se Luthrovi pogledi hitro razširili po vsej Evropi in tudi k nam. Danes veljajo evangeličanske dežele za najbolj napredne in gospodarsko najbolj razvite, česar pa ne moremo reči za Prekmurje. O vzrokih, zakaj so Prekmurci zaspali, o vlogi reformacije danes in tudi zgodovini je bilo govora na predavanju, ki ga je pripravil v Pacu skupaj z Evangeličansko cerkvijo Leo Club Murska Sobota.

O zgodovini reformacije in ključnih dogodkih v Evropi in pri nas je spregovorila evangeličanska kaplanka Jana Kerčmar ml. Podrobneje je predstavila razmere v tedanjih Evropi in pogoje, ki so omogočili ali povzročili, da je dozorela nova teologija. Poleg privržencev je imela tudi veliko nasprotnikov, saj je razbijala sistem, ki je dajal namesto duhovnih vrednot prednost materialnim. Pozabljalo pa se je na potrebe prebivalstva in njihovo duhovno rast. Ideje in vrednote reformacije so s pomočjo študentov prišle tudi v naše kraje in so s spodbujanjem verske pripadnosti prispevale k ohranitvi jezika, kulture in nacionalne zavesti.

»Če ne bi bilo pomembnih luteranskih duhovnikov in trdnih luteranov, bi se zgodovina lahko zasukala v drugo smer,« smo lahko slišali. Reformatorji so v svo-

jem času veliko naredili, njihova dela pa so aktualna še danes. O vlogi protestantizma oziroma reformacije danes je spregovoril evangeličanski kaplan Simon Sever. Po njegovem mnenju mora biti zgodovina še danes gonilna sila za prihodnost. »V reformaciji se je človek postavil na svoje noge in začel razmišljati z lastno glavo. Ne glede na to, ali govorimo o protestantskem principu ali protestantski etiki, gre vedno za isto stvar – za odgovorno ravnanje človeka na vseh ravneh.«

Odgovorno ravnanje človeka

Tudi zaradi takega ravnanja veljajo evangeličanske dežele, še posebno severne, za najbolj gospodarsko razvite in napredne. V Prekmurju je drugače. »Kje pa je vzrok, da se kljub protestantizmu

Prekmurje gospodarsko ni razvilo,« je zanimalo Rudija Kousa. »Na Finskem je drugače,« vključila duhovnica Jana Kerčmar, saj je tam evangeličanska religija prevladujoča v državi. »Sem Slovakinja in zato lahko bolj primerjam Slovence in Prekmurce. Tudi na Slovaškem je večina evangeličanov, pa prav tako ni bilo nobenega večjega razvoja kot je v severnih evropskih državah. Vzrok vidim v mentaliteti in karakterju ljudi. Ljudje so preprosti, skromni, ne upajo povedati in izraziti svojega nezadovoljstva. Nam je na zunaj vse dobro. Zaradi dobrote preprostih ljudi smo ostali na obrobju.«

»Prekmurje nikoli ni imelo meščanstva, saj je to poklicno pretežno kmečkim prebivalstvu, in tudi zato protestantska etika ni imela toliko utega,« dodal Sever. K takemu stanju so pripomogli tudi dejavniki med potomce, beg možganov – podobno. »Naloga nas, ki smo tukaj ostali, pa je, da naredimo, je poudaril evangeličanski duhovnik Leon Novak. »Če da so bile v vsakem obdobju te situacije, človek pa ni mogel raniti upanje.«

Vse dobre temelje smo imeli, ki pa jih Prekmurci nismo znali izkoristiti sebi v prid. Zgodovina je za nami, je preživela, ozreli se moramo v prihodnost, kajti zgodovina nas ne spremlja. In tudi Evropa je bila naša priložnost. »Lahko bi bili uspešna regija, ki bi bila prepoznavna po svoji kulturi, po izoblikovanem vrednotnem sistemu,« je povedal Kous. Čas je, da se zbudimo.

A. Nana Rituper

VESTNIK

IZHAJA OB ČETRTKIH
Izdaja: Podjetje za informiranje d. d.
Murska Sobota

Uredništvo: Irma Benko (direktorica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kováč (namestnik odgovornega urednika), A. Nana Rituper Rodež, Bernarda Balažic-Pešak, Jože Gray, Majda Horvat, Milica Jerše, Štefan Sobocan (novinarji), Nataša Juhov, Jurij Zauheker (fotograf), Nevenka Emri (ektonika), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Robert J. Kováč (računalniški prelopi).

Naslov uredništva in uprave: M. Sobota, Ulica arm. Novaka 13, tel. št.: 531 19 98 (naročniška služba), n.č.: 531 19 60, 534 80 17 (novinarski Vestnik), Venera (tuzenaj) 534 80 15, št. telefaksa 532 11 75. Naročniški rokopiisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za tri mesece je 3.700,00 tolarjev, letna naročnina 14.800,00 tolarjev, letna naročnina za naročnike v tujini je 37.500,00 SIT, polletna naročnina za delovne organizacije, podjetja in obrtnike je 11.100,00 tolarjev, izvod v klopčarži je 300,00 SIT. Celoletna naročnina za internetno izdajo je 12.400,00 SIT oz. 52 EUR. Transakcijski račun za naročnike pri Raiffeisen Krekova banka 24900-9000247884.

Tisk: Podjetje za usposabljanje invalidov SET Večve.

Davek na dodano vrednost je vrčunan v ceno izvoda in se obračunava v skladu s 7. točko 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost, Uradni list 23. 12. 1998, št. 89 in Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2002 in 2003, Uradni list 17. 12. 2001, št. 103.

Naklada: 16.000 izvodov.

Elektronska pošta:
Vestnik: vestnik@p-inf.si,
Venera: venera@p-inf.si,
Naročniška služba: oglasvestnik@p-inf.si
WWW stran: http://www.vestnik.si.

na internetu:
www.vestnik.si

Podjetje za informiranje d. d. ul. o. Novaka 13, M. Sobota

»V teh vlakih smo bili vsi«

Ponedeljkovo jutro v španski prestolnici je bilo podobno kot vsak drug začetek delovnega tedna, ki sem jih v zadnjih šestih mesecih, odkar sem prišla v Madrid študirat, že zelo dobro spoznala: nešteto prometnih zamaškov, popolnoma natrpani avtobusi, vlaki in podzemna železnica, ljudje zatopljeni v časopise, nekateri še malo dremajoči, ulični glasbeniki s klobuki, v katere vsake toliko časa pade kakšen kovancec ... Presenetil me je dobro znani hrup, ki sem ga v preteklih dnevih tako pogrešala. Nekomu bi se lahko zazdelo, da se mesto, osvetljeno s prvimi jutranjimi sončnimi žarki, končno prebujajo iz dolgega zimskega počitka.

Vendar minuli konec tedna v Madridu ni bilo mirnega spanca. Namesto tega je tukaj vladala prava nočna mora, za prebivalce mesta najverjetneje najhujša v zgodovini. Kolikokrat v teh dneh sem si zaželela, da bi se prebudila iz grozljivih sanj, na koncu pa spoznala, da so dogodki preteklih dni kruta resničnost, na kar spominjajo prižgane sveče, ogromni šopki rož in državne za-

stave z žalnimi trakovi, ki krasijo vsako ulico v tem štirin milijonskem mestu in jih je skoraj nemogoče prešteti.

V četrtek zjutraj smo onemeli v še zmeraj prazničnem razpoloženju po sredini veliki zmagi kraljevskega nogometnega moštva Real Madrid proti nemškemu Bayernu ob novici o eksplozijah vlakov v bližini Madrida in na glavni železniški postaji Atocha v središču mesta, čas pa se je ustavil. Zmagoslavje minulega dne je bilo v trenutku le še bled spomin, športni časopisi s kričnimi naslovnici pa so ostajali na policah. Nikogar ni zanimala preteklost. Bili smo »zdaj in tukaj« in treba je bilo reagirati. Po prvem šoku je v mestu završalo. Vsakdo je želel na svoj način pomagati in začela se je obsežna reševalna akcija, ki je na moje veliko presenečenje, razen mojenj zaradi preobremenjenosti v telefonskem omrežju, potekala brez vsakršne zmede. Zdelo se je, da je tragedija prebivalce Madrida v trenutku združila in napolnila z neverjetno energijo, saj se je poleg reševalcev in gasilcev v razbitine vlakov nesebično pognalo tudi na tisoče prostovoljcev. Nekateri so kar s svo-

jimi avtomobili prevažali ranjence do bolnišnic, kjer se je trlo ljudi, ki so želeli darovati kri, bližnja podjetja pa so odstopila svoje pisarne, ki so se kar najhitreje spremenile v zasilne operacijske dvorane.

Kljub izredni organizaciji in solidarnosti vseh in vsakogar posebej pa smo se morali ob koncu črnega enajstega marca, ki ga brez težav lahko enačim z enajstim septembrom v New Yorku, soočiti z žalostnim rezultatom sedaj že vsemu svetu znanega največjega terorističnega napada v Španiji, posledica katerega je dvesto smrtnih žrtev in več kot tisoč ranjenih. Mesto je razglasilo tridnevno žalovanje in vsi skupaj smo se pogreznili v molk. Šele takrat smo se zavedli groznih razsežnosti nečloveškega napada na nedolžne in nič hudega sluteče študente in delavce, ki so kot ponavadi potovali z jutranjimi vlakmi proti prestolnici. Noč je minila brez spanca. Pogovarjala sem se z mnogimi prijatelji in sošolci, ki so me še pred nekaj meseci tako lepo sprejeli medse in me vsak dan znova presenečali s svojim večnim optimizmom in neverjetno življenjsko voljo, zdaj pa so v enem sa-

mem trenutku ostali brez prijateljev in znancev, nekateri celo brez bližnjih sorodnikov. V takšnem trenutku je skoraj nemogoče najti besede, ki bi omilile bolečino in žalost. Ostajajo le vprašanja. Zakaj nedolžne žrtve? Zakaj so nekateri otroci v vrčih in šolah zaman čakali na svoje starše, ne da bi vedeli, da so ostali sirote? Zakaj se je mnogo staršev zjutraj zadnjič poslovilo od svojih otrok? Zakaj toliko bolečine, ki je za zmeraj zaznamovala mnoga življenja? Ta in podobna vprašanja ostajajo brez odgovorov.

V naslednjih dneh je deževalo. Udeležila sem se petkovega protestnega shoda in zdelo se je, da nebo joče skupaj z nami. Ko smo se z dežniki in premraženimi počasi pomikali po glavni ulici proti središču Madrida, je bilo v zraku mogoče čutiti moč in enotnost, ki človeka ne moreta pustiti ravnodušnega. Bila sem ponosna, da sem del te ogromne premikajoče se množice ljudi, ki je bila pripravljena do zadnjega diha braniti svoje prelepo mesto in ki je enoglasno obsojala teroristične aktivnosti. V tistem trenutku nas nista ločevali niti narodnost niti barva kože, edi-

no, kar je štel, je bilo naše pričanje, da želimo in zahtevamo svobodo, mir, demokracijo in varnost. V petek smo bili vsi Španci. V petek smo bili vsi prebivalci Madrida.

Dim četrkovnih eksplozij se je poleg, dež je ugasnil, mnogi pa so sveč. Pa ne za dolgo. Ljudje se vračajo in jih ponovno prikaže ter prinašajo novo svetlobo. V petek smo bili vsi Španci. V petek smo bili vsi prebivalci Madrida. Dim četrkovnih eksplozij se je poleg, dež je ugasnil, mnogi pa so sveč. Pa ne za dolgo. Ljudje se vračajo in jih ponovno prikaže ter prinašajo novo svetlobo. V petek smo bili vsi Španci. V petek smo bili vsi prebivalci Madrida.

Zaradi kritičnega pisanja Korošec ni za pogovor z novinarji

Kadrovski problemi na otroškem oddelku imajo korenine

Prepoznavnost murskosoboške bolnišnice – po krizi vodenja

Direktor murskosoboške bolnišnice Bojan Korošec je sklical tiskovno konferenco, na kateri je s sodelavci podal informacije o poslovanju in strokovnem delu bolnišnice v preteklem letu. Nato je novinarje in novinarke povabil, da postavljajo vprašanja. Bojan Korošec je odgovarjal.

Vprašanje: »Gospod Vučak je prej omenil, da zadeva glede opreme porodnišnice še stoji. Ali lahko pojasnite, kje stoji?«

Odgovor: »Mislim, da je gospod Vučak povedal vse, kar je lahko povedati. Stoji na ministrstvu. Ministrstvo je tisto, ki je razpisalo opremo in od ustega, kar smo na tiskovni konferenci povedali, ni nič novega.«

Vprašanje: »Ali ste še vedno pripravljeni, da se boste lahko preselili v prvi polovici leta, saj je že konec marca?«

Odgovor: »Če ne bi upal, tega ne bi izjavil.«

Vprašanje: »Je to teoretično sploh mogoče izpeljati, če zadeva ni na razpisu, kje pa je potem končna ponudnikov?«

Odgovor: »Mislim, da je.«

Pripomba: »To je pa sedaj nov, da nam odgovarjate v stavkih, sestavljenih iz dveh besed.«

Odgovor: »Izkušnje govorijo, da tako dosti več ni potrebno ... Prosim.«

Vprašanje: »Kako daleč ste prišli v pogovori na otroškem oddelku? Glede na medijsko razvpatost iz zgodbe pričakujem, da bomo vendarle slišali nekaj več.«

Odgovor: »Samo nekaj stavkov. Kot sem na začetku rekel, je novinarska konferenca namenjena poslovanju v letu 2003.«

Prišel je torej trenutek, ko je direktor murskosoboške bolnišnice Bojan Korošec tudi novinarjem razkril, kakšno je njegov slog komuniciranja z nekom, ki kritizira njegovo delo in misli drugače. Že dolgo pred novinarji so ga v tej luči poznali in potem na svoji ko-

ži občutili posledice zdravnikov, ki so mislili in delali drugače. Kriza vodenja bolnišnice, na katero že dlje časa opozarjajo zdravniki murskosoboške bolnišnice, torej ne izhaja samo iz tega, kaj vodstvo bolnišnice ni storilo, ampak, kaj je počelo, zato je kadrovski problem na otroškem oddelku treba videti tudi v tej luči.

Ko so januarja leta 2002 odstopili predstojnica otroškega oddelka Jana Norčič, njen namestnik Vojko Berce in glavna oddelčna sestra Katica Bergez, in to v znak protesta proti nezadržni centralizaciji zdravstva v državi, prepočasnemu odpravljanju kadrovskih težav na oddelku in tudi zaradi nekaterih pomislekov glede ustanovitve pediatričnega centra, je Bojan Korošec uvedel presojo upravičenosti bolnišničnega zdravljenja otrok na oddelku oziroma nadzor nad delom domačih zdravnikov. Za Vestnik je takrat izjavil: »Če bo tako, kot načrtujemo, bo prvega februarja iz mariborske bolnišnice prišel kolega in on bo tisti, ki bo glede na strokovnost in nujnost primerov triažo tudi izostril.« Ta zdravnik je potem tudi prišel in starši otrok so bili priča, kako se je pred njimi pokroviteljsko obnašal do domačega zdravnika, v njihovih očeh dobrega zdravnika njihovih otrok.

V novinarskem članku izpred dveh let je ostalo zapisano tudi to, da je bil neposredni povod za protestni odstop obisk uprave na otroškem oddelku, na katerem je direktor bolnišnice Bojan Korošec zdravnikom med drugim povedal, da so bile izjave za časopis, ki so jih dali pred tem, neresnične, zaradi česar jim je potem tudi prepovedal dajanje nadaljnjih izjav za javnost brez njegovega soglasja.

V novinarskem arhivu je ostal tudi dopis, poslan v imenu kolektiva otroškega oddelka. Med drugim

piše: »V petek, 25. 1. 2002, je vzdrževalno osebje po naročilu pomočnice direktorja g. Danice Mores fizično odstranilo kar 18 (ali dobrih 40 odstotkov) od 42 postelj na otroškem oddelku in ga s tem praktično razpolovilo. Na srečo nas in otrok zaradi ugodnih epidemioloških razmer še nimamo velikih težav, jih pa seveda kmalu pričakujemo.«

Kadrovske težave na otroškem oddelku le niso zgolj posledica objektivnih okoliščin, torej upokoitev zdravnikov in nepričakovane odsotnosti ter odhoda specialistov, kot trdi direktor Bojan Korošec, ampak tudi ravnanja uprave, nepravilnega iskanja novih zdravnikov, njenih zahtev in pritiskov na zdravnike. Res pa je tudi, da so kadrovski problemi tudi zaradi nesoglasja znotraj samega oddelka in da številne zamere še vedno bremenijo sodelovanje med osnovnim zdravstvom in zdravniki na otroškem oddelku.

Pred šestimi leti je namreč uprava murskosoboške bolnišnice začela z ukrepi zmanjševanja števila zdravljenih v bolnišnici na vseh ti-

stih oddelkih, za katere so na centralni zdravstveni zavarovalnici izračunali, da glede na število prebivalcev v regiji bolnišnično zdravijo preveč bolnikov.

To pa je bilo tudi po meri reform zdravstvenega ministra. V bolnišnici so potem z racionalizacijo, ali da bi zmanjšali stroške, udarili po štirih oddelkih, otroškem, infekcijskem očesnem ter oddelku za nos, grlo in ušesa, ustrezno temu pa je vodstvo načrtovalo tudi kadrovanje.

Da je pri tem potrebna postopnost, so opozarjali zdravniki, saj to terjajo realne razmere na oddelkih, na te pa v bistvu vpliva tudi socialna podoba regije. Toda vodstvu se to ni zdel dovolj tehničen argument, da bi pri restriktivnih ukrepih upočasnil korak, drugačno mnenje ali ravnanje zdravnikov pa tudi ni vodilo do strpnih pogovorov, ampak do stopnjevanja pritiskov. Samo kljubovanju predstojnikov oddelkov, njihove-

mu trmastemu iskanju podpore v strokovnih krogih, ponujanju njihovih zdravstvenih storitev bolnikom širšega slovenskega prostora gre pripisati, da oddelkov, ki so se znašli na udaru, potem le niso povsem oklestili.

Uprava bolnišnice je torej z ukrepi racionalizacije, torej da bi na račun manjšega števila zdravljenih v bolnišnici znižala stroške, želela biti med prvimi ali celo korak pred drugimi. S svojim trendovskim ravnanjem pa je bila seveda tudi po volji zdravstvenemu ministrstvu. Dorjan Marušič, sekretar na zdravstvenem ministrstvu, je namreč izjavil (februar 2002): »To, kar se dogaja tu, se dogaja tudi sicer po svetu. Po znanih podatkih Murska Sobota sledi svetovnim in tudi slovenskim trendom.«

Bojan Korošec je namreč zaradi medijsko obelodanjenega konflikta z zdravniki na otroškem oddelku februarja organiziral tudi sestanek s pomurskimi poslanci in župani, nanj pa je potem namesto vabljenega zdravstvenega ministra prišel državni sekretar.

Majda Horvat

Razlitje železovega triklorida pri soboškem BTC

Nobene nevarnosti za okolje?

Včeraj, malo pred deseto uro dopoldan, je šofer cisterne na parkirišču carinarnice v Murski Soboti opazil, da mu iz cisterne teče železov triklorid, ki je bil namenjen za farmo Nemščak. Tam ga uporabljajo za čiščenje odpadnih voda.

Na kraj nesreče so prispeli gasilci z več vozili in večje število policistov. Policisti so najprej zavarovali celotno območje parkirišča, zaprli pa so tudi cesto, ki pelje skozi BTC mimo industrijskega območja do ceste proti Markišavcem. Najprej je sicer bilo zavarovano le območje parkirišča, potem pa so policisti zaporo razširili na večje

Železov (III) klorid (FeCl₃) je vodotopna kemikalija, ki se uporablja kot koagulant za čiščenje odpadnih in pitnih voda. Je oranžno rjava oljna tekočina, brez vonja in ni eksplozivna. Naravni alkaloid postopno nevtralizira material ali morda kot soli neomejeno ostaja v okolju. Gre za kislno korozivno anorgansko raztopino, ki deluje rahlo kislno in je v velikih koncentracijah škodljiva za vodeni svet. Izpiranje z večjo količino vode povzroči hitro oksidiranje železa, ki odpade v obliki rje.

območje. Gasilci so železov triklorid začeli prečrpavati v za to posebej namenjene priročne bazene. Pri tem so jim pomagali tudi pripadniki civilne zaščite, ki so kasneje pripeljali tudi dodatni bazen. Omenjeno spojino bi lahko prečrpali tudi v prazne prekatne cisterne, vendar niso želeli ničesar tvegati, saj ni bilo mogoče vedeti, kaj bi se zgodilo s spojino v praznem delu cisterne, zato so želeli prečrpati spojino iz poškodovane v drugo cisterno. S pomočjo peska pa so preprečili, da železov klorid ni otekal v kanalizacijo.

Po prvih podatkih železov klorid ni nevaren za ljudi in okolje niti za podtalnico in pitno vodo. Tudi na kraju nesreče ni bilo čutiti posebnega vonja pa tudi gasilci so imeli le običajno opremo. Vseeno pa so iz preventivnih razlogov ustavili delovanje klimatskih naprav v trgovinskem kompleksu BTC, saj niso mogli vedeti, kako bi se spojina obnašala v zaprtem prostoru, v katerega bi vstopila skozi klimatske naprave.

A. B. V. P., foto: J. Z.

Komentar

Aktivni posegi

Politična temperatura se dviga. Ob hladnem obnašanju vladajoče stranke se v tej čuti vse več nerazumevanja. Ob retoričnih poskusih obračuna z opozicijo je to, kot kaže, samo podžgalo volilno telo, da se je še bolj oddalnilo od LDS. Ob tem je zantimovno tudi opazovanje na lokalni ravni. Pred dobrimi štirimi leti so se zaradi dobre organiziranosti v odzivih na razne »odprte« telefone poslušalcev postavljali v ospredje esdeesovci, ki jih takratne javnomnenjske ankete niso pozicionirale tako dobro kot jih danes. Sedaj potekajo glasovanja s pomočjo spletnih forumov. Tu že lahko opazimo, da tudi LDS ne ignorira več tovrstnih anket in forumov in se organizirano pojavlja na forumih in skrbi za »ravnotežje«. Čedalje očitneje postaja, da so »izbrisani« pomenili le nekoliko agresivnejši odnos do LDS. Z oddaljevanjem aktualnosti tega problema se položaj vladajoče stranke ni bistveno popravil. V tem loncu bi morda lahko obravnavali še drugo koalicijsko stranko, ki so ji jastrebi začeli spodmikati tla, vendar jo je rešil njen predsednik z doslednim spoštovanjem pravil igre na razpiti izredni seji parlamenta. S to potezo si je posledično rešil kožo v stranki, hkrati pa umiril jastrebe, ki niso bili sposobni dojeti, da članstvo le ne stoji tako močno za njimi.

Če so izbrisani vzpostavili kritičen odnos do LDS, je vse drugo začelo pritiskati in zmanjševati ugled te stranke v javnosti. Zgodil se je Orion, zatem Telekom, postopoma prihajajo v javnost podatki o plačah v javnih podjetjih in zavodih, ki zaradi prepletenosti politike s temi institucijami mečejo vedno slabšo luč na vladajočo stranko. Zato ne preseneča hitra reakcija povprečnega volilnega telesa. Ob milijonskih plačah v javnem sektorju so se že aktivirali pri uresničevanju reševanja plač »ubogih delavcev«, ki jim njihovi liberalni kapitalisti nikakor nočejo prisluhniti. Pod krinko socialnega sporazuma jim je obljubljeno povišanje plač za pet tisočakov. Potem, ko je bilo razloženo, kako je bilo mišljenih teh pet tisočakov, se je že izvedelo, da direktor Zavarovalnice, brez dileme kader LDS, Jože Lenič mesečno »pokasira« nekaj več kot tri milijone tolarjev, njegovi pomočniki in regionalni direktorji pa približno 85 odstotkov tega zneska. Posredno se je zgodil še en manever, in sicer ustanovitev Foruma 21, ki naj bi aktivno razmišljal o prihodnosti države. Toda, če je ideja morda res taka, je javnost ni sprejela tako. Ob pogledu na elito, ki se je ob tej priložnosti zbrala, se je javnost odzvala prej negativno kot pozitivno, predvsem v smislu, da poskuša nekdanji predsednik po vzporedni poti ohraniti na oblasti sedanjo garnituro. Manever bo morda, kljub sedanjemu razpoloženju javnega mnjenja, celo uspel, saj gre za družščino, ki obvladuje slovenski kapital. Edino ta jih lahko odreši, zato se ponovno govori o t. i. nacionalnem interesu in v imenu tega in za tega bo delal tudi novi gospodarski minister. Vendar gre za deformacijo. Za nacionalni interes bi bilo izredno dobro, če bi dobili malo več tujega kapitala. S tem bi prišlo do drugačne delitve moči in tudi nekoliko normalnejšega delovanja politike.

J. V.

Kriminalisti končali preiskavo dogajanja ob reki Muri

Tudi v Radgoni gre za umor

Pokojnega Lesjaka najprej oropali, potem umorili?

V Vestniku smo v prejšnjih številkah poročali o smrti 61-letnega Viktorja Lesjaka iz Podgradja, ki so ga v soboto, 21. februarja, našli utopljenega v reki Muri v Gornji Radgoni. Ker je obstajal sum storitve kaznivnega dejanja, so kriminalisti Urada kriminalistične policije soboške policijske uprave opravili preiskavo.

Na redni sredini novinarski konferenci so policisti povedali,

da so s preiskavo dogajanj ob reki Muri končali.

Tako je Urad kriminalistične policije vložil ovadbo zaradi suma storitve dveh kaznivnih dejanj, gre za rop in umor, zoper 27-letnega M. A. iz Gornje Radgone na Okrožno državno tožilstvo v Murski Soboti.

Po 127. členu Kazenskega zakonika je za umor najmanjša kazen zapor do petih let, za rop pa je po 213. členu zagrožena kazen najmanj leto dni zopora.

Po naših informacijah naj bi osumljeni s pokojnim v petek zvečer popival, potem sta skupaj odšla iz lokala, kjer sta se sprla in prerivala, saj je osumljeni pokojnemu želel odvzeti manjšo količino denarja. Pri tem je pokojni padel in obležal na rečnem bregu, osumljeni pa naj bi ga potem porinil v reko.

Letos so se v Pomurju zgodili že trije umori, lansko leto pa le eden.

A. B.

Gradnja in bivanje

Vlasta Jeršek
Financijska svetovalka
Gradnja in bivanje
Poslovna enota Murska Sobota
Slovenska ulica 29
Telefon: 02/512 45 20
info@sparkasse.si

ZNAJO SE PRILAGODITI
ZAKONOM VARNOSTI
POSAMEZNIKA.

SPARKASSE
Moderne evropske banke

Prireditve ob madžarskem nacionalnem prazniku Slovesnosti v Lendavi in drugih pomurskih krajih

Osrednja prireditev pomurskih Madžarov ob madžarskem nacionalnem prazniku je bila v ponedeljek že tradicionalna slovesnost pred spominskima ploščama Szechenyju in Kossuthu v Lendavi, kjer so ob slovesnosti z govori in kulturnim programom pred spomenik položili vence.

S tem praznikom, 15. marcem, ki je na madžarskem tudi dela prost dan, se spominjo marčevske revolucije leta 1848. Slavnostni govornik na prireditvi v Lendavi je bil predsednik Pomurske madžarske samoupravne narodnostne skupnosti György Tomka, ki je spregovoril o položaju in težavah madžarske manjšine v Pomurju, obenem pa poudaril pomen sodelovanja Madžarov in Slovencev v Pomurju za nadaljnji gospodarski razvoj pokrajine.

Pomurje je v zadnjem desetletju zapustilo skrb zbujačo veliko število mladih Madžarov, pa tudi mnogi, ki so ostali, so zaskrbljeni nad svojo prihodnostjo.

Prireditve se je udeležil tudi madžarski veleposlanik v Sloveniji Gabor Bagi, prebrali pa so tudi poslanico, ki jim jo je ob prazniku poslal madžarski premier Peter Medgyessy. Po osrednji prireditvi v središču Lendave je bil še spominski shod z baklami pri grobu Janosa N. Ratha na pokopališču pri Sveti trojici v Lendavskih goricah.

Slovesnosti s kulturnim programom ob nacionalnem prazniku so pripravili tudi v drugih občinah, v katerih živi madžarska manjšina, Moravskih Toplicah, Hodošu, Šalovcih in Dobrovniku.

J. Ga.

Lokacijski načrt za hitro cesto od Lendave do Pince sprejet sredi leta

Preseljen priključek Lendava jug bo »povozil« tri hiše

Madžarska z avtocesto že letos do meje, Slovenija bo začela z gradnjo polovične avtoceste prihodnje leto

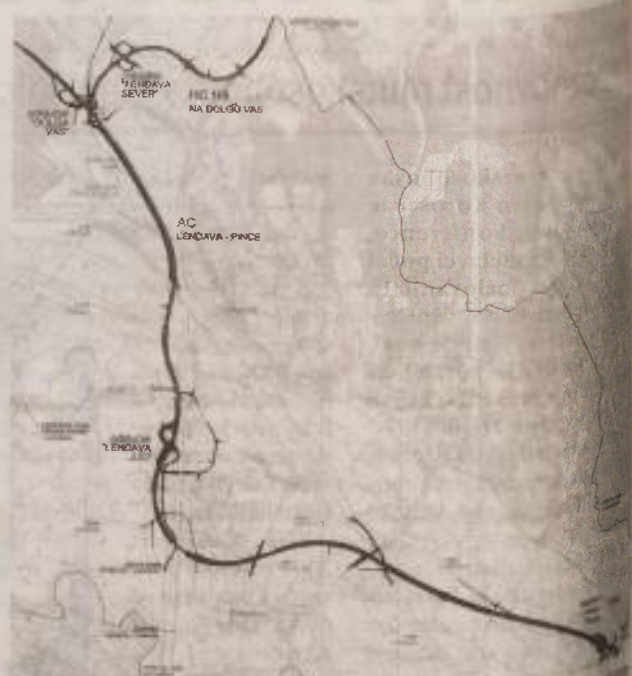
Urad za prostorsko planiranje pri prometnem ministristvu je v Lendavi predstavil spremenjene rešitve državnega lokacijskega načrta za avtocestni odsek Lendava-Pince z odcipom hitre ceste proti Dolgi vasi. Pri spremembah so upoštevali pripombe, dane v času javne razprave, ki je bila tretjega decembra, ter javne razgrnitve lokacijskega načrta.

Gre za več popravkov prvotne trase, nekaj tudi zelo velikih, kar pa naj ne bi vplivalo na čas

premaknil nazaj za okoli petdeset metrov, kar pomeni, da bo precej širši, do meje pa bo speljana avtocesta. V nadaljevanju bodo na podlagi usklajevanja z Zavodom za naravo iz Maribora pripravili drugačne rešitve na območju Dolinskih pašnikov. Odstopajo namreč od vodnogospodarske ureditve, torej čiščenja struge Ledave, kar pomeni, da bodo z določenimi objekti zagotovili namakanje tega predela in s tem ohranitev starih hrastov. Na naftnih poljih so traso nekoliko zravnali, največ dve-

na prometna študija, priključek Lendava jug premaknil na območje prečkanja ceste Dolnji Lakoš-Lendava, kamor bo priključena tudi cesta iz Murskega Središča. Na zahtevo občine se je na novo vrisala tudi Kranjčeva cesta, ki se bo priključila na rondo. Glede na pripombe ob javni razgrnitvi so popravili tudi nekaj manjših sprememb pri navezovalni poti proti Dolgi vasi.

Ena ključnih sprememb lokacijskega načrta za avtocesto do Pince je torej premik priključka Lendava jug na območje križišča

Prvotni načrt avtoceste na odseku Lendava-Pince, ki pa je bil deležen mnogih ključnih popravkov. Ključni popravki so zamik mejnega platoja, močnejše Dolinski pašniki za ohranitev hrastov, zravnanje trase prek naftnih polj, premik priključka Lendava jug na območje križišča v Dolnjem Lakošu in nova Kranjčeva ulica

pred Dolnjim Lakošem, kar bo prizadelo stanovalce oziroma lastnike bližnjih hiš. Kaj konkretno jih čaka, je zanimalo Riharda Torho, lastnika avtoservisa Škoda, Ano Sep, Ferda Primožiča in Ludvika Madžarja. Novi načrti pomenijo, da bo treba hišo Ane Sep porušiti, sosednja dva objekta, za katera sta spraševala Ludvik Madžar in Ferdo Primožič, pa bosta postala neprimerna za bivanje in ju bo treba prav

tako odkupiti. Po prvotnem načrtu bodo torej trije objekti, ne pa tudi bilski servis. Zanj in za bilski servis bodo le preurejali

Pripombe k poteku avtoceste, ki naj bi potekala prek nekaterih vrtin, je v času javne razgrnitve podala tudi Nafta Grozovič, zato je Marjana Kraljič na razgrnitvi sprememb zanimalo, ali jih upoštevajo. Avtocesta se po novem odmaknila od vrtin pri PG1 pa odmakla niso, povečati, ker bi potem zadnje naslednjo vrtino. Tako so odmaknili minimalni odmak 30 metrov od roba cestišča. V primeru, da se avtocesta ne odmakne, bodo datni petnajst metrov pomembne vrtine PG1, tako Kraljič, bodo nastale težave, je predlagal, da ta problem rešujejo z ločenimi pogovori. Majda Horvat

izdaje uredbe o lokacijskem načrtu. Po napovedih Gregorja Ficka, podsekretarja na prometnem ministristvu, jo bodo županu predali v načrtovanem roku, to pa je sredi leta.

Na območju mejnega prehoda Pince bodo po novem zgradili polovični priključek, ki bo omogočal izključevanje iz prometa pred mejo in vključevanje s smeri Pince. Mejni plato se bo delno

sto metrov proti vzhodu, s čimer so se izognili trasi avtoceste prek več naftnih vrtin, kot je predvidevala prvotna trasa. S tem so znižali strošek investicije in skrajšali dolžino trase.

Zaradi tega bodo južneje premaknili tudi nadvoz lokalne ceste Zatak-Petiševci. Na območju Lendave se je zaradi neugodnih prometnih podatkov, kar je pokazala v tem času pripravlj-

Slovenija je z Madžarsko podpisala sporazum o gradnji avtoceste oziroma hitre cestne povezave. Sosedje bodo prišli še letos z avtocesto do križišča pred Lentijem, medtem ko slovenska stran z gradnjo polovične avtoceste zamuja. V najboljšem primeru bodo z deli začeli prihodnje leto. Drugo polovico avtoceste naj bi začeli graditi šele takrat, ko bosta s hitro cesto povezani skrajni točki, torej Pesnica in meja z Madžarsko.

Veržejski občinski svet

Vzletno-pristajalna steza padla v vodo

Zaradi potreb v prostoru, ki so nastale v zadnjih štirih letih, in tudi zaradi razdružitve z nekdanjo Ljutomersko občino so se v občini Veržej lotili izdelave sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin planskih aktov. Tako so na torkovi seji občinskega sveta v drugi obravnavi pretresali vsebino odloka, ki ga je pripravila firma Umarh. Njen direktor Marjan Berlič je povedal, da je od 17 pobud, naslovljenih na pristojno vladno službo, dobilo zeleno luč 10. Predvsem je šlo za usklajitev z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana RS in tudi za nova planska izhodišča veržejske občine. Ta si bo prizadevala zlasti za organizirano pridobivanje in komunalno urejanje stavbnih zemljišč na strnjem območju.

Najbolj zanimivo pa je, da občina, ki obsega 764,8 hektarja kmetijskih zemljišč ali 63,5 odstotka občinskega prostora, ni dobila soglasja za širitev vzletno-pristajalne steze na športnem letališču v Veržeju. V prihodnje si bodo prizadevali, da to pobudo čimprej uresničijo, kar velja tudi za dve parceli, ki bi omogočali or-

ganizirano stanovanjsko gradnjo. Svetniki pa so po skrajšanem postopku sprejeli dopolnjena odloka o gospodarskih javnih službah in pogojih za obvezno priključitev na javno vodovodno omrežje. Po novem znaša pristojbina za gospodinjstva 120.000 tolarjev, vsi drugi lastniki, ki imajo izdano ustrezno gradbeno dovoljenje, pa plačajo znesek, ki je odvisen od vgrajenega vodomera oz. profila cevi, s katero se stranka priključi na javno vodovodno omrežje. S tem so v bistvu potrdili sklepe z nedavne izredne seje občinskega sveta, na kateri so se zavzeli za sofinanciranje rekonstrukcije prve faze vodovodnega omrežja v naselju Veržej. V tej zvezi so prejeli od Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja odločbo o načinu sofinanciranja omenjene naložbe, vredne 120 milijonov tolarjev.

Na seji so tudi potrdili sklep o 6,29-odstotnem dvigu povprečne gradbene cene, stroškov komunalnega urejanja stavbnih zemljišč in njihovi vrednosti v letu 2004. Delež občine Veržej za gradnjo zbirnega centra komunalnih odpadkov Ljutomer pa znaša nekaj več kot 442.000 tolarjev.

Milan Jerše

Gradnja prvega vodnega zbiralnika pri Gradu

Zadnje dni februarja so začeli gradbeni delavci z gradnjo prvega vodnega zbiralnika v sklopu vodovodnega omrežja, ki bo z vodo oskrbovalo vasi Dolnji Slaveči, Grad in Vidonci. Vodni zbiralnik ima prostornino 120 kubičnih metrov in se bo nahajal iz vrtin v Dolnjih Slavečih in pri Gradu. V občini Grad so namenili v letu 2003 za ureditev oskrbe z vodo več kot 100 milijonov tolarjev proračunskih sredstev. Največ – skoraj dve tretjini – so jih porabili za projektno dokumentacijo za vse in v vseh v izgradnji, nameravajo zgraditi še enega podobnega na vzpetini med Gradom in Vidonci. Sicer pa bo celotni sistem, ki ga bo dal 90 kilometrov vodovodnega omrežja in bo stal po predračunih okrog 700 milijonov tolarjev. - Pripravi: T. K.

Dogodek v največji pomurski vasi

Neuničljivo upanje Odrančanov

Cerkev Svete trojice bo končno dobila načrtovano podobo

V nedeljo – med mašo ob desetih – je mariborski škof dr. Franc Kramberger blagoslovil temeljni kamen treh zvonikov župnijske cerkve v Odrancih, ki jih bodo zgradili pred glavnim vhodom v cerkev. Naložba bo stala okrog 180 milijonov. Dokončanje in blagoslovitev bosta predvidoma oktobra.

S to vestjo bi lahko sklenil poročilo z nedeljskega dogodka, a informacija ne bi bila popolna. Tu in tam se namreč (nepoznavalcu) zastavlja vprašanje, ali imajo Odrančani toliko denarja, da si lahko privoščijo to gradnjo, oziroma zakaj ob zvoniku, ki ga že imajo (levo od vhoda), še trije novi zvoniki.

Maketa novih zvonikov odranske cerkve, ki jo je (maketo) naredil domačin Franc Kavaš.

Temeljni kamen, v katerega so vstavili ustrezno listino, je blagoslovil, nato pa tudi z nekaj betona zalil mariborski škof dr. Franc Kramberger.

Odgovor je preprost: leta 1964, ko so po mukah in težavah končno le dobili dovoljenje za gradnjo cerkve, jim je bilo dovoljeno postaviti le en zvonik in ne treh, kot jih je s prvotnim načrtom predvidel Plečnikov asistent inženir arhitekture Janez Valentincič. Zamisel pa ni šla v pozabo, še zlasti ne potem, ko so v sedemdesetih letih cerkev posvetili Sveti trojici, kar lahko simbolizirajo tudi trije zvoniki. Leta 2000 so imeli v Odrancih poenostavljen referendum, na katerem je bilo 90 odstotkov vernikov za dokončanje cerkve (treh zvonikov), kot je bilo načrtovano na začetku. Tedaj so se posamezne odranske družine tudi obvezale, da bodo v petih letih (mesečno po tri tisočake) prispevale 180.000 tolarjev. Velika večina obvezo izpolnjuje, zato tudi začetek del. Najugodnejši ponudnik je bil SGP Pomgrad Murska sobota, dokumentacijo pa je pripravila domača projektantska organizacija Atrij.

Denarja ni nikoli dovolj, še posebej, ko gradiš. Tudi Odrančani ga nimajo, zato računajo tudi na pomoč svoje občine, ministrstva za kulturo in drugih. Prav te dni je izšla tudi knjiga pokojnega župnika in pisatelja Lojzeta Kozarja z naslovom Neuničljivo upanje, tako da si tudi od njenega podarjanja obeta nekaj denarja. Seveda za izdatke za gradnjo zvonikov, pred katerimi bo tudi razgledna ploščad. Zvonik, ki jim ga je bilo dovoljeno zgraditi pred štiridesetimi leti, bodo enkrat pozneje »odrezali«.

Tekst in foto: Š. Sobočan

Na soli delegacije brez najave

Solarič: »Jaz sem ravnatelj!«

Ravnatelj dvojezične osnovne šole v Dobrovniku in tudi svetnik Ladislav Solarič se je na zadnji seji občinskega sveta pritožil nad nenapovedanimi obiski različnih delegacij, ki v zadnjem času prihajajo na njihovo obnovljeno šolo.

»Dosti delegacij prihaja na šolo, zato bi jih prosil, da se pred svojim obiskom najavijo, ne pa da hodijo same iz razreda v razred. Jaz sem ravnatelj in jaz moram voditi delegacije, ne pa o seba, ki za to ni določena. Zamenja me lahko kvečjemu moj namestnik.« Njegova pritožba je upravičena, še posebej, če vemo, da na šolo in si jo tudi ogledovala, ravnatelja pa o tem ni obvestil nihče. Za to je zvedel šele od drugih, ko so ga vprašali, kdo hoče po šoli. »Kakšno luč to meče na našo šolo? Jaz se moram pripraviti za takšne obiske, ne pa da samo debelo gledam, kaj je to za nekdo ljudi,« je utemeljeno jezen Solarič. Na dobrovniški šoli pa imajo tudi tako imenovano skrinjico zaupanja, kamor so pred kratkim učenci najverjetneje iz tega razreda vrgli prošnjo, naslovljeno na ravnatelja in župana, po nekem prostoru, kjer bi se mladi iz Dobrovnika in okolice lahko družili in zabavali.

To naj ne bi bila samo majhna sobica, ampak neke vrste mladinski klub, kjer bi lahko igrali namizni tenis in biljard ter pili brezalkoholne pijače. Župan Marjan Kardinar se je strinjal s potrebo po takšnem prostoru, vendar je pri tem opozoril na primer iz tujine, kjer je bil pred nekaj leti »Zgodba je znana. Enkrat smo že v opuščenem domu, pa se ni končalo tako, kot smo si želeli. Strinjamo se, da tako, kot je, ne more več biti, in da mladi nujno potrebujejo takšen prostor.« Tako je predlagal, da naj se čimprej sestanejo predstavniki odbora za družbene dejavnosti, občine in zainteresiranih mladih ter se pogovorijo o nadaljnjih možnostih za nastanek mladinskega prostora.

T. K.

Zahtevki za vračilo vlaganj v telefonijo

Darko Fras: »Čimprej odpraviti nejasnosti!«

Bo do konca leta 2005 Telekom privatiziran?

Kot je znano, je bil v skladu z zakonom o vračilu vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje v začetku letošnjega februarja v Uradnem listu objavljen javni poziv za vlaganje zahtevkov. Rok zanje poteče 6. junija letos, zato je treba pohiteti.

Tako smo zvedeli, da so na zunanjem oddelku murskoboškega državnega pravobranilstva do sredine marca prejeli že več kot 200 zahtevkov za vračilo vlaganj v telefonijo. Upravičenci so vsi tisti posamezniki in lokalne skupnosti, ki so telefonsko omrežje gradili v letih 1974–1998. Nekateri so v tem obdobju plačali za telefonski priključek več tisoč nemških mark. Med njimi je tudi Alojz Grah iz Gerlinec, ki je dobil telefonski priključek leta 1992. Kot vodja gradbenega odbora se spominja, da so morali občani v povprečju plačati okrog 5.000 nemških mark.

Največ denarja bodo dobili povrnjenega Pomurci, ki so v tem obdobju intenzivno gradili telefonsko omrežje. Cena telefonskega priključka je tedaj znašala 184.000 tolarjev, kar je največ v Sloveniji. Za primerjavo navajamo podatek, po katerem

je bila priključnina v Ljubljani in Kopru kar trikrat nižja. To pa zato, ker je bilo tedaj v Sloveniji devet samostojnih PTT-podjetij, ki so samostojno določala ceno telefonskega priključka. Nadzora nad cenami priključnin pa itak ni bilo. Zgovorna je ocena člana upravnega odbora Vseslovenskega združenja upravičencev do vračila vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje Stanislava Gjerkeša, ki med drugim navaja: »Ti ljudje so po letu 1990 plačali zelo visoko ceno. In prav ti ljudje imajo malo možnosti, da bi dobili kaj povrnjenega.«

Za vračanje denarja, vloženega v javno telekomunikacijsko omrežje, bo država dala okrog 25 milijard tolarjev. To naj bi se zgodilo predvidoma konec leta 2005, ko naj bi bila končana privatizacija državnega dela Telekoma.

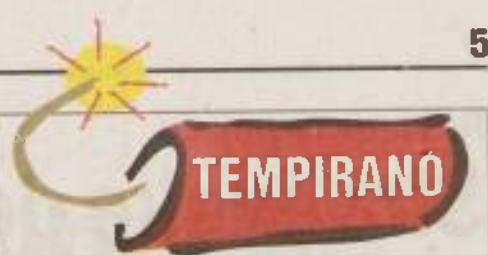
O tem je bil v Ljubljani delovni posvet. Predsednik Vseslovenskega združenja upravičencev do vračila vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje Darko Fras nam je povedal, da je bilo veliko vprašanj in nejasnosti. »To kaže, da so v marsikateri lokalni skupnosti predolgo »spali« ali pa ne znajo brati zakona, zdaj pa se čudijo, do kakšnih sprememb je prišlo. Pri tem opozarjajo na probleme pri spre-

jemanju zahtevkov. Dejstvo je, da nasprotna stran ni dovolj spoštovala naših opozoril, da je treba posamezne zadeve javno obrazložiti, saj gre v bistvu za informacije javnega značaja.

Šele na naš pisni zahtevek so se zganili. Tudi državno pravobranilstvo nima izdelanih enotnih pogledov, nekatere rešitve v zakonu pa so neživiljenjske. Tako si prizadevamo, da bi izenačili pogoje za vračilo vlaganj v telefonsko omrežje ne glede na leto njegovega dokončanja. V večini primerov so krajevne skupnosti, kjer se zastavlja vprašanje, ali so res samostojne pravne osebe, sklepale pogodbe s PTT-podjetjem. Tudi glede priključnine je še vrsta nejasnosti. Da bi le-te odpravili, smo na posvetu sklenili, da lokalne skupnosti v predpisanem roku predložijo zahtevke za vračilo vlaganj v telefonsko omrežje, ki jih bo mogoče dopolnjevati.

Vsem lokalnim skupnostim pa bomo poslali osnutek obrazca, s pomočjo katerega bodo lahko v posameznih občinah hitro ukrepali in pridobili potrebno dokumentacijo. Kjer ne bodo mogli najti pogodb, bo dovolj že kak drug dokument, npr. zapisniki KS,« pojasnjuje Darko Fras.

Milan Jerše

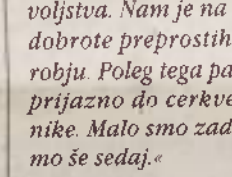
Darko Fras: »Vsem lokalnim skupnostim pa bomo poslali osnutek obrazca, s pomočjo katerega bodo lahko v posameznih občinah hitro ukrepali in pridobili potrebno dokumentacijo. Kjer ne bodo mogli najti pogodb, bo dovolj že kak drug dokument, npr. zapisniki KS.«

Goran Sambt, predsednik študentskega sveta stanovalcev: »Mislil, da je sistem, ki ga imamo zdaj za pridobivanje znanja, dober. To pomeni, da je študij omogočen skoraj vsakemu, vsak si ga lahko privoščiti. Menim, da je tako tudi prav. Vseposod na zahodu pa je sistem drugačen. Obstajajo privatne šole, ki imajo visoke šolnine in si jih vsi ne morejo privoščiti. Tukaj prihaja do elitizma, se pravi, da si tisti, ki imajo že v osnovi denar, lahko privoščijo privatne šole, ki so bolj cenjene in avtomatsko zasedejo višje pozicije pri iskanju zaposlitve. Uvedbi šolnin zelo nasprotujem in mislim, da je takšno tudi mnenje večine slovenskih študentov.«

Jana Kerčmar, evangeličanska duhovnica: »Vzrok, zakaj se Prekmurje ni razvilo, vidim v mentaliteti in karakterju ljudi. Ljudje so preprosti, skromni, ne upajo povedati in izraziti svojega nezadovoljstva. Nam je na zunanje vse dobro. Zaradi dobrote preprostih ljudi smo ostali na obrobju. Poleg tega pa preteklo obdobje ni bilo prijazno do cerkve, to je uspavalo duhovnike. Malo smo zadremali in morda dremamo še sedaj.«

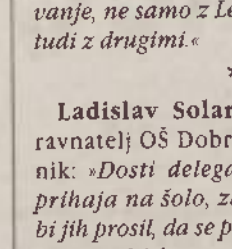
Danijel Petrovič o Lekovi zavrnitvi povezave z Ilirijo: »Meni strategija Novartisa do Leka Kozmetike ni jasna, zato bi težko karkoli komentiral. Smo pa v Iliriji vedno pripravljeni na sodelovanje, ne samo z Lekom Kozmetiko, ampak tudi z drugimi.«

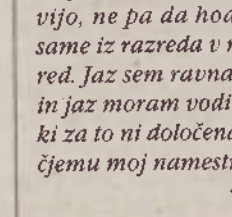
Ladislav Solarič, ravnatelj OŠ Dobrovnik: »Dosti delegacij prihaja na šolo, zato bi jih prosil, da se pred svojim obiskom najavijo, ne pa da hodijo same iz razreda v razred. Jaz sem ravnatelj in jaz moram voditi delegacije, ne pa o seba, ki za to ni določena. Zamenja me lahko kvečjemu moj namestnik.«

Ivan Zajc, direktor Pomurskih lekarn: »Pri iskanju primerne lokacije smo že v dogovorih z občino Gornja Radgona, saj stara vila, kjer naj bi po nekaterih predlogih v nadstropju uredili lekarno, za to ni primerna.«

Jože Sever iz Radovec: »Sami veste, kako nam ženske vsako leto pomagajo pri prireditvi Noč čarovnic pri Gradu. No, in ker je bil pred enim tednom še dan žena, smo to dvoje združili in se na ta način želeli zahvaliti in oddolžiti ženskam za njihovo pomoč.«

Milan Jerše

Na borznem parketu

Slovenske delnice neobčutljive za teroristični napad

Teroristični napad, ki se je zgodil minuli četrtek v Madridu, je krepko vznemiril svetovno javnost, kar je tudi vplivalo na svetovne kapitalske trge s krepkim znižanjem vrednostnih papirjev. Slovenski borzni trg pa se je pokazal kot popolnoma neobčutljiv za omenjeni dogodek in v minulem tednu smo bili priča nadaljnji rasti tečajev vrednostnih papirjev. SBI 20 beleži trenutno vrednost 4.221 točk, kar pomeni na tedenskem nivoju porast v višini 1,7 odstotka, PIX sledi z rastjo 1,5 odstotka pri 3.940 točkah. Za slovenski trg se je še enkrat potrdilo pravilo, da je specifičen s svojimi značilnostmi, ki se kar precej razlikujejo od mednarodnih tujih kapitalskih trgov z dolgoletno tradicijo. Slovenski borzi trg je omogočil investitorjem v minulem slabem desetletju možnost relativno lahkega zaslužka, česar pa zagotovo ne moremo trditi za čas, ki prihaja. Cene delnic so že po marsikaterem kazalniku relativno visoke in marsikatero pričakovanje je še všteto v obstoječo ceno. Ampak na trgu vlada optimizem in tečaji rastejo, kako dolgo, pa je skrivnost, in videli bomo, kaj nam bo prinesla prihodnost.

Na tujih kapitalskih trgih se je spet pokazalo, da je bilo v zadnjem obdobju preveč optimizma in omenjen teroristični napad je bil samo povod za drastične padce tečajev vrednostnih papirjev. Tako trenutno znaša nemški osrednji borzni indeks DAX 30 3.822 točk, ne dolgo od tega pa smo zaznali vrednost blizu 4.200 točk. Med največjimi poraženci zadnjega tedna so zagotovo delnice družbe TUI, ki so ceneje za 13,6 odstotka, sledita farmacevtska družba Bayer z izgubo 10,6 odstotka in letalski prevoznik Lufthansa, katerega delnice so se pocenile za 9,2 odstotka. Nobena družba na tedenski ravni ni doživela podražitev vrednosti svojih delnic, najmanj pa so se pocenile delnice družbe Adidas-Salomon, ki so izgubile slab odstotek. V tehnološkem sektorju TecDax beleži dobrih 14 odstotkov zdrsa družba Mobilcom, družba Aixtron pa je doživela zdrs v višini 12 odstotkov. V ZDA je zdrsnil osrednji indeks Dow Jones na trenutno vrednost 10.184 točk. Med vodilnimi po zdrsu naj omenim tobačni koncern Altria Group z -6,6 odstotka, sledi pa proizvajalec letal Boeing z -5,3 odstotka izgube.

Opomba: Prispevek izraža osebno mnenje avtorja.

STEFAN KERČMAR, neodvisni finančni svetovalec za naložbe na tujih kapitalskih trgih

Pomurske lekarne širijo svojo mrežo

Dobiček na račun tržne dejavnosti

Zaradi sistema zamenljivih zdravil več receptov in višji stroški

Pomurske lekarne so lani uspešno poslovale. Presežek prihodkov nad odhodki je znašal 134 milijonov tolarjev ali za 4,5 odstotka več kot leto prej. Od tega so 108 milijonov tolarjev ustvarili s tržno dejavnostjo. Pomurske lekarne, ki poslujejo kot javni zavod, so namreč 90 odstotkov prihodkov pridobile z opravljanjem javne lekarniške dejavnosti, razliko pa s tržno dejavnostjo.

Vseh prihodkov je bilo za dobrih pet milijard tolarjev ali deset odstotkov več kot leto prej, v enakem deležu so porasli tudi odhodki, s tem da predstavlja kar 87-odstotni delež slednjih nabavna vrednost prodanega blaga. Ustvarjeni dobiček bodo razdelili takole: 55 milijonov za vlaganja, 33 milijonov zaposlenim kot eno plačo zaradi uspešnega poslovanja, 34 milijonov bo ostalo nerazporejenih, 12 milijonov pa bodo namenili za donacije in sponzorstva.

V lanskem letu so izdale Pomurske lekarne, ki imajo dvanajst enot in z zdravili oskrbujejo okoli sto tisoč ljudi, zdravila na 773.610 predpisanih receptov. To pa je za 6,4 odstotka več kot leto prej in celo za 5,8 odstotka več, kot so načrtovali. Lekarnarija na to seveda nimajo vpliva, ugotavljajo pa, da je na po-

večanje števila predpisanih receptov vplivala trenutna zdravstvena politika oziroma uvedba sistema zamenljivih zdravil. Mesec pred uvedbo le-tega se je namreč močno povečalo število predpisanih receptov prav za zdravila, ki so bila potem deležna ukrepov, nabavljanje zdravil na zalogo pa je posledično povečalo tudi izdatke za zdravila.

Lansko poslovno leto je torej v lekarniški dejavnosti zaznamovala predvsem uvedba sistema zamenljivih zdravil, kar pomeni, da se je velika večina proizvajal-

naj bi jim to razliko priznal in poplačal. O mnenju, da bi se lekarne razlik v ceni lahko izognile z optimalnejšimi zalogami, pa sogovornik pravi: »Optimalna zaloga pred uvedbi ukrepa ni enaka optimalni zalogi po ukrepu. V trenutku, ko se določeno zdravilo podraži, se njegovo predpisovanje ustavi. In če je bila zanj prej optimalna zaloga sto škatlic, sta po novem lahko samo dve.« Sicer pa so se lekarne že odzvale na nove razmere in skrbneje naročajo zdravila, še posebej tista, za katera prič-

V lanskem letu so Pomurske lekarne, ki imajo dvanajst enot in z zdravili oskrbujejo okoli sto tisoč ljudi, izdale zdravila na 773.610 predpisanih receptov. To pa je za 6,4 odstotka več kot leto prej in celo za 5,8 odstotka več, kot so načrtovali.

cev odločila znižati cene zdravil na raven najvišje priznane vrednosti. »Po znižanju cen pa je v lekarnah nastal problem z zalogami zdravil,« je povedal Ivan Zajc, direktor Pomurskih lekarn. Za zdravila, ki jih ima lekarna v zalogi, znižanje namreč ne velja, to pa pomeni, da razlika v ceni bremeni poslovanje lekarne. Na ravni slovenskih lekarn se že pogovarjajo o spremembi zakonodaje, vendar še ni znano, kdo

kujejo, da se bodo pocenila. Čeprav jim dobavitelji danes naročeno blago lahko dostavijo že naslednji dan, pa to le ne velja za vsa zdravila, zato imajo Pomurske lekarne še vedno od deset- do petnajstdnevne zaloge, s čimer bolnikom zagotavljajo dobro in sprotno preskrbo z zdravili.

Na potrebe bolnikov so se v Pomurskih lekarnah odzvali tudi z odpiralnim časom, predvsem

Po podatkih mursko-soboške območne enote ZZZS so lani zdravila Pomurcem napisali 911.162 receptov ali povprečju skoraj osem receptov na enega zavarovanca.

Povprečna vrednost predpisanega zdravila na recept je bila 5.891 tolarjev, vrednost vseh izdanih zdravil pa je znašala 5 milijard in 368 milijonov tolarjev. V oktobru, mesecu pred uvedbo sistema zamenljivih zdravil, so stroški za zdravila poskočili za okoli petnajst odstotkov.

po tem, ko so zdravniki prenehali začeti delovnega časa mo uro. V vseh lekarnah so ralni čas podaljšali za eno uro, pa je bilo mogoče zaradi tega, ker so na novo zaposlili zdravnice. V Pomurskih lekarnah imajo štiriinosemdeset zdravnikov, od tega skoraj polovica višjo in visokošolsko izobrazbo.

Mreža Pomurskih lekarn, ki ima jema lekarno v Beltincih, Gornjih sovcih, Gornji Radgoni, Ljutomeru, Turnišču, Dobrovniku, Ljutomeru, tri v Murski Soboti, pa še v tem Juriju ob Ščavnici. Lani so odprli novo lekarno v Ljutomeru. Po merilih bi lahko odprli še v Apačah, kjer je iskanju primerne lokacije že v dogovorih z občino Gornja Radgona, saj stara vila, ki bi po nekaterih predlogih stropju uredili lekarno, je primerna,« je povedal Ivan Zajc. Letos pa načrtujejo odprtje lekarniških enot v Turnišču in Dobrovniku.

Majda Horvat

Novogradnja na Spodnji Ščavnici

Market, kavarna in slaščičarna

Otvoritev morda že maja

V Spodnji Ščavnici gradijo poslovni objekt, in sicer na točki, kjer sta bila trgovina in okrepčevalnica, a ju je pred leti uničil požar. Gre za lokacijo med kapelico in gasilskim domom, nedaleč od glavne ceste I. reda.

Investitor objekta je samostojni podjetnik Stanislav Kaučič, ki se ukvarja s pekarstvom, sedež firme pa je v Apačah. Tam je namreč pred dvajsetimi leti začel s pekarsko dejavnostjo, v letu 1991 pa je svoje poslovne prostore odprl tudi v Mariboru. Zdaj že nekaj časa pečejo kruh samo tam in ga dnevno vozijo na prodajna mesta. Pekarna Kaučič danes zaposluje dvajset delavcev (pekov, slaščičarjev in voznikov).

Poslovni objekt na Spodnji Ščavnici meri 500 kvadratnih metrov neto površin, prodajnih površin pa bo 250 kvadratnih metrov.

Ob trgovini (marketu) bo tudi gostinska dejavnost, in sicer kavarna s slaščičarno s površino 100

Market Klasek, d. o. o., prodajna enota Spodnja Ščavnica, želi zaposliti domačine - strokovno izobražene prodajalce in gostince.

Zaradi prizadevanja, ponuditi kupcu najboljše storitev, od kandidatov pričakujejo visoko stopnjo strokovnega znanja, prijaznost in delavnost. Take lastnosti bodo seveda ustrezno nagrajene.

Med pomurskimi gradbeniki ni bilo zanimanja za gradnjo na Spodnji Ščavnici oziroma niso bili cenovno konkurenčni, zato so prišli »tujci«. Ti delajo tudi pozimi, medtem ko nekateri pomurski mojstri čakajo na lepše vreme. – Foto: Š. S.

kvadratnih metrov, drugo pa bodo skladišni prostori.

Na tabli na gradbišču sem prebral ime »tujen« gradbene firme, zato sem naložbenika vprašal, zakaj ni dal priložnosti domačim gradbincem. Potem pa sem zvedel, da je ponudil izvajanje del domačim izvajalcem oziroma izvajalcem iz Pomu-

rja, vendar žal ponudbe niso bile konkurenčne. Zelo korektno ponudbo je sicer oddalo podjetje Bernjak, medtem ko Gradbeništvo Pintarič, kljub večkratnim pozivom, ponudbe ni oddalo. Na podlagi ponudb se je potem odločil za Gradbeništvo Mulec iz Zimice, ki bo opravilo gradbeno, krovsko in kleparska dela. Mizarska dela bo kasneje opra-

vljalo domače, pomursko podjetje, in sicer Podjetje Šebjanič iz Segovec, za stavbno pohištvo pa bo poskrbelo podjetje Rekord Kaucič iz Turnišča. Prav tako je vključeno v izvajanje del tudi podjetje INGRA iz Črešnjevca, ki je projektant in nadzorno podjetje.

Š. Sator

V opremo bo investiralo podjetje Market Klasek, d. o. o., podjetje s 13-letno tradicijo v slovenski trgovini.

Market Klasek je podjetje, ki ima danes že pet prodajnih objektov z devetimi prodajnimi enotami. Market Klasek bo v poslovnem objektu tudi opravljala svojo dejavnost, torej prodajo mešanega pretežno prehrabnega blaga, vključno z bogato ponudbo pekarskih izdelkov Pekarne Kaučič.

S tem bo Market Klasek, d. o. o., razširil ponudbo v Pomurju. Market Klasek d. o. o. namreč posluje že v Črešnjevcih pri Radgoni, od leta 2000 pa je s svojim prodajnim centrom tudi v Lenartu. Gre za prodajni center, ki ponuja kupcu prav vse na enem mestu.

Podjetje pa je sredi razgovorov za postavitev novega prodajnega centra v tur

Ilirija bo proizvodnjo iz Ljubljane selila v Lendavo

S kozmetiko do zgodbe o uspehu

Subrina je za vzpon

Od tega, kako dobro se bo prodajala nova blagovna znamka Ilirijine lasne kozmetike Subrina, bo odvisen nadaljnji razvoj podjetja. In čeprav v lendavskem obratu izdelujejo sveče, čistila za čevlje in kuhinje ter insekticide, se bo v tem krogu znašla tudi prej omenjena kozmetika. Vodstvo podjetja namreč načrtuje selitev proizvodnje kozmetike iz Ljubljane v Lendavo.

Čeprav si predsednik uprave Danijel Petrovič glede datuma preselitve z izjavami pred javnostjo ne želi določati natančnih časovnih rokov, je o tem vendarle dejal: »Leto 2007 je lahko pravi datum.« S selitvijo se ne mudi, saj jim bo postopnost veliko bolj po meri.

Tako bodo lažje sledili naravnemu odhajanju zaposlenih iz ljubljanskega obrata v pokoj, potrebnim po tehnološkem posodabljanju opreme, imeli pa bodo tudi dovolj časa, da premislijo, kaj s premoženjem, ki bo ostalo v Ljubljani. Tega pa ni malo in tudi vredno je precej. Gre namreč za lokacijo z okoli dvajset tisoč kvadratnih metrov površine, ki je pred časom že izjavil ljubljanski, predraga in ekološko nevarna.

V Ljubljani izdelujejo paleta najrazličnejših izdelkov, ki razen po tem, da gre za kemično proizvodnjo, nikakor ne sodijo na skupno ponudbeno polico. Zato so eni prvih nalog, kot pravi Petrovič, čiščenje portfelja blagovnih znamk s spreminjanjem korporativske kulture. Da je novo vodstvo Ilirije, ki zase pravi, da je v sedlu komaj dobro leto, osedlalo program kozmetike, je

znano že dobro leto, in to od takrat, ko je Danijel Petrovič oznanil pripravljenost, da se strateško poveže z Lekom Kozmetiko. V Leku o tej možnosti niso želeli niti slišati, Petrovič pa danes o tem pravi: »K temu nimam kaj dodati. Vsako podjetje ima svojo strategijo. Meni strategija Novartisa do Leka Kozmetike ni jasna, zato bi težko karkoli ko-

Od tega, kako dobro se bo prodajala nova blagovna znamka Ilirijine lasne kozmetike, Subrina, bo odvisen nadaljnji razvojni krog podjetja. In čeprav v lendavskem obratu izdelujejo sveče, čistila za čevlje in kuhinje ter insekticide, se bo v tem krogu znašla tudi kozmetika. Vodstvo podjetja namreč načrtuje selitev proizvodnje slednje iz Ljubljane v Lendavo.

V lendavskem obratu Ilirije izdelujejo sveče, čistila in kreme za čevlje, v prihodnje pa bodo iz Ljubljane sem preselili še proizvodnjo kozmetike.

mentiral. Smo pa v Iliriji vedno pripravljeni na sodelovanje, ne samo z Lekom Kozmetiko, ampak tudi z drugimi.

Lasna kozmetika v Iliriji danes predstavlja 60 odstotkov prodaje in se še povečuje. To pa pomeni, da »...potem moramo v samih tehnoloških načrtih predvideti, da bodo proizvodne kapacitete zadostne za srednjeročno obdobje in ne samo za prvo leto po preselitvi.« Gre torej za soodvisnost med prodajnimi mož-

nostmi in načrtovanim razvojem na lendavski lokaciji. Zaradi tega tudi ponovno pripravljajo tehnološke podlage za gradnjo nove tovarne v Lendavi, ker se, tako Petrovič, razmerje proizvodnih asortimanov spreminja, tako kot razmerje trgov, na katere vstopajo in krepijo svojo prisotnost.

Ilirija je lansko poslovno leto končala dobro. Po sedmih letih upadanja prodaje je ta prvič spet porasla, merjeno v evrih za 5,6

odstotka. »Trend je obrnjen navzgor in tudi za naprej smo optimistični. Po nekaj slabih letih smo lansko leto končali z 225 milijoni tolarjev dobička, kar je dobro, če vemo, da je leta 2002 izguba presegala milijardo,« je povedal Rok Habjan, član uprave, odgovoren za finance in marketing.

Prodajo so povečali na zahodnih trgih, kjer so si odprli nove prodajne poti, razvijali pa so tudi prodajo na vzhodu Evrope, od Poljske in Rusije do držav nekdanje Sovjetske zveze, povečevali pa so jo tudi na trgih držav nekdanje Jugoslavije. Z novo Subrino pa si na novo tlakujejo prodajne poti, saj bo krovna blagovna znamka lasne kozmetike in kozmetike nasploh.

»Ilirija pa ostaja korporativna blagovna znamka in označuje podjetje,« je dejal o imenu z balkanskim zgodovinskim navdihom, ki so mu tudi dali novo obliko, Rok Habjan.

In kaj vsi ti načrti pomenijo za lendavski obrat? Z vidika delovne sile »...to pomeni več rednih za-

Kozmetika postaja paradižni kraj Ilirije. Na sejmu embalaže Inpak je prejela blagovna znamka Subrina oskarja za embalažo.

»Meni strategija Novartisa do Leka Kozmetike ni jasna, zato bi težko karkoli komentiral. Smo pa v Iliriji vedno pripravljeni na sodelovanje, ne samo z Lekom Kozmetiko, ampak tudi z drugimi,« je povedal o Lekovi zavrnitvi povezave Danijel Petrovič.

poslitev, ne verjamem pa, da se bomo lahko izognili zaposlovanju za določen čas in delu študentov, saj so določeni artikli sezonske narave,« je povedal Danijel Petrovič. V Iliriji je zaposlenih 280 delavcev, od tega sedemdeset v Lendavi, s tem da v sezonskih obdobjih dela do sto trideset delavcev. Lani so na ključnih področjih, kot so tehnologija, prodaja in razvoj, zaposlili triindvajset ljudi. Letos bodo v Iliriji spet zaposlovali, tokrat dvaindvajset delavcev za delo v proizvodnji.

Majda Horvat

SGP Pomgrad bo gradil Lipov gaj v Lendavi

Apartmajsko naselje bo zgrajeno septembra

Prenočitvene kapacitete Term Lendava se bodo povečale za 115 odstotkov

Do začetka septembra bo ob hotelu Lipa v Lendavi zraslo apartmajsko naselje Lipov gaj, v katerem bo 84 apartmajev, je povedal na tiskovni konferenci v hotelu Lipa predsednik nadzornega sveta Term Lendava in glavni direktor Term 3000 Moravske Toplice Dušan Bencik ob podpisu pogodbe z izvajalcem del SGP Pomgrad Gradnje iz Murske Sobotice.

Projekt sta ob Benciku na tiskovni konferenci predstavila še direktor SGP Pomgrad Gradnje Ivan Murgelj in direktor Term Lendava Franc Huber, o pomenu naložbe za občino Lendava pa je spregovoril župan Anton Balazek. Bencik je povedal, da je investicija zasnovana na dolgoročni razvojni viziji podjetja, kjer je bilo ugotovljeno, da obseg poslovanja v Termu Lenda-

va s 209 posteljnimi kapacitetami ne omogoča optimalnega poslovnega izida, da je ponudba vodnih površin kljub odlični termalni vodi nezadostna in neatraktivna, pa tudi kakovost in struktura storitev zaostajata za primerjalno ponudbo konkurence doma in v tujini.

Potem ko so lani zgradili ob hotelu Lipa kamp Lipa z 85 mesti, termalni bazen in vodne atrakcije s toboganom v olimpijskem bazenu, bodo letos in v naslednjih letih nadaljevali z investicijami. V naselju Lipov gaj bo 84 apartmajev s 4.198 m² stanovanjskih površin, parkirnimi me-

sti in sprehajalnimi potmi, kakovost apartmajev pa bo po standardu treh zvezdic. Skupaj bodo tako v 84 apartmajih pridobili 240 postelj. Načrtujejo, da bodo v enem letu v podjetju povečali prenočitvene kapacitete za 115 odstotkov; dodatno pa bodo zaposlili 16 delavcev.

Celotno naložbo v vrednosti 823 milijonov tolarjev bodo financirali iz lastnih virov, bančnih virov in sredstev evropskih strukturnih skladov. Priprave na gradnjo so se začele takoj po podpisu pogodbe, gradnja pa naj bi trajala štiri mesece. V tem času bodo zgradili tudi bazen s 700 m² pokritih površin. Februarja in marca so tudi posodobili tehnično opremljenost zdravniške ponudbe za potrebe fizioterapije. Pripravili bodo tudi projekt obnove hotela Lipa.

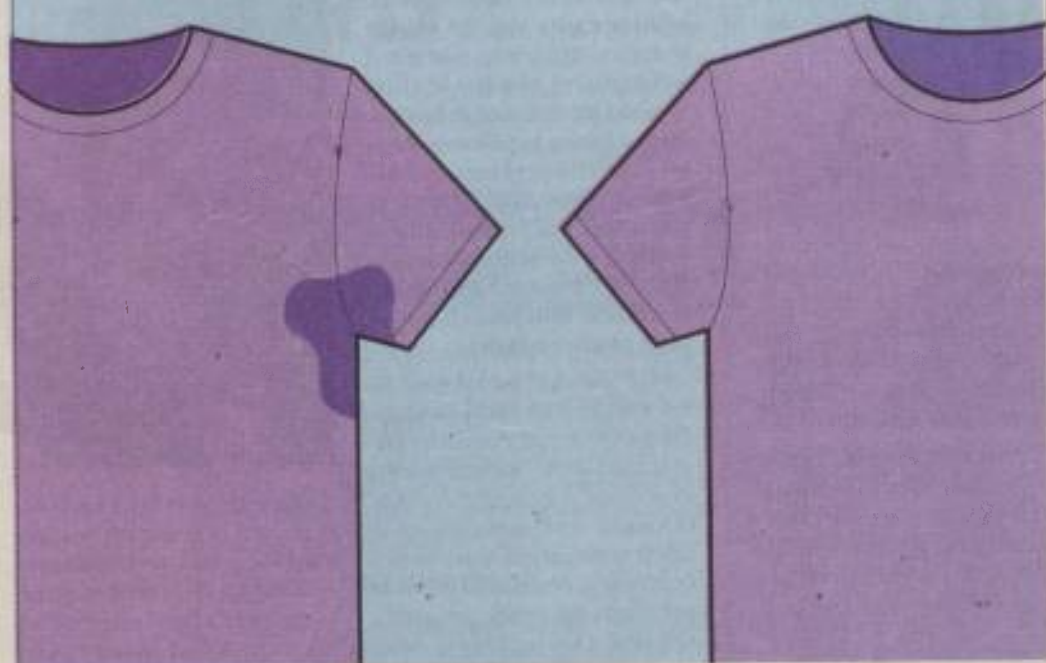
V letu 2005 se bodo lotili projekta termalne riviere z več kot 1200 m² vodnih površin s sodobnimi atrakcijami, ki ga bodo končali v letu 2006.

J. Ga.

Izberite sami

Opel. Nove ideje, boljši avtomobili.

Corsa Cosmo Plus z avtomatsko klimo. Od 2.090.000 SIT* pri menjavi Staro za novo.

Letos poleti vam ne bo vroč! Corsa Cosmo Plus ima namreč elektronsko klimatsko napravo. Za popolni užitek pri vožnji pa poskrbi tudi ostala dodatna oprema: varnostni zračni blazini polne velikosti za voznika in sopotnika, električni servo volan, daljinsko centralno zaklepanje, usnjen volanski obroč, radio s CD predvajalnikom, električni pomik prednjih stekel ter po višini nastavljen volanski sedež. Corsa Cosmo Plus je prava izbira.

AVTOHŠA KOLMANIČ & DOKL, Murska Sobota, 02/ 530 46 50

* Cena velja za model Corsa Cosmo Plus (60 KM) s tremi vrati. Ponudba velja za omejeno količino vozil in večino modelov. Za dodatna pogoja se obrnite na pooblaščenega trgovca z vozili Opel.

GMAC

na internetu:
www.vestnik.si

Barometer

Albin Gubič, podžupan šalovske občine iz Čepince, se je dvignil proti centru za zdravljenje odvisnikov.

Gregor Ficko, podsekretar na Ministrstvu za promet, je na javni razgrnitvi lokacijskega načrta avtocestnega odseka od Lendave do Pince slišal za zahtevo predstavnika Nafte, da bo problem prečkanja naftnega polja treba reševati z medsebojnimi pogovori. Ali to pomeni, da se bo država pogajala z državo in spet kanalizirala denar od cest v jamo brez dna.

Jože Vild, eden od pobudnikov za ustanovitev Vestnika in Murskega vala ter Pomurske založbe, je te dni praznoval osemdesetletnico. Čestitamo!

Tomaž Rantaša, dijak iz Paričnjaka, ki redno obiskuje varovance Doma starejših v Rakičanu in je aktiven pri Rdečem križu, je postal najprostovoljec Slovenije.

Andi Sobočan, znani cimbalist, se je predstavil s svojo šolo cimbal, ki jo ima na polanski osnovni šoli.

Prva seja častnega odbora »Slovenija je prava evropska država«

Predstavitel program ob vstopu Slovenije v EU

V gradu v Gornji Radgoni je potekala prva seja častnega odbora prireditve ob vstopu Slovenije v EU v Gornji Radgoni. Za predsednika častnega odbora so imenovali namestnika ministra za evropske zadeve dr. Rada Genorija.

Gornja Radgona bo ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo osrednje prizorišče na slovensko-avstrijski meji in hkrati eno od sedmih osrednjih prizorišč, kjer bodo slovesnosti. Seje so se udeležili številni predstavniki z obeh strani meje.

Janez Sušnik, predsednik Državnega sveta, je poudaril, da je Slovenija prava evropska država, hkrati pa organizacijskemu odboru predlagal, da bi na prireditvi, ki se je bo udeležil tudi sam, povabili predsednika avstrijskega bundesrata. Po-

vedal je tudi, da namerava Državni svet takoj po vstopu Slovenije v unijo v Mursko Soboto povabiti vse zamejske Slovence, da se bodo pogovorili, kako po vstopu v unijo komunicirati z matično deželo.

Dušan Zagorc, vodja organizacijskega odbora za pripravo prireditve, ki šteje

Rado Genorio, namestnik ministra za evropske zadeve in predsednik častnega odbora: »Tudi prireditve, ki bodo spremljale vstop Slovenije v Evropsko unijo, so logično nadaljevanje začrtane poti. Slovenija je del Evrope in Slovenci smo Evropejci.«

Udeleženci seje častnega odbora prireditve ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo.

kar 25 članov, je zanj pripravil podroben scenarij. V Gornji Radgoni tako tridesetega marca ob 9. uri zjutraj začnejo prireditve kulturnih in športnih prireditev in sicer simbolično 15 ur po sedanjih članic Evropske unije ter simbolično deset ur po vstopu novih članic, ki bodo 1. marca ob 10. uri. Osrednja prireditve bodo do avtobusna postaja, Gornjodvorski kulturni dom, grad na breg in most čez Muro, ki bo poimenovali most prijateljstva. Točno ob polnoči naj bi v prostor vstopa Slovenije v EU na grajskem bregu zagorelo svetlo čen kres, sledil naj bi 45 minut čez polnoč naj bi simbolično odstranili mejni režim.

Vanja Poljanec, foto: J. V.

Jože Vild, 80-letnik

Neugnani delavni zanesenjak

Z nedavno minulimi ali bližajočimi se jubileji pomembnih pomurskih delovnih organizacij, ustanov in medijev – 55-letnico Vestnika, 50-letnico Pomurske založbe in 45-letnice radia Murski val ter tednika Nepujsag – je pred nekaj dnevi obhajal lep življenjski jubilej tudi Jože Vild. Mirno lahko zapišemo, da je bil Jože Vild prvi med pobudniki in ustanovitelji, potem pa dolgoletni organizator in voditelj v naštetih podjetjih. Njihovi visoki jubileji so potemtakem tudi jubileji njegovega poklicnega dela.

Jože Vild se je narodil pred 80 leti v družini kmečkih proletarcev na Spodnjem marofu na južni strani Sobote. Socialni položaj družine ga je zaznamoval že kot otroka in te zaznamovanosti se nikoli ni mogel niti hotel otresti, čeprav se je družina, ko je dobila nekaj agrarne zemlje, preselila v tisti predel Sobote, ki ga še danes imenujemo Turropolje. Socialna, čustvena in duhovna pripadnost tem ljudem je izoblikovala v njem osebnost z močnim občutkom za pravičnost, poštenost in človečnost. Okolje, v katerem je odrasčal, je tudi usmerjalo njegova zanimanja in ga spodbujalo, da se je odločil za izobraževanje na rakičanski kmetijski šoli. Toda druga svetovna vojna je tako kot mnogim drugim tudi njemu prekrizala izbrane življenjske poti in moral je ubrati druge. Po odsluženju vojaščini je konec leta 1948 prevzel vlogo urednika časopisa v nastajanju: 18. februarja 1949 je izšel tednik Ljudski glas (sedaj

Vestnik). Sredi tega leta je moral za štiri leta na družbenopolitično delo v Maribor, kjer je postal tudi urednik tamkajšnjega radia.

Leta 1953 se je vrnil v Soboto, se poročil in si ustvaril družino. Znova se je lotil novinarskega in uredniškega dela pri Obmurskem vestniku in se pridružil pobudnikom za oživitve tiskarstva v Soboti, kar se je zgodilo sredi leta 1954. Jeseni istega leta je izšla prva knjiga Pomurske založbe in naslednjega leta je nastalo ČZP Pomurski tisk. V vseh dejavnostih tega uspešnega pomurskega podjetja je Jože Vild delal vse do leta 1984, ko se je upokojil. Založništvo je znal in uspel povezati z založništvom na Madžarskem in v 25 letih je bil zastavljen širok most za pretok besedne in druge umetnosti med sosednjima narodoma.

Jože Vild je vsa leta svojega poklicnega dela uspešno posegal tudi na druga kulturna področja v Soboti, Pomurju in zamejstvu.

Tako je 25 let vodil odbor mednarodne likovne razstave Pannonia, nadalje 20 let odbor Bienala male plastike, kot scenarist in režiser je pripravljaval kvalitetne in odmevne prireditve ob kulturnozgodovinskih praznikih in do-

rabja do Budimpešte. Tudi športu je namenjal veliko svojega dela: bil je prvi predsednik Atletskega kluba Pomurje, deset let je vodil Zvezo telesnokulturnih organizacij, vrsto let je bil starešina tabornikov Pomurja in že skoraj tretje desetletje deluje v ožjem vodstvu Mednarodnega komiteja iger šolarjev.

Za tako obsežno in pestro delovanje je prejel Jože Vild vrsto priznanj in odlikovanj.

Če k vsemu temu dodamo še njegovo nadvse zavzeto delo v Društvu upokojencev Murska Sobota, katerega dolgoletni predsednik je bil, se zavedamo, da vsega njegovega dela nismo zajeli. Prijatelj Jože, še naprej veruj v dobrega človeka, v vse lepo in vredno v življenju! Iskreno ti želimo, da bi zdrav in čil tako delal in živel z nami še mnogo let!

Sodelavci pri nekdanjem ZGEP Pomurski tisk

godkih. Njegova delavnost se z upokojitvijo ni nič zmanjšala. Še naprej je v ospredju organizatorjev pomembnih kulturnih prireditev. Že štiri desetletja je zelo opazno njegovo delovanje med Slovenci na Madžarskem, od Po-

Popravek

V članku Jaz zate, ti zame, ki je bil objavljen v prejšnji številki Vestnika, smo narobe zapisali vsoto, ki so jo namenili svetniki za športna društva. Postavko »cene vrtci zunaj« so znižali z devetih milijonov na osem milijonov 800 tisoč tolarjev, razliko dvesto tisočakov pa namenili vsem športnim društvom v občini. Za napako se opravičujemo.

BORZA ZNANJA

formacijsko središče, ki vam brezplačno zagotavlja posredujemo podatke o ljudmi, ki znanje iščejo, in stimi, ki znanje ponujajo, in na kakšen način to znanje izmenjajo, je preprosto vam samim!

In katera znanja se trenutno iščejo in ponujajo?

- Išče se znanje madžarskega jezika.
- Ponuja se znanje nemškega jezika.
- Ponuja se znanje iskanja spletnih strani.

Informacije: BORZA ZNANJA, M. SOBOTA, pri Ljudski univerzi Murska Sobota, Soba 33, telefon 536 15 66, delavnik od 8.00 do 18.00.

VESTNIK

Drago Svetina

Slika I. Sreda. Lep sončen dan. Čutila se je pomlad, zvok letala v nizkem letu.

Slika II. Lep sončen dan. Znova hrup letala v nizkem letu. Pozdrav dragega prijatelja. Pomahal je s krili in odletel. Lep sončen dan. V zraku se je čutila pomlad.

Slika III. Lep sončen dan. Zvonjenje mobileta. Drago svetlo! Pomladi ni bilo več. V močni svetlobi pomladnega dne je bila žalost.

Slika IV. Realnost prelijeje spomini. Tisti najlepši. Tisti otroštva, rane mladosti in tisti pozneje ... Drago je bilo, daadnjič je nizko in s tistim svojim občutkom preletel naš svet. Tako kot zmeraj. Kot da bi moral znova in znova preživeti pot naše mladosti in prijateljstva. Ni se spremenil. Odrasel je, a značaj in stil. Znal je iti po svoji poti, neoziraje se na cene modernega časa, kjer sta postala materialno in pohlepno živendi. Ni potreboval denarja, potreboval je »zabavljive« dobre ljudi. Potreboval je svoj »hatar« in svoje Prekmurje.

• Njegovi prijatelji...

Čepinci - prednost turistični točki ali življenju mladih?

Starši se bojijo droge, otroci ne

V nedeljo zvečer je bila vaška dvorana v Čepincih polna do zadnjega kotička. Prišli so vaščani pa tudi ljudje iz bližnje in daljne okolice. V prikriti tišini, pod katero je vrelo, so strokovnjaki različnih področij spregovorili o problematiki narkomanije, razsežnosti in posledicah. Zbrali so se, ker se zavedajo kuge, ki si vztrajno utrjuje mesto med mladino tudi na Goričkem, in tudi zato, ker se govorilo, da naj bi v karavli v Čepincih zaživela skupnost Srečanje, namenjena mladim, ki se želijo odvaditi droge.

Ljudi nas je strah vsega, česar ne poznamo in kar nam je tuje. Tudi drog in vprašanja narkomanije ne želimo sprejeti, dokler problema ne občutimo na lastni koži. Zaradi prevelikega strahu pred drogo pa si ponavadi še dolgo po tem, ko razjeda družino, zatiskamo oči in ušesa. Nas se to ne tiče, to je problem drugih. Morda bogatih ali revnih? Ne, to je problem vseh, smo lah-

ko slišali. Po ocenah policije in zdravstvenih domov naj bi bilo na našem koncu 250, 300 odvisnikov. Številka pa je še večja, in

če je bila še pred časom droga razširjena v večjih mestih, je droga vedno več po vaseh in na Goričkem.

Albin Gubič, podžupan v Šalovcih, ki nasprotuje, da bi se v nekdanji čepinski karavli odprla skupnost Srečanje, v pogovoru z Imre Jerebicem, direktorjem Zavoda Pelikan - Karitas. Gubič pravi, da imajo zbrane podpise vaščanov, ki so proti skupnosti, na občinskem svetu pa so že sprejeli sklep, da želijo v karavli urediti muzejsko zbirko železne zavese in razvijati turizem. Jerebic mu je na to odgovoril, da sami ne bodo vztrajali ali delali kar koli na silo.

Župnik Dejan Horvat je povedal, da namen srečanja ni bil polemizirati o lokaciji komune, temveč da bi se ustrezno predstavila resnost problematike, povezane z drogo. Povabil je strokovnjake različnih ustanov, ki se srečujejo in delajo z mladimi in tudi odvisniki. Zaveda se, da so pred veliko dilemo, kaj storiti. Ljudje so na potezi, ali se bodo odločili za stavbo, za kamen, ali pa za življenje ljudi. »Kamen nima duha,« pravi in dodaja, da je komuna lahko za Prekmurje velika pridobitev. S tem bomo veliko naredili za ljudi. Pred drogo in razmerami na Goričkem si ne moremo zakrivati oči. Pri tem je citiral don Pierinove besede: »Kjer se naredi življenje, tam smrt beži.« Končal pa je z mislijo: »Sam si neizmerno želim, da se na Goričko, kjer je vedno manj prebivalstva, vrne življenje.«

Sestra, ki dela v ambulanti za odvisnike, je povedala, da se vsak dan pri njih oglasi 55 odvisnikov. Z drogo se srečajo že osnovnošolci, najbolj rizična skupina pa so mladi, stari od 15 do 17 let, je povedal Robert Roudi, kriminalist. Najmlajši odvisnik, s katerim so se srečali, je imel komaj 12 let. Najbolj pa jih na policiji skrbi, da ti odvisniki v svojem obupu povzročajo različna kazniva dejanja, med dekleti in v zadnjem času tudi med fanti pa je razširjena prostitucija.

Vzroki za odvisnost so ponavadi v družini, vendar je prav

šola tista, kjer najprej odkrijejo, kaj je z otrokom narobe. Ravnateljica Osnovne šole Gornji Petrovci Anica Čeh je potrdila, da so se tudi pri njih že srečali z drogo, ponavadi s travo. »In Prekmurje je eden od večjih izvoznikov trave v Sloveniji in uvoznikov trdih drog.« Najbolj je trenutno popularen ecstasy. Glede na to, da imajo droge različne učinke, je težko natančno opredeliti zunanje znake in kazalce, o katerih so spraševali zbrani.

Trgovci z lažnimi sanjami

V normalni družini se to opazi, odgovarja Roudi. »Otrok se fizično in telesno spremeni, pusti šolo, službo, doma začnejo izginjati stvari, denar, začnejo prositi denar in podobno.« Droga pride tja, kjer nastane praznina. Če doma ne dobijo duhovnih vrednot, potem se takoj odzovejo ljudem, ki jim ponudijo sanje, je povedal župnik Branko Maček. Žal pa so s temi lažnimi sanjami okužili tudi našo mladino. Starši so zaskrbljeni in se zavedajo, da bi bilo treba nekaj narediti.

Že pred časom je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve predlagalo, da bi v Čepincih nastala don Pierinova skupnost Srečanje, namenjena mladim, ki se želijo odvaditi od droge. Pa sta se v vasi pojavili dve struji. Že pred meseci so zbrali podpise, da si vaščani komune ne želijo. Tako odločitev so vztrajno zagovarjali tudi podžupan Albin Gubič in nekateri občinski veljaki, češ da se bodo ljudje sami odločili, kaj bo, in vztrajali, da se tam ne uredi muzej in razgledna točka. To naj bi prispevalo k razvoju kraja. V vaški dvorani so bili v nedeljo tudi posamezni medklici.

Ljudje pa so molčali, nihče ni upal javno in na glas povedati svojega mnenja, ki se ni ujemalo s podžupanovim.

Le močan aplavz je pričal, da se mnogi zavedajo problematike droge in mladih ter da je čas, da se zanje nekaj naredi.

A. Nana Rituper Rodež

Barometer

Janez Golob, komandir mejne policije na Hodošu, je poskrbel, da so bili vlaki temeljito pregledani. Alarm o bombi je bil lažen.

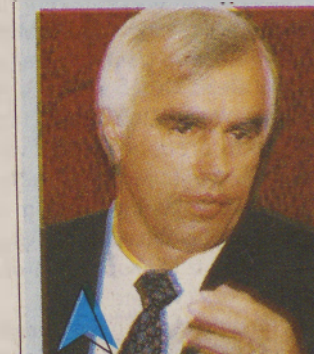
Maksimilijan Gošnjak, nekdanji član SDS-a in predsednik lokalnega odbora v Ljutomeru, je postal po prestopu med neodvisne eden od vidnejših članov novoustanovljene stranke SJN koprškega župana Popoviča.

Dejan Horvat, župnik, ki mu mečejo polena pod noge pri gradnji centra za odvisnike v Čepincih, pravi, da kamen nima duha, vendar ko se odločijo za center, se bodo odločili tudi za življenje.

Vlasta Markovič, predsednica krajevne skupnosti Ljutomer, poudarja, da se bodo krajevne skupnosti vključile v gradnjo nove vežice na pokopališču. Vztrajali pa bodo, da jo sofinancira občina, ki jim ga bo izbrala občina in bo iz tega ustvarjal dohodek.

Jože Kavaš, pomočnik direktorja Telekomov v Murski Soboti, se je omehčal in daje na razpolago dokumentacijo o vlaganjih v izgradnjo telefonije.

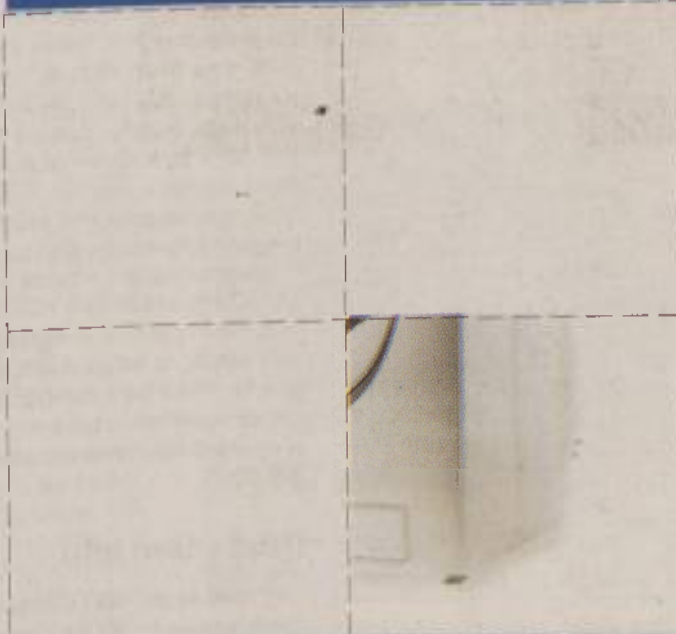
NAŠIH 100 let

Piknik in finalno žrebanje maja 2004 v Termah 3000

november - radio • december - digitalni fotoaparati • januar - mikrovalovna pečica • februar - dvd predvajalnik • marec - sušilni stroj • april - Vestnikovo kolo

Vestnik praznuje in nagrajuje

Domači izraz meseca: sušilni stroj

Od oktobra 2003 do maja 2004 se lahko vsak mesec potegujete za glavno mesečno nagrado, 10 tolažilnih in knjigo za domači izraz meseca (prekmurski, prleški ali štajerski). V maju 2004 pa bodo vsi kuponi v velikem bobnu za 55 Vestnikovih koles. Vsak mesec bomo objavili mrežo z nagrado meseca, vi pa pošljite izpolnjeno mrežo in domači izraz za glavno nagrado meseca na naš naslov.

Marec - sušilni stroj

Marca bomo sestavljali sušilni stroj. Na mrežo prilepite tretjo sličico. 1. januarja smo objavili tudi jokerja, s katerim lahko nadomestite katero od manjkajočih sličic. Izpolnjeno mrežo nalepite na dopisnico in jo do 31. marca 2004 pošljite na naslov: VESTNIK, UL. arhitekta Novaka 13, 9000 M. Sobota.

Ne pozabite na kupon pripisati še domačih izrazov za sušilni stroj: prekmurskih, prleških, štajerskih ... Najduhovitejši in najizvirnejši izraz bo nagradila posebna komisija.

Žrebanje bo v živo v sredo, 31. marca, na Radiu Murski val. Rezultate bomo objavili tudi v Vestniku, 1. aprila, ko bomo objavili novo mrežo z novo glavno nagrado meseca.

Nagrade: 1. nagrada SUŠILNI STROJ in 10 jubilejnih Vestnikovih majic ter knjiga za domači izraz

Arne Hodalič, vrhunski fotograf in svetovni popotnik

V pričakovanju severnega sija

»Najnevarnejši je promet!«

Arne Hodalič (rojen l. 1955) je človek – sinonim za vrhunsko fotografijo. Ob teh svojih iskanjih popolne slike je postal tudi svetovni popotnik, ki je obredel skoraj vse celine. Živel je v Lausanni v Švici in Parizu, sodeloval z različnimi agencijami (Gamma Press, Saola Press, Explorer ...) in objavljal v številnih tujih revijah (Airone, Animan, Geo, National Geographic, Paris Match, Stern, Cosmopolitan, Unterwasser, Life, Figaro Magazine ...), po vrnitvi v Slovenijo pa tudi v domačih. Njegova fotomonografija Potovanje v navidezno ogledalo je prejela leta 2001 nagrado krilati lev.

V lokalu Art Caffé v Murski Soboti, kjer je bila tudi uradna otvoritev, se Arne tokrat prvič predstavlja v Pomurju. Gre za njegov izbor dvanajstih barvnih fotografij, ki so nastale v različnih obdobjih njegovega dela. Namerno nismo objavili nobene od njih, saj želimo, da si jih greste sami ogledat. In verjemi- te: zares so vredne ogleda.

Kako človek postane takšen mojster fotografije, kot ste vi? Se da to priučiti ali je potreben talent?

»To se da samo priučiti, ničesar drugega. Sploh je moja teorija, da ne verjamem v talent. Mogoče malenkost, ampak v glavnem je to samo delo. Tu je pa spet tako: ti lahko veliko delaš, ampak na koncu je pomembna količina posnetkov, ki jih narediš, da se lahko izboljšaš. Vendar ti mora to nekdo omogočiti. In tukaj je »catch«: da ti zadosti hitro začnejo za tvoje delo plačevati in si s tem lahko privoščiš veliko dela. Ker če si samo sam svoj privatnik, potem je to predrago in ne prideš daleč. Meni je to pač uspelo. Imel sem srečo, da so mi že zelo hitro začeli dajati naloge in sem se iz tistega učil. Če gledam posnetke, ki sem jih takrat naredil, vidim, da sem bil dosti slabši. Se pravi, da je samo delo, delo, delo in še enkrat delo.«

Neko leto ste menda zaslužili samo takratnih 500 nemških mark in vas je to čisto potrl?

»Da, seveda. Vendar to ni bilo moje prve leto, ampak je bilo nekje vmes. Je bila malo bolj kriza. Če se hočeš s tem preživljati, je treba pogledati povprečje od začetka do danes. Šele potem lahko zares ugotoviš, ali si sploh kaj zaslužil ali še živiš na račun staršev (smeh).«

Kako poteka ta postopek, ko vas najamejo agencije?

»Jaz večino svojega dela opravljam v Parizu. Tam sem del neke agencije, kar pomemben del, ker sem bil njen ustanovni član, finančno pa nimam ničesar zraven. Imamo neko idejo, jaz pa odidem na kraj naloge. Stroške si zmeraj delimo, jaz krijem polovico, polovico pa agencija. Tudi pri profitu je potem tako ali pa pri zgubi. Tako da je v bistvu še zmeraj veliko tveganje.«

Tako da niso vse reportaže uspešne?

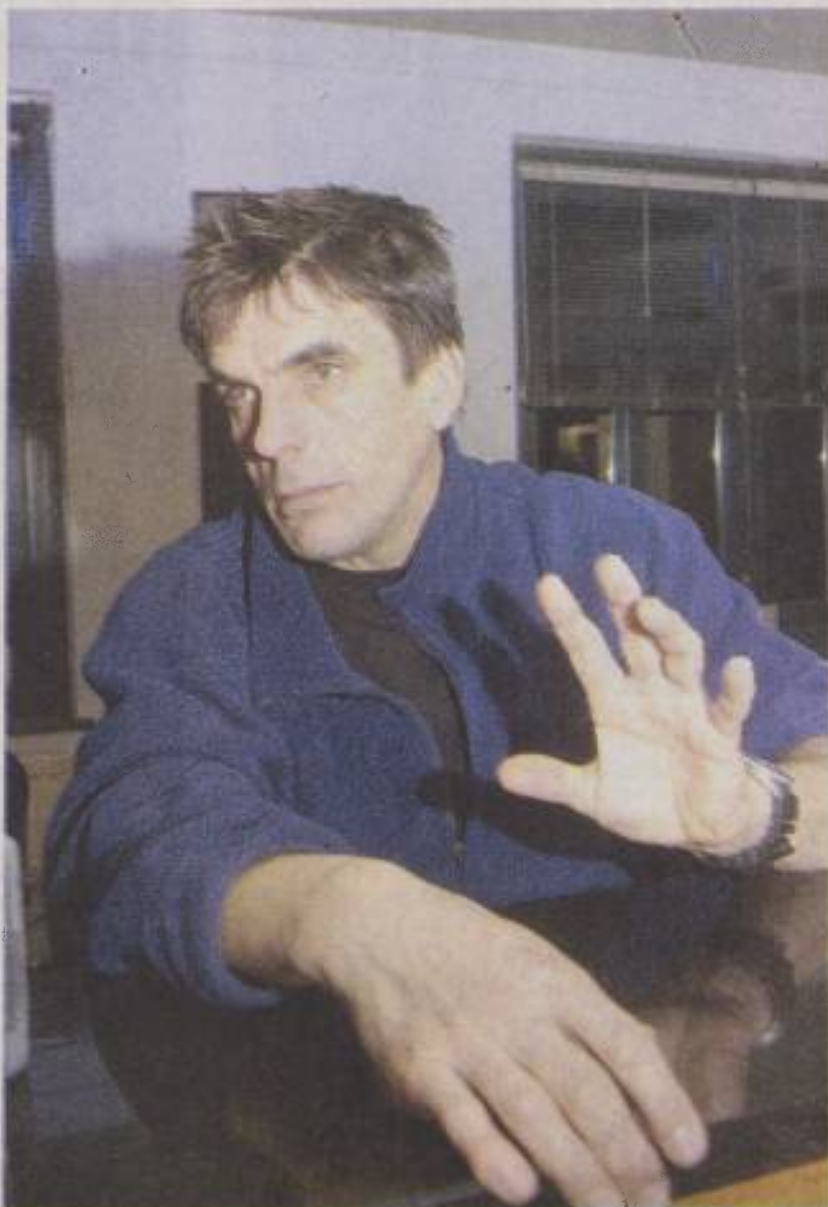
»Kje pa. Recimo sedaj sem imel eno, ki je bila v Sloveniji veliko objavljena in je zelo zanimiva. Ker pa je bila tako draga, sem še vedno nekaj tisoč evrov v izgubi in je ne bom nikoli pokril. To je bil en mesec v Sibiriji, nekaj prevozov z letali in je bilo zelo drago. Reportaža je sicer zelo lepa, ampak ... Potem pa pride kakšna uspešnejša in se to nekako uravnovesi, tako da je zadošči za mizer- no življenje.«

Je res, da je ena vaša monografija povzročila stečaj založbe?

»Ja, to je bilo tako. Jaz sem perfekcionista in to svetujem vsem, ki bi se radi ukvarjali s fotografijo. Ker če to nisi, ne prideš daleč. Ko so oni meni ponudili to knjigo, da jo bodo založili, sem se strinjal, s tem, da jaz postavim pogoje za kakovost. Založnik se je strinjal, jaz pa sem seveda izbral najboljše in najdražje. In to ga je potem finančno uničilo.«

Kakšna je dobra fotografija? Ne mislim tehnično, ampak bolj kompozicijsko.

»Jaz se učim pri starih mojstrih. Tu je spet tisto: delo in učenje. Ko si v podzvest vgraviš te različne motive teh klasičnih mojstrov, ti kadri avtomatično pridejo. Zato svetujem vsem, da si prej kupijo veliko knjig teh mojstrov fotografije, preden si kupijo dober fotoaparat. Moj vzornik je francoski fotograf Henri Cartier-Bresson.«

»Čeprav sem po poklicu biolog, mi je to le nekajkrat prišlo prav. Recimo, ko sem delal reportažo o proteusu ali nekem jamskem hrošču. Drugače je najbolj pomembno to, da imaš študijske navade: kupuješ knjige, brskaš po virih, hodiš v knjižnico in iščeš stvari po internetu.«

Zase pravite, da niste hipni fotograf, ampak da pristopate k fotografiji študijsko, se nanjo pripravite. To vedno velja?

»Ne. Zdajle sem imel v Mariboru razstavo Ukradeni otroštvo, kjer so bolj vojne teme. Tam sem imel črno-bele fotografije, ker črno-bela je zame še zmeraj prava fotografija. Z njo lahko največ

izraziš in je tudi tehnično nekoliko enostavnejša. V težjih razmerah lahko na njo ujamete trenutke. Na barvno ne moreš. Dobro, lahko, ampak moraš imeti ogromno srečo. Če pogledaš tistole mojo fotografijo z vodnimi kapljicami, ki prihaja na vse strani, za tisto je bil potreben en dan dela. Črno-bela pa je hipna: greš, nekaj se zgodi in slikaš. Vendar

moram reči, da sem vseeno slabši pri tej hipni fotografiji. Boljši sem pri tisti, ko je treba malo bolj razmisliti.«

Bili ste že na skoraj vseh celinah. Obstaja še kakšna dežela, kjer niste bili, pa bi radi tam naredili reportažo?

»Da, veliko je še takih dežel. Trenutno me zanima sever, v vizualnem smislu. Se pravi: Norveška, Sibirija, Finska, Estonija, Litva, severna Rusija, severna Kanada. Ker so tam neke posebne svetlobe, ki jih še nisem obdelal in bi jih rad malo bolje spoznal.«

Ste tudi jamski in podvodni fotograf. Kako vzdržujete kondicijo za vse te napore?

»Ja, hudo (smeh). Vsak dan fitnes, ob koncu tedna pa še kolesarim. To je starejši si, več moraš tega delati. Ne da greš naprej, ampak da ostaneš na mestu. Je pa to absolutno nujno za tiste fotografije, kot sem jaz. Jasno pa je, da tega ne bom mogel delati vse življenje. Potem se bom moral usmeriti v kakšnim drugim temam, manj ekstremno, tisti, ki so lahko zanimive tudi kakšne kulturne teme, recimo. Ampak le se odpravljam delat eno o korala na Mediteranu, ko se bo treba potapljati do več kot sto metrov globine. Tu pa se mora biti dobro fizično pripravljen.«

Zase tako pravite, da ste vodni človek. Kaj to pomeni?

»To pomeni, da se v vodi počutim. Prej sem bil jadralca, potapljam pa se že od takrat, ko so imeli na taplači še tisto muzejsko opremo. Še tisti leti sem se že potapljaj. Prej sem se znal potapljati kot plavati, tako da se bal, da se bom utopil, če bom izgubil plavutke.«

Je bilo vaše življenje pri teh nalogah že v smrtni nevarnosti?

»Da, zmeraj je kaj. Ampak mogoče ljudje narobe predstavljajo. Po mojem najnevarnejša stvar gotovo potapljanje vodo, vendar na to vsi pozabljamo. Najbolj nevarna stvar, ki sem jih imel, so bile vse stvari, ki so bile povezane z avtom. Enkrat smo se prevrnili nad prepadom, enkrat so nas napadli in enega pred mano ubila avto, streljali so na nas ... in vedno sem bil v avtu.«

Tomo Koleč, foto: Jure Zauneker

Pomurski vzajemni sklad PRIMUS raste

V Sloveniji je trenutno na trgu 21 vzajemnih skladov, ki skupno upravljajo 121 mrd. SIT premoženja. Glede na to, da se bančne obresti nenehno nižajo, se denar nezadržno seli v atraktivnejše naložbe, predvsem vzajemne sklade. Z napovedanim obdavčenjem obresti od bančnih depozitov se bo ta trend še pospešil. Glede na politiko upravljanja naložb lahko vzajemne sklade v Sloveniji razvrstimo v čiste delniške, mešano-uravnotežene in obvezniške.

Mešani ali uravnoteženi vzajemni skladi (kakršen je npr. PRIMUS) imajo uravnoteženo politiko nalaganja denarja. Delež naložb v delnice je pri njih bistveno manjši (običajno od 50 do 75 %), zato predstavljajo za vlagatelja manjše tveganje ob še vedno zadovoljivo velikem potencialnem donosu. Priporoča se doba vlaganja vsaj 3 do 5 let. Skladi iz te skupine ustrezajo najširši množici vlagateljev.

Trenutno stanje naložb vzajemnega sklada PRIMUS vidimo v tabeli 1. Vrednost enote premoženja (VEP) je znašala na ta dan 318,39 SIT. Po naših ocenah poslovanja slovenskih družb vidimo največjo perspektivo v podjetjih, ki zavzemajo največji delež v našem portfelju. Pri tem gre predvsem omeniti

Tabela 1: portfelj vzajemnega sklada PRIMUS na dan 11. 3. 2003

Naložba	Vrednost (SIT)	Delež (%)
KRKA TOVARNA ZDRAVIL, D. D., NOVO MESTO	1.100.731.036,48	9,76
POSLOVNI SISTEM MERCATOR, D. D.	1.072.665.323,92	9,51
PETROL TRGOVINA LJUBLJANA	1.048.713.484,16	9,30
GORENJE VELENJE, D. D.	935.944.406,76	8,30
PIVOVARNA LAŠKO, D. D.	556.865.775,83	4,94
OBVEZNICE POŠTNE BANKE SLOVENIJE, D. D., PBS5	548.300.506,91	4,86
DROGA PORTOROŽ, D. D.	516.144.578,04	4,58
KOLINSKA, D. D., LJUBLJANA	503.910.643,26	4,47
TELEKOM SLOVENIJE, P. O.	493.347.225,00	4,37
LUKA KOPER	291.553.104,36	2,59
OBVEZNICE - A BANKA VIPA, D. D.	238.115.349,78	2,11
PODJ. ZA DELOV. POSL. SISTEMA ŽITO, D. D.	189.450.068,85	1,68
SAVA KRANJ, D. D.	159.977.342,52	1,42
OBVEZNICE - Slovenski odškodninski sklad, D. D.	149.125.583,71	1,32
DRUGE DELNICE	143.284.815,50	2,59
DEPOZITI, DENARNA SREDSTVA IN INSTRUMENTI DEN. TRGA	3.328.867.347,19	29,52
	11.276.996.592,27	100,00

Vse informacije, pravila, prospekt in izveček prospekta vzajemnega sklada PRIMUS lahko dobite na spletni strani www.pdu.si ali po tel. št. 02 535 18 00, lahko pa tudi na sedežu našega podjetja v Slovenski 41 v Murski Soboti.

Mercator in Gorenje. Kot lahko vidimo, je sklad trenutno visoko denarno likvi-

den, saj različne oblike denarnih naložb zavzemajo približno 3,3 mrd. SIT.

V prejšnjem tednu smo beležili zmerno rast našega trga in padce na tujih borzah. Glavni indeks Ljubljanske borze SBI 20 je od 5. do 12. marca narasel za 0,76 % na 4195,58 točk. V tujini smo bili priča padcu indeksa DAX 30 pod 4000 točk in padcu indeksa NASDAQ pod 2000 točk. Glede na podobno gibanje tečajev v prejšnjih dveh letih bi lahko pesimisti prepoznali začetek ponovnega negativnega trenda v tujini.

Vzajemni skladi v Sloveniji so v prejšnjem tednu večinoma beležili blago rast, razen tistih, ki imajo večji delež tujih naložb, le tem je vrednost precej upadla. Tisti s čisto domačo strukturo naložb so bili tako v prednosti. Povečini so skladi zrasi malo manj kot indeks SBI 20.

Rast v tem letu

In kako se drži naš domači sklad? Sredstva vlagateljev v vzajemni sklad PRIMUS so se od začetka leta 2004 do 11. 3. 2004 povečala za 21,7 %. V začetku leta je bila vrednost delnice Pomurske investicijske družbe 1 d. d. 261,54 SIT, 11. 3. 2004 pa je znašala vrednost enote premoženja PRIMUSA 318,40 SIT*. V zadnjem tednu dni

je vrednost enote premoženja zrastle za 0,44 %. Sklad bo v bližnji prihodnosti nalagal tudi na tujih trgih. Ocenjujemo, da lahko v tujini pride letos še do nižjih tečajev, kar z veseljem čakamo. Po trenutnih analizah bomo kupovali določene podcenjene delnice v Evropi in ZDA, ki so do zdaj zaostajale v rasti in za katere pričakujemo dober donos v času od 1 do 2 let (bančništvo, telekomunikacije, farmacija itd.)

in za konec naj še omenim nagradno igro, ki smo jo organizirali in ki traja do 24. 3. 2004. Nagradno vprašanje se glasi: **KAKO SE IMENUJE PRVI POMURSKI VZAJEMNI SKLAD?** Mislim, da odgovor za bralce ne bo pretežak. Pošljete ga lahko na dopisnici na naš naslov: PDU, d. d., Slovenska 41, 9000 Murska Soba. Srečni pošiljatelj izžrebane kartice bo postal lastnik točk vzajemnega sklada PRIMUS v vrednosti 100.000 SIT.

Mag. Gorazd Groš

*Donosi v preteklosti niso zagotovilo za prihodnost.

Nov roman Karoline Kolmanič

Strastno prebujenje mladostne ljubezni

Pisateljica Karolina Kolmanič se je lansko jesen oglasila z novim knjižnim delom, romanom Zarja upanja (Pomurska založba, 2003), ki pravzaprav samo nadaljuje lok njene poezije, ki sloni predvsem na razkrivanju in odkrivanju medčloveških odnosov, ki jih je predvsem na osebnih platih zaznamovalo življenje, pa naj gre za socialne stiske (Klanec vinčarke Ane, 1992) ali konec koncev strastno prebujenje nezpolnjeni mladostni ljubezni, ki je »lajtmotiv« njene zadnjega romana.

»Brazgotine z obraza izginejo, iz srca nikoli,« zapiše pisateljica ob glavnem liku, dekletu-ženi-ljubici Raheli, ki v zakonu ne doživlja le »sladkosti in čara ukradenih sadčev, temveč in predvsem grenko-bo naseljene osebe, pred katero se vedno znova rušijo in pnejo (metafizični) mostovi, ki se na koncu spremenijo v tako (prividno) upanje, ki je glavno gonilo te večje in v realističnem slogu ter z mnogimi spominskimi asociacijami napisane pripovedi. Gre pravzaprav za

ljubezensko zgodbo, za (godinovsko) Rahelo, razpeto med možem Andrejem, ki na vse kriplje skuša kar najbolj postlati v njunem zakonu, ter arhitektom Samom, njeno mladostno ljubeznijo, ki v zrelih letih kot prepovedani sad zaživi z vso silovitostjo. Njuna prva pregrešna srečanja so sprva sramežljiva, a že kažejo na usodnost, ki bo pripeljala, seveda poleg romances in romantičnih srečanj, tudi do razbitja zakona. Mož Andrej je prikazan kot realna oseba, Rahela pa večkrat podiši po bovaryjevski Emi, po smrti njune hčerke Alenke pa se tako na zunan kot na znotraj se suje. A na koncu, kar je značilnost Karoline Kolmanič, Rahela ne popije kozarca strupa, pač pa pisateljica v maniri ženske pisave (morda tudi ženske psihologije) na koncu »odtrzne« okno za zarez ali zarjo upanja. Njen sin Iztok se bo poročil s svojo Silvo, njen Samo pa bo, četudi bo »ostal kamen«, žarel v njeni podobi »modro in zlahtno«.

Poleg ljubezenskega trikotnika smo priča tudi realističnim opisom podeželja, družinskih situacij, pisateljica popiše tudi vzdušje v šoli, v

kateri slušbuje Rahela, najpristnejša in z rahlim pridihom romantike pa je v opisih ljubezenskih zmenkov, srečanj in tudi erotičnih noči, v katerih sta »telesi zapeli v ubranem ritmu najsilajšo in dolgo pričakovano pesem«, ki pa nosi senco, češ da se »vsaka pesem nekoč izpoje«. Pisateljica torej ne ponuja idilizacije, še več, naj bo popotovanje dveh zaljubljenecv še tako strastno ukradeni in slikovito kot na razglednicah (njuno potovanje s Samom po

Italiji, predvsem v Benetkah), iz njega veje večni strah in vedenje o končnosti. Rahela se zaveda svoje grenke igre na dveh odrih, zato ji ne ostane drugega, kot da hote preseka ta svoj gordijski voz. A upanje pride, tako pravi pisateljica, ravno v času, ko si najbolj na tleh. Tako se na koncu kot labodji spev pojavi Samo, brazgotine se začno zaraščati, v srcu pa še vedno klujeta nemir in človeška nemoč pred življenjskimi tokovi in silnicami. »Mislim, da je samo hrepenenje tisti čar, ki človeka priklepa. Mene vznemirjajo potke, malo v levo in v desno, vsekakor pa z nekaj ovinki,« pravi v začetku romana mladostni Samo kot bi bral Raheline misli. Prav hrepenenje je torej tista moč, na katero pisateljica prisega in okoli katerega zgradi trdno in silovito ljubezensko zgodbo.

To je roman, ki se prebere na dah, roman, ki smelo lista po življenju in odpira strani, ki jih morda vidimo vsak dan, a si pred njimi radi zatiskamo oči. Roman, po katerem bodo bolj posegale ženske roke. Konec koncev, zakaj pa ne. Milan Vincetič

V Murski Soboti konec uspešne gledališke sezone

Kdaj pa obnovljena kinodvorana?

Zadnja predstava ruskega avtorja S. Labazerova in ruskega režiserja ter igralca Viktorja Ljubutina je produkt novoustanovljenega gledališča Satirikon. Malo burkaška in malo srhljiva igra o tem, kako lahko je v človeških glavah z manipulacijo vzbuditi strah pred drugim ali tujim, se je na trenutke lovila na robu banalnosti, kar pa je predvsem odtehtala Violeta Tomič v vlogi paranoične stare mame – bila je tako dobra, da je skoraj ne bi spoznali. Druga zvezda, Sašo Hribar s svojo značilno pojavnostjo in zmožnostjo za aktualiziranje, je bil majhno, ne bomo rekli razočaranje, a brez dvoma je človek, ki najbolje obvlada svoja lastna besedila, pri čemer je vedno sijajen. Nastopili so še Vanja Slapar, Marijan Šarec, ki ga poznamo tudi kot imitatorja s televizije, in Alenka Bevk.

Kot je povedala vodja programa, režiserka Duša Škof, je bila to zadnja predstava za odrasle. Letošnjo sezono jih je bilo v štiri abonmaje vpisanih 600, kar je res zavirljivo število, če se spomnimo, da so pred petimi leti začeli s petdesetimi. Odigranih je bilo 24 predstav, zanimanje je vedno večje, možnosti za dodatni abonma pa ni. Samo ob sebi se vsiljuje vprašanje, kdaj bo končno za potrebe gledališča obnovljena soboška kinodvorana, saj se o tem govori že deset let. Zdaj, ko je urejen mestni muzej in nova knjižnica pod streho, bo treba usmeriti pozornost tudi na ta problem. Seveda je to predvsem vprašanje za župana oziroma MO Murska Sobota in ni mišljeno kot očitak, saj je znano, da so se prav v Soboti z vsemi silami vključili v izgradnjo knjižnice. A je že tako, da nihče ne more počivati na lovorikah, in zdaj je tukaj pač gledališče s 1600 abonenti, saj obiskuje predstave osnovnošolskega abonmaja 450 otrok, 550 pa jih je vpisanih v lutkovni abonma, ki bo zaključil sezono aprila s predstavo ljubljanskega gledališča Frufu.

Takšno izjemno zanimanje pa je gotovo tudi posledica izbora predstav, saj smo lahko gledali nekatere najboljše, ta čas aktualne v slovenskih gledališčih, takšne, ki so bile primerne za izvedbo na odru soboškega gradu (Zabava za rojstni dan, Izboljševalec sveta ...).

B. B. L.

Naša kulturna dediščina

Prekmurske drobtinice

Ljudske pevke upokojenke, ki delujejo kot sekcija kulturnega društva Črenšovci, praznujejo desetletnico. Ob jubileju so izdale kaseto in zgoščenko, izšla pa je tudi brošura Prekmurske drobtinice s 95 pesmimi.

Terezija Tibaut, Marija Kušec, Ančka Peterka, Marjeta Lutar, Olga Kolarič, Ančka Hozjan, Matilda Antolin, Ana Ternar in Rozalija Horvat sestavljajo sekcijo ljudskih pevk – upokojenek, ki deluje v okviru kulturnega društva Črenšovci. Marjeta Lutar, ki je vodja skupine ljudskih pevk, je povedala, da so pred kratkim praznovala desetletnico in ob jubileju sta izšli nova (po vsaki drugi) kasetna in zgoščenka, na katerih je enainvajset ljudskih pesmi. Posneli so jih na tleh Zeleni val v spodnji Slivnici pri Grosupljem, kjer je šef Boris Peterka, sin Ančke Peterke, članice črenšovskih ljudskih pevk. V tem času

pa so tudi natisnili knjižico z naslovom Prekmurske drobtinice, katere izdajo je gmotno podprla Občina Črenšovci. Objavljenih je 95 pesmi, od tega vse, ki so jih ljudske pevke doslej posnale.

»Nastopamo na skoraj vseh prireditvah na območju naše občine, pa tako tudi na upokojenjskih srečanjih, saj smo tudi same članice društva upokojenecv. Večkrat gostujemo tudi zunaj našega območja. Lani smo pele na medobmočni reviji pevskih zborov v Mali Nedelji, na vsedržavnem srečanju ljudskih pevcev na Kapeli, na vseslovenskem upokojenjskem srečanju v Rakičanu ... Večkrat popestrimo tudi bivanje varovancev v domu za

ostarele. V lendavskem domu smo lani pele dvakrat,« je povedala Marjeta Lutar in dodala, da so dobile doslej že več odličij oziroma priznanj, kar jim je – poleg dobrega sprejema pri poslušalcih – spodbuda, da bodo še naprej pridno hodile na vaje, se naučile (bolje rečeno: osvežile) še več pesmi, ki so ali natisnjene ali pa zaenkrat z roko zapisane v zvezkih.

Š. S.

Odpri razstavo krajskih arhitektov

V Pokrajinski in študijski knjižnici v Murski Soboti so odprli razstavo slovenskih krajskih arhitektov z naslovom Zapisi v krajini. Z razstavo, kjer so predstavljene krajske rešitve v slovenskem in tudi v pomurskem prostoru, želijo približati delo in predmet oblikovanja krajskih arhitektov. Razstavo je odprla doc. dr. Ana Kučan, ki je poudarila, da je njihova vloga prispevati k estetiki prostora. Arhitekt Iztok Zrinski, predsednik Društva arhitektov Pomurja, pa je bil zadovoljen, da je razstava, primerljiva s svetovnimi merili, prišla tudi k nam. – A. N. R. R.

Nova knjiga o Gradu

Kuharjev mozaik podatkov

V prostorih kluba PAC v M. Soboti je bila premierna predstavitev knjige Mozaik podatkov iz župnije Grad avtorja Štefana Kuharja. Knjiga ima 134 strani in več kot 40 fotografij.

Razdeljena je na šest sklopov: Cerkev Marije Vnebovzete, Oltarna krila v Budimpešti, Župnija Marije Vnebovzete in njeni duhovniki, Duhovni poklici iz župnije, Sole v graški župniji in Kapele v župniji.

Štefan Kuhar se je rodil leta 1942 v Trdkovi. Osnovno šolo je obiskoval v Martinju, nadaljeval je dveletno šolanje na nižji gimnaziji v Mariboru, dve leti pa se je šolal v Ljubljani. Kot škofijski gojenec je obiskoval višjo gimnazijo v Zadrju, kjer je leta 1961 tudi maturiral. Semenišče je končal v Ljubljani in leta 1968 bil posvečen v duhovnika. Službo nedeljskega kaplana je opravljal v Ormožu, rednega pa v Turnišču, Preboldu in Slovenski Bistrici. Bil

Knjigo sta avtorju pomagala predstaviti tudi umetnosti zgodovinar in kustos Pokrajinskega muzeja Murska Sobota Janez Balažic in lektorica Marjanca Ferko Omahen. V sredini je avtor Štefan Kuhar, ki je s svojim delom poskrbel za več kot enourno debato v prostorih kluba PAC. Foto: T. K.

je župnik v Framu pri Mariboru, od druge polovice leta 1981 pa je upravitelj graške župnije. Leta 2003 je izdal knjigo Jože Plečnik v cerkvi Marije Vnebovzete pri Gradu.

Knjigo Mozaik podatkov iz župnije Grad (z bogato navedbo virov in literature) je izdala občina Grad v nakladi tisoč izvodov. Za grafično pripravo in oblikovanje je poskrbel Atelje za črko in sliko, lektorirala pa je profesorica Marjanca Ferko Omahen. Spremnico besedo je napisal dr. Jožef Smej, mariborski pomožni škof, avtor pa je na predstavitvi knjige delil brezplačno in jih tudi podpisal.

T. K.

Uživala sem v Čaju za dve

Bila sem gledalka komedije Toneta Partljiča Čaj za dve v izvedbi Kulturnega društva Ferda Godine iz Bistrice pod vodstvom Slave Donko. Čaja nisem pila, sem pa uživala v gledanju ljudi, ki so se s srcem in telesom živeli v igro. Igralci so bili imenitni Bistričani, ki so napolnili dvorano, sposobni sodelovati vsak trenutek ...

To smo Bistričani, sama sem namreč Bistričanka in sem pred mnogimi leti igrala v tej dvorani. Bila sem srečna takrat in danes skoraj tako ... Želim si, da bi Čaj za dve še gledala, da bi ob meni v dvorani sedel Tone Partljič, da bi v dvorani med Bistričani sedeli ljudje, ki smo nekoč tukaj orali ledino na tem področju. Hvala krasnim sposobnim igralcem in vsem sodelujočim! Hvala vsem, ki Bistričanom bogatite duha!

Marija Pojbič

Zrelo žito 2003

Kot nas v uvodni besedi obvešča Zinka Farič, se je Univerza za tretje življenjsko obdobje pred letom dni pridružila še literarni skupini, ki je svojo uspešnost kaj hitro okronala s priročnim zbornikom.

V njem najdemo obsegu primeren kratko prozo in pesmi, eno in oblikovanje zrelih in izobraženih avtorjev in da to niso njihovi prvi den, šefka Bobar, Cilka Dimc, Zerdin, Marija Farkaš, Olga Gutman, Miša Horvat, Ivanka Klopčič,

Silvestra Kološa, Janez Mataj, Ida Resnik, Greta Škerget, Marija Šedi-vy in Franc Žalik. Zborniki so vedno raznorodni, četudi jih pišejo ljudje istih let, a mirno lahko rečemo, da je zanimivo vsako besedilo posebej, še zlasti njegov pesniški del. Besedila so pripravili Silvestra Kološa, Marjeta Škerget, Franc Žalik, izbor je naredil Jože Ternar, opremila pa Edit Petkovič.

Zanimivi knjižici na pot lahko ponovimo le, kar je zapisala Zinka Farič – naj se prvemu snopu pridruži še kopica novih.

B. B. L.

Pesmi za pokušino

Franc Žalik
Zrelo žito 2003

Drobno listje pada
v jesenski večer.
Nikjer luči,
povsod je mir.

Le neznana ptica
preleti poljane
in v zreli ajdi
zbežana obstane.

Goran Sambt, predsednik študentskega sveta stanovalcev

V Sloveniji je »fajn« biti študent

O pomurskih študentih v prestolnici

Pravi, da rad komunicira z ljudmi, da je bolj praktik kot teoretik, zato je svojo prihodnost videl v ekonomiji in se iz Tešanovec odpravil v prestolnico. S svojimi 23 leti tako obiskuje četrti letnik Ekonomske fakultete v Ljubljani. Ekonomija se mu zdi zelo zanimiva, praktična veda, ki zahteva veliko iznajdljivosti. Njegova zvedavost ga je privedla do predstavnika doma B za Bežigradom, nove ideje pa do predsednika študentskega sveta stanovalcev. Drugače pa pravi, da uživa, kot se le da oziroma kot se za študenta spodobi.

Kaj sploh je študentski svet stanovalcev?

»V okviru javnega zavoda Študentski domovi v Ljubljani je to predstavnik študentov in zastopa njihove interese. Javni zavod Študentski domovi v Ljubljani pa je zavod, ki skrbi za bivanjske kapacitete študentov, in sicer v 25 študentskih domovih, v katerih stanuje okrog 6500 študentov. Študentski svet stanovalcev sestavlja 25 predstavnikov, iz vsakega doma po eden, potem pa še predsednik sveta, njegov namestnik in tajnik. Naša dejavnost je nadziranje bivanja v domovih in spremljanje težav, ki se pojavljajo. To so različne stvari od na primer polomljenega sedeža v dežurni loži pa do ropov in zlorab, do katerih prihaja. Organiziramo pa tudi pestro obšolsko dejavnost, Majske igre npr. Gre za tritedenski športni zabavni dogodek.«

Katere so tiste težave, s katerimi se srečujejo pomurski študentje?

»Največje težave so vsekakor pomanjkanje bivalnih kapacitet, saj nekateri v študentski dom sploh ne pridejo. Ko so enkrat že v domu, mislim, da večjih težav ni več, saj je za vse drugo, prehrano in bivanje, dobro poskrbljeno.«

Koliko pomurskih študentov je v študentskih domovih?

»Od približno 6500 stanovalcev imajo prekmurske občine v študentskih domovih 380 študentov, to je približno šest odstotkov vseh stanovalcev. Če pa dodamo še prileške občine, Gor-

njo Radgono, Ljutomer, Križevce, Razkrižje in Veržej, potem je študentov 531. Murska Sobota ima na primer 92 študentov, Nova Gorica, ki pa je precej bližje, pa jih ima 334.«

Pogoji za sprejem so oddaljenost od stalnega prebivališča, učni uspeh na maturi in socialni status družine. Razlike tako nastajajo ali v uspehu na maturi ali v socialnem statusu družin študentov. Res pa je, da večina Primorcev študira v Ljubljani, medtem ko Prekmurci večinoma odhajajo študirat v Maribor.«

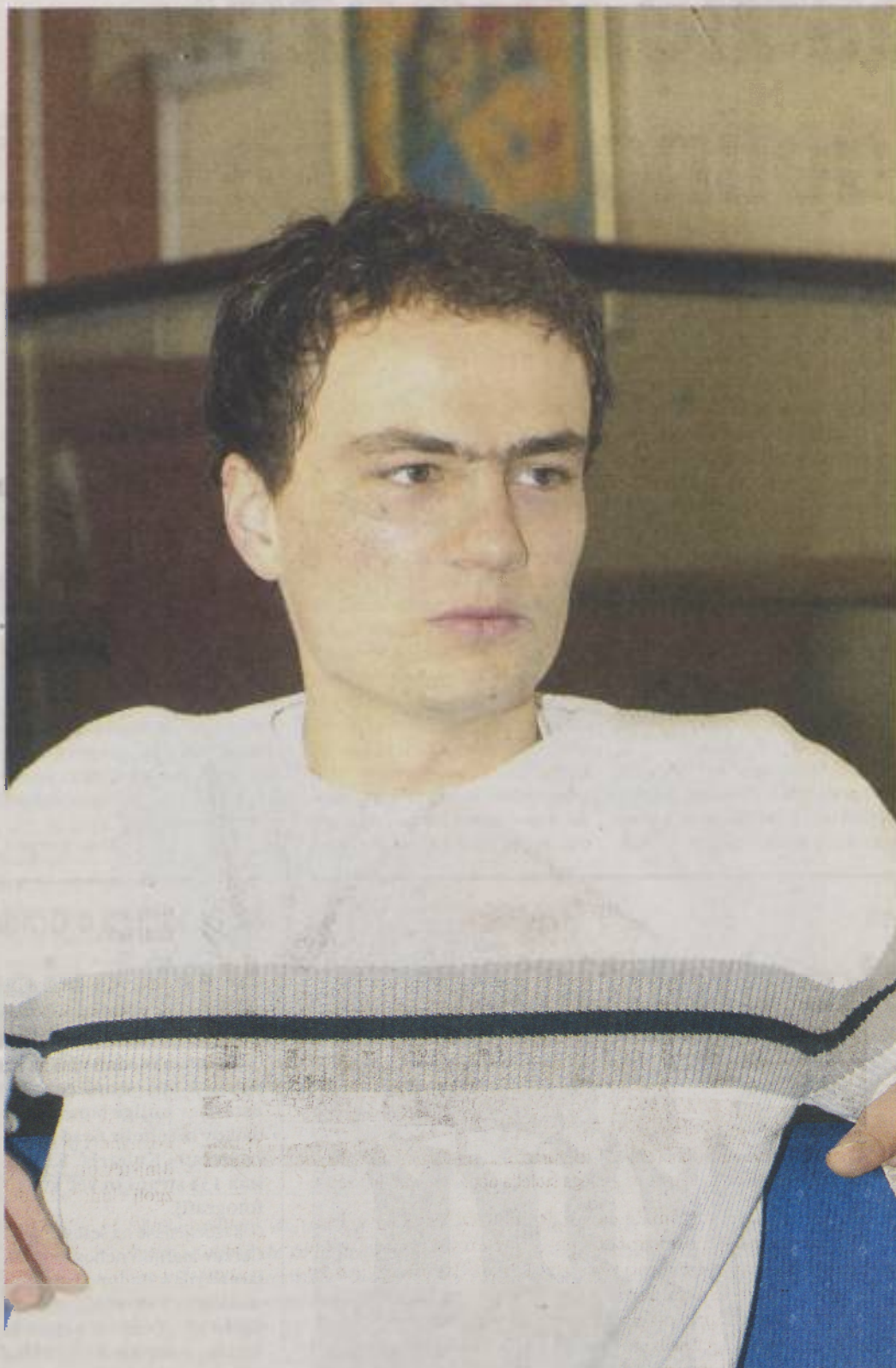
Kako so študentje seznanjeni z dejavnostmi in delovanjem študentskih organizacij (ŠOU, ŠOS, ŠSS)?

»Moj občutek je, da so študentje do organizacij in njihovih aktivnosti vedno bolj apatični. Mogoče je to odvisno od pritiskov na fakultetah, vedno več je seminarov, izpitov, zato študentje nimajo več toliko prostega časa, kar je zanimanje zmanjšalo. Največ zanimanja je seveda za sprostitvene dejavnosti. Mislim, da si je študent za neobveščenost kriv predvsem sam, saj jim mi informacije o aktivnostih ponujamo po spletnih straneh, na oglasnih deskah in letakih. Od vsakega posameznika pa je odvisno, ali se bo vanje vključil ali ne.«

Zanima me vaše mnenje o uvedbi šolnin. Kako bi šolnine vplivale na študij in študente?

»Mislim, da je sistem, ki ga imamo zdaj za pridobivanje znanja, dober. To pomeni, da je študij omogočen skoraj vsakemu, vsak si ga lahko privoščiti. Menim, da je tako tudi prav. Vseposod na zahodu pa je sistem drugačen. Obstajajo privatne šole, ki imajo visoke šolnine in si jih vsi ne morejo privoščiti. Tukaj prihaja do elitizma, se pravi, da si tisti, ki imajo že v osnovi denar, lahko privoščijo privatne šole, ki so bolj cenjene in avtomatsko zasedejo višje pozicije pri iskanju zaposlitve. Prav zato uvedbi šolnin zelo nasprotujem in mislim, da je takšno tudi mnenje večine slovenskih študentov.«

Zakaj bolonjski sistem je oziroma ni primeren za naše šolstvo?

»Imamo samo dve univerzi, med katerima je sicer neka konkurenčnost, vendar ne preveč velika, tudi študijski programi so togi, z bolonjskim sistemom pa bi tako dobili večjo pestrost programov, vzpostavila pa bi se tudi konkurenčnost, ki je za kakovost študijskih programov zelo pomembna. Prav tako je s profesorji, ki so »zaščiteni kot severni medvedi«. Na njihovo delo ni nobene kritike, vseeno je, ali so njihova predavanja dobra ali ne. Bolonjski sistem bi

bil tri plus dva, se pravi, da bi v treh letih prišel do stopnje diplome, čez dve leti pa do magistrskega. To je primerljivo z zahodnoevropskimi državami, s tem da ta študij naj ne bi dopuščal absolventskega staža. Jaz osebno menim, da to ni najboljše, res je sicer, da smo primerljivi z drugimi državami, trenutni sistem, ki ga imamo, pa zato dopušča možnosti vključitve tudi v praktični del študijskega procesa, za katerega menim, da je širši od študija.«

Ministrstvo za šolstvo je zavrnilo amandma študentske organizacije Slovenije (ŠOS) k predlogu novele zakona o visokem šolstvu. Se strinjate s trditvami ŠOS, da postaja reforma visokega šolstva varčevalni ukrep vlade, namenjen krpanju proračunskih lukenj?

»Obstajata dva vidika. Vidik države in vidik študenta. Dejstvo je, da se število študentov

povečuje že zaradi razmer na trgu dela. Danes študentje težijo k višji izobrazbi, saj se držijo reka: »Brez diplome si danes nič.« Študij je relativno dolg in to je zagotovo veliko finančno breme za državo.

Drugi vidik je vidik študenta, katerega pravica je brezplačni študij, ker so že sama gradiva in prehrana zanj, kljub štipendiji, če jo seveda ima, veliko finančno breme. Če pa ga potem obremenimo še s šolnino, bo prisiljen v študentsko delo in se ne bo imel več časa posvečati študiju, ki pa bo zelo »tempiran«. Tako pa bo padla tudi kakovost njegovega znanja. Menim, da država res hoče nekje prihraniti, mogoče trenutno prav v šolstvu.«

Kako lahko študentje opozorijo državo na težave, s katerimi se srečujejo?

»Najbolj ključna organizacija je ŠOS, ki je sogovornik vlade in predstavlja interese študentov, se z njo pogovarja in sklepa kompromise, veliko pa je seveda odvisno od vlade.«

Se pravi, v skrajnem primeru so še vedno demonstra-

cije tiste, ki »zaležejo«

»Ena varovalka sicer so, s tem da naj pride do njih res le v skrajnem primeru, prej pa morajo biti vsi študentje natančno seznanjeni, zakaj gre v reformi, se hoče z njo doseči, kaj študentom grozi v smislu solnin, izgube absolventskega statusa, fleksibilnosti in primerljivosti študija, študent si bo lahko izbral več predmetov, tudi z drugih fakultet, ne bo prisiljen v to, brez težav bo tudi šel študirat v tujino, naša diploma bo primerljiva tudi s tisto iz tujine.«

Na vaši internetni strani sem zasledila zapis: In pozabi, da si v Ljubljani prišel študirat! Koliko študentov se tega drži?

»(Smeh)... Jaz menim, da se dejo doštudirat. Cilj je gredo znanje, v okviru tega pa je določena fleksibilnost. Lahko si vzamejo kakšno leto pavze, kar se mi po eni strani zdi tudi pozitivno, predvsem, kar se tiče izkušenj v študentskih domovih. Ljubljanečan kot študent je drugačen študent, ker je pač iz doma. Prekmurci študirajo pa je recimo tisti, ki se v študiju najredkeje vrača domov. Že zaradi oddaljenosti, mogoče vde pa bi pripisal tudi »pogost gajanju« na našem koncu, kar nas vsak teden priteguje domov. V študentskem domu gre za čisto drugačen način življenja. Veliko bolj je izražena želja po samostojnem življenju. »Za ru«, po druženju v sobah, da kakšno rečejo, mogoče kaj »spijajo« si zaigrajo na kitaro.«

Kako so študentje iz Slovenije sprejeti v Ljubljani?

»V študentskih domovih mislim, da so vsi v podobni situaciji. Zunaj študentskih domov pa je drugače. Še posebej kar se tiče študentov iz Ljubljane in okolice, ki imajo mogoče manj narcisoidni odnos, vsi so manj vredni od njih. V študentskih domovih tega ni. Tudi kakšnega očitnega grupiranja prekmurskih študentov ni. V našem stropju, v katerem živim, smo od štiridesetih študentov trije od študentskega doma iz Prekmurja. In tako pač nima nekega »klapa«, vendar zagotovo drugih ne izključimo. Res pa je, da so vezi v študentskem domu pristnejše od tistih, ki se oblikujejo na fakulteti, saj se na fakulteti običajno vsem mudi, v študentskem domu pa si vzamemo več časa za družabnost.«

Kakšna prihodnost študentov pomurske študente?

»Kriteriji za sprejem v domove se ne bodo spremenili, zato jih verjetno čaka enaka prihodnost kot vse druge študente. To pomeni, da so vsi, ki želijo študirati v študentskem domu, odvisni od tega, kakšne bodo kapacitete v študentskem domu. Če tega se je letos začelo delati. V petih letih naj bi bilo 3700 novih postelj, na tretjo čakalni listi je več kot 2000 študentov, zato bi ta problem ublažila, če že ne rešila.«

Vanja Poljanec, foto: ...

VAŠ KREDIT

Od 15. marca do 15. maja 2004

POMLADNI KREDIT

Tudi za tiste, ki nimajo odprtega osebnega računa pri SKB banki. Podrobnejše informacije in informativne izračune lahko dobite v vseh poslovalnicah SKB banke ali na spletnem naslovu www.skb.si

INTERSPORT

Moški in ženski rollerji SL 250
Custom fit čevlji, aber 7, alu. podvozje, moške št.: 39 - 46, ženske št.: 36 - 43.
29.990,00
23.990,00

Moški in ženski copati za tek DART
Sintetično usnje, zračna mrežica, karbonska guma, Phylon blaženje.
11.490,00
8.990,00

Pohodni nahrbtnik GRAND CANYON 40W
40 + 10 l, dva stranska žepa.
13.990,00
10.990,00

AKCIJA Od 18. do 31. marca 2004

»Bivanja v »študentu« ne bi zamenjal za nič na svetu, ker je to polovica študijskega procesa. Družabnost, način prilagajanja, življenje v skupnosti ti omogočijo popolnoma drugačen način študija.«

Po naših znanih poteh

Kraji v osrčju Goričkega

Iz doline Mačkovskega potoka v dolino potoka Bezjak

Mačkovci-Prosečka vas-Poznanovci

Za vasi Mačkovci, Prosečka vas in Poznanovci bi lahko rekli, da ležijo v središču Goričkega dela Prekmurja. Do njih se najlažje pride po cesti, ki jo nekateri tudi imenujejo goriška magistrala in vodi od Murske Sobotice do Hodoša.

Prva vas, ki smo jo obiskali ob tokratnem potepanju, leži prav ob tej cesti, ki deli Goričko na vzhodni in zahodni del. Mačkovci, vas v dolini Mačkovskega potoka, ki se nekje pred Mursko Sobotico izliva v Ledavo, so bili nekoč občina in pomembno središče srednjega dela Goričkega. Od tukaj

kazujeta tudi pošta in poštna številka, ki so jo še vedno ohranili, in štiriletna podružnična šola. V tem delu vasi je tudi žaga, na kateri je bilo nekoč zaposlenih kar nekaj vaščanov, danes pa ne obratuje več. Tako kot večina goriških vasi so tudi Mačkovci ločeni na več zaselkov. Središče vasi ob železnici in glavni cesti domačini imenujejo kar Graba. Okoliški hribi pa nosijo imena Mikolov Breg, Kovačev Breg, Idukov Breg ipd. »Deli vasi, ki so že sedaj precej razmetani po dolini in hribih, so se s prihodom železnice še bolj razdelili,« so ob našem obisku

Središče vasi v Mačkovcih nas spominja na kakšno ravensko vas, kjer je značilno, da so glavne ceste tik ob hišah.

Kakšno v Prosečki vasi je dal zgraditi znani slovenski misijonar na Kitajskem Jožef Kerec. Košani želijo urediti v hišo na mestu, kjer je stalo njegova rojstna hiša, spominsko sobo.

so nekoč, ko je tod vozil vlak, tvorili veliko svari, predvsem les, tako da so tu dolgo časa pomembna železniška postaja. Vlak je pred leti po več desetletij tod ponovno zapeljal, toda vas je izgubila svoj nekdanji sloves. Nekoč so imeli več trgovin in gostiln, sedaj pa je ostala od vsake le še po ena. Da je bila vas nekoč večje središče, do-

Mlin v Poznanovcih iz sredine prejšnjega stoletja danes ne obratuje več.

potožili nekateri vaščani. In mogoče je prav ta razdeljenost vzrok, da pogrešajo nekoliko več življenja v vasi, ki je bilo nekoč močno središče.

Pot nas vodi naprej po glavni cesti skozi Mačkovce, kjer na koncu vasi zavijemo levo navkreber na stransko cesto. Po nekajminutni vožnji, ki vodi mimo steze za motokros in mimo sadovnjakov, nedaleč stran pa je vidna tudi stara mačkovska osnovna šola, se po hribu navzdol spustimo v dolino

potoka Bezjak in še dveh manjših neimenovanih potokov, kjer sta naselji Prosečka vas in Poznanovci. Glede prve je treba povedati, da smo že večkrat ugibali, zakaj takšno ime. Nekateri domačini so nam znali pojasniti, da zato, ker so tukaj nekoč pridelovali veliko prosa. Vas je med vsemi, ki jih opisujemo v tem potopisu, najmanjša, vsaj po številu hiš, nekje okrog štirideset jih je. Kljub temu so vaščani zelo aktivni. Imajo urejen gasilski dom, nogo-

metno igrišče, v tem pozno zimskem času pa smo opazili tudi urejeno skakalnico, kjer že nekaj let prirejajo smučarske skoke. Tudi ta vas naj bi imela središče v dolini ob potoku, medtem ko so preostali zaselki razmetani po bližnjih bregovih in grabah. Kot so nam povedali nekateri domačini, je tudi tukaj, kot v večini goriških vasi, kmetijstvo v zatonu. Večina ljudi je zaposlena v okoliških krajih, predvsem pa v Murski Soboti, in tudi v tujini.

Nekoliko več kmetij pa naj bi bilo v naslednji vasi na naši poti, do katere prispemo, če se peljemo po cesti iz Prosečke vasi vzdolž potoka Bezjak. V Poznanovcih se kakšnih deset gospodinjstev pretežno še vedno preživlja zgolj s kmetijsko dejavnostjo. Vas Poznanovci je sicer nekoliko večja kot Prosečka vas, kljub temu pa pravijo, da veliko raznih prireditev organizirajo skupaj s sosednjo vasjo. V vasi imajo trgovino, dve gostilni in zelo urejen gasilski dom. Poleg gasilcev so dejavni tudi športniki pri malem nogometu. Vas pa ima prav tako več zaselkov, ki jim domačini pravijo Gaberov Breg, Carov Breg, Flisarova Graba ipd.

Besedilo in foto C. K.

Kako prijetno bi bilo življenje, ko bi ljudje, ki imajo denar, tega uporabljali tako, kot bi ga uporabili tisti, ki ga nimajo.

Roldand Dorgeles

Turistične prireditve

Cankova – Ta konec tedna se bodo nadaljevali na Cankovi sedmi Jožefovi dnevi, ki jih pripravlja Turistično in kulturno društvo Cankova in so se začeli prejšnji konec tedna. Tako bo v petek, 19. 3., Jožefovo senje, v soboto, 20. 3., bo pripravilo ŠD Studenec Jožefov pohod, ki se bo začel ob 10. uri pred občinsko zgradbo na Cankovi. V nedeljo ob 11. uri pa bo otvoritev prenovljene in dograjene osnovne šole.

Murska Sobotica – Društvo Mavrica iz Lendave prireja v četrtek, 18. 3., ob 18. uri v prostorih hotela Zvezda v Murski Soboti predavanje. O hormonskih motilcih in e-jih v hrani bo govoril Anton Komat.

Rakičan – V petek, 19. marca, ob 18. uri se bo začel v dvorani SKŠ Rakičan 3. regijski festival ohranjanja ljudskega izročila. Organizator Srednja kmetijska šola Rakičan v sodelovanju s turističnimi in kulturnimi društvi pomurske regije obiskovalcem obljublja na jožefovo večer nepozabnih spominov na nekdanje dni, obilo izvirnih nastopov in nostalgičnih trenutkov s pevci, plesalci, godci in igralci. Na ogled bosta tudi izdelovanje in razstava izdelkov domače obrti iz naših krajev.

Ljubljana – V petek, 19. marca, bo na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču v organizaciji Ljubljanskega sejma odprli vrata sejmu Počitnice (Alpe - Adria). Sejem je že od leta 1962 ena največjih tovrstnih prireditev v tem delu Evrope. Na njem se bodo do 23. marca predstavljali ponudniki potovanj, namestitvenih storitev in drugih storitev, povezanih s turizmom in preživljanjem prostega časa iz Slovenije in drugih držav.

J. Ga.

Pomladanske akcije urejanja okolja

Pod pokroviteljstvom Ministrstva za okolje, prostor in energijo RS in s koordinacijo Turistične zveze Slovenije bo potekal marca in aprila po vsej Sloveniji projekt Pomladanske urejanje okolja.

Aktivnosti, ki so obenem uvod v projekt Moja dežela – lepa in gostoljubna, so usmerjene v urejanje bivalnega okolja, podeželja, nabrežij potokov, jezer, rek, morja, gozdnega prostora in okolice prometnih poti. S pomladnim urejanjem okolja želijo še dodatno zaznamovati svetovni dan voda, ki je 22. marca, dan zemlje, ki je 22. aprila, in vstop Slovenije v Evropsko unijo. Občine, turistična in druga društva, podjetja, šole, krajevne skupnosti in občane vabijo, da organizirajo in se udeležijo letošnjih akcij in tako prispevajo k urejenemu, čistemu in prijaznemu okolju. Tudi s takimi aktivnostmi se vzpostavlja odgovornejši odnos do narave, človekovega okolja pa tudi turistične dejavnosti in razvoja. Z urejanjem okolja bomo tako poskrbeli, da bo to privlačno tako za prebivalce kakor tudi za obiskovalce, obenem pa bomo prispevali k ozaveščenju in s tem tudi h kakovosti življenja.

J. Ga.

Društvo Tabrih o svojem delu

Mura kot razvojna priložnost ali le romantika

Člani in simpatizerji Društva za ohranitev kulturne in naravne dediščine Tabrih so v soboto na občnem zboru v dvorani kavarne Tropicana na Srednji Bistrici spregovorili o svojem delu v preteklem letu in programu dela za letošnje, prislunili pa so tudi predavanjem o reki Muri, kateri se pri svojih aktivnostih še posebej posvečajo.

Predsednik društva Franc Žižek je v predstaviti aktivnosti v preteklem letu poudaril prizadevanje društva za ustanovitev regijskega parka Mura. Ob drugih aktivnostih so tako med drugim pripravili srečanje podpisnikov pisma o nameri za ustanovitev regijskega parka Mura, kjer so v razpravah dali poudarek prednostim, ki niso veljavne v Evropsko unijo. Ob dnevu mokrišč so pripravili pohod ob reki Muri, organizirali pa so tudi strokovna izleta na Madžarsko in No-

trajnsko, kjer so se srečali z ekologi in se ob seznanitvi z rezultati njihovega dela tudi pogovarjali o konkretnih projektih, ki jih ti uresničujejo, in ovi-rah pri tem. Gostili so med drugim tudi ekološke iz Madžarske, uredili pa so tudi svojo internetno stran, kjer obiskovalce spletnih strani seznanjajo tako s svojim delom kakor tudi z naravnimi in kulturnimi znamenitostmi Pomurja. Lani so v sodelovanju z Ministrstvom za okolje tudi izdali zloženko z naslovom Mokrišča in dvoživke ob Muri, kjer so v besedi in sliki predstavili tako posamezne vrste kakor tudi življenjski krog dvoživk in njihovo življenjsko okolje. Letos načrtujejo podobno zloženko, le da bo tokrat poudarek na pticah ob Muri.

Tudi letos se bodo poskušali pri svojem delu povezati s čim več podobnimi ekološkimi organizacijami in institucijami, prijavili projekte na domače in tuje razpise ter opozarjali na onesnaževanje voda in okolja.

Sledila je razprava o delu društva, pri čemer je kar nekaj govornikov poudarilo, da se povečuje tako število aktivnih članov društva Tabrih kakor tudi zavest ljudi o pomenu okolja za ljudi. Srečanja se je udeležil tudi predsednik društva slovenskih pisateljev Vlado Žabot, ki je poudaril, da ni dovolj le občudovanje in raziskovanje narave, ampak je treba poskrbeti, da bo ta z uresničevanjem ustreznih ekoloških projektov tudi zagotavljala primerno življenje ljudem, ki živijo v tej okolici, in da bodo ohranjene stare kmečke hiše s primerno vsebino in ponudbo v Evropi »zlata vredne«.

O vrstah ptic in njihovem življenju ob Muri je predaval Željko Šalamun, o učnih poteh ob reki Muri je spregovoril Goran Šoster, ki je pohvalil prizadevanja na tem področju v posameznih občinah, ki ležijo ob reki Muri, z izjemo Lendave in Ljutomerja, kjer je še najmanj aktivnosti. Življenje v reki Muri in delo pomurskih ribiških dru-žin pa je predstavil predsednik gornjeradganske ribiške družine Vlado Drvarič.

Jože Gabor

Občni zbor Turističnega društva Dobrovnik

Se bodo tukaj srečali vsi harmonikarji?

V kulturnem domu v Dobrovniku je potekal občni zbor domačega turističnega društva. Na njem so pregledali poročila preteklega leta in potrdili program za letošnje.

Predsednik društva Marjan Kardinar je ocenil, da je bilo preteklo leto uspešno in da so bili skoraj vsi cilji realizirani. Lani je društvo omogočilo nekaterim članom izobraževanje za lokalnega in regionalnega turističnega vodnika. Pripravljena je bila razstava pirhov, izvedena je bila očiščevalna akcija, velik uspeh je bil prvomajski pohod, vrhunec pa so bili dnevi turizma pri Bukovniškem jezeru. Člani so se spet udeležili srečanja objezerskih krajev Slovenije (tokrat ob Zbiljskem jezeru), proti koncu leta pa so prekmurske

vinske kraljice podpisale listino o skupni trgatvi potomke najstarejše vinske trte na svetu, poskusili pa so tudi z blagoslovom konja na štefanovo.

Večina teh prireditev je v načrtu tudi za letošnje leto, s tem da v društvu razmišljajo tudi o vseslovenskem srečanju harmonikarjev vseh vrst, ki naj bi bilo v drugi polovici avgusta v Dobrovniku. Že ta mesec pa naj bi dokončali ureditev razglednega stolpa v Žitkovskih gorah (ki pa so ga že obiskali tudi nepridipravitelji), med dneve turizma naj bi uvrstili tudi razstavo orhidej, junija pa naj bi bila gledališka igra Ilonkina nostalgija v izvedbi domačega KUD-a. Srečanje objezerskih krajev bo letos 19. junija ob Sli-vniškem jezeru pri Mariboru.

T. K.

Srečanje s Cvetko Melin iz Ljutomera Tovarišica, kako pa vi vozite?

Dolgoletna kuharica v Prleku

Rodila se je materi Valčki in očetu Jožetu Glavniku iz Ljutomera. Komaj dve leti je bila stara, ko ji je umrla mati. Po šestih letih vdovstva se je oče v drugo poročil z Marijo Horvat iz Črenšovca.

»Tako ste dobili mačeho.«

»Ne – drugo mamo,« je odvrnila Cvetka, ki je potem odrasla v Radomerju pri očetu in njegovi drugi ženi, ki pa še živi.

»Še kot dekle sem se zaposlila kot kuharska pomočnica v znanem ljutomerskem gostišču Veseli Prlek in tam sem delala 32 let – vse do upokojitve. Enako kot druge, sem kuhala, *kelnarila*, čistila ..., nekaj časa pa tudi nosila pomije prašičem, ki smo jih redili na dvorišču za lokalom.«

»Le kaj neki ste kuhali?« sem vprašal, čeprav vem – enako kot mnogi drugi – po čem je bilo nekoč to gostišče najbolj znano.

»Kislo juho,« je poudarila kuharica Cvetka. »Najprej juho, v kateri smo kuhale vse vrste mesa, pozneje pa je bila najbolj priljubljena želodčkova kisla juha. Pripravljali smo tudi malice, kosila ... Pa ne le za domačine, ampak tudi za turiste, ki so se pripeljali z avtobusom.«

»Cvetka Melin? Pa to je tista kuharica od Veselega Prleka!« porečete nekateri brajci, ki ste nekoč hodili k Prleki na kislo juho pa na velike pečenke ...

Kuharice naj bi bile predvsem v kuhinji, mar ne? Včasih pa je prav. Da se »pokažejo« tudi med gosti. Cvetka je rada stopila v lokal, še posebno takrat, ko je bila še mlajša in – neporočena.

»S fantom, poznejšim možem, pa se nisem prvič srečala v gostišču, ampak na cesti.«

Postal sem radoveden, pa je razkrila, kako je bilo:

»Peljala sem se po levi strani po Ormoški cesti v Ljutomeru proti Radomerju, saj je bila desna stran blatna. Naenkrat je predme stopil miličnik:

»Tovarišica, kako pa se vi vozite?«

»Oprostite, imam namreč novo kolo, pa se ne morem peljati po desni, saj bi ga umazala,« sem odvrnila.

»Zaenkrat naj bo, drugič pa se bova drugače pomenila.«

Ni me kaznoval. Dodam naj, da mi je bil 'bicikl' resnično drag, saj je stal 45.000 dinarjev, kar je bilo mojih pet plač, saj sem mesečno zaslužila devet tisočakov.«

In kdo je bil miličnik, ki je lepi kolesarki »pogledal skozi prste?«

»Naslednji dan sem ga opazila skozi okence za izdajanje hrane v gostilni Prlek. Pozanimala sem se, kako mu je ime, in zvedela, da je Karel Melin, doma z Goričkega. Potem je prihajal na malico še pogosteje pa s sodelavci na pijačo; tudi mene je 'častil' in postopoma sva se zblížala in poročila.«

Kuharici Cvetki in miličniku Karčiju, kot so ga sicer klicali, sta se rodila sinova Drago, ki je strojni ključavničar, in Cveto, ki je gostinec. Prvi si je ustvaril družino in zato je Cvetka že babica. Vnuč in vnukinja jo rada obiščeta. Cvetka namreč živi sama v bloku ob Ormoški cesti v Ljutomeru, kajti njen Karči je 1996. leta umrl.

»Življenje mora iti naprej, kot pravimo in se s tem tudi tolažimo,« je menila Cvetka, ki izredno rada bere Vestnik (na dan oprtih vrat ga je tudi obiskala), posluša Murski val, se pogosto v živo oglašča (podobno kot Zorica iz Lendave, Štefka iz Boračeve, Anica iz Celja ...), zato tu in tam dobi kako darilce. »Tudi na Vestnikove in murskovalovske prireditve in izlete hodim.«

Postopoma prihaja pomlad. Te se veseli tudi Cvetka Melin iz Ljutomera, kajti tedaj se namerava več zadrževati v Radomerju, kjer si je nedavno dala postaviti brunarico. Tam, na domačem gruntu, pa živi tudi njena polsestra Valčika. Če ste pozoren bralec, ste si zapomnili, da sem tako ime že omenil. Imela ga je Cvetkina (prva) mama. Polsestri so dali tako ime na izrecno Cvetkino željo.

Š. Sobočan, foto: Š. S.

V Prosenjakovcih počastili madžarski praznik

V vaškem domu v Prosenjakovcih so pripravili občinsko slovesnost v počastitev 15. marca, madžarskega narodnega praznika. Začelo se je s polaganjem vencev pred spominskima znamenjema v Motvarjevcih in Prosenjakovcih, končalo pa s pogostitvijo v prosenjakovskem gasilskem domu. Slovesnost sta pripravili Madžarska narodna samoupravna skupnost in Občina Moravske Toplice.

T. K.

Vestnik praznuje 55-letnico

Mož, ki je stavil prvo številko

Jože Kolar, edini še živeči stavec Ljudskega glasa

Osemnajstega februarja v letošnjem letu je minilo petinpetdeset let od takrat, ko je izšla prva številka Ljudskega glasa (predhodnika Vestnika), ki so jo (in še ducate naslednjih) natisnili v Mariborski tiskarni. Med tedanjimi stavci – bilo je daljnega 1949. leta – je bil Jože Kolar, ki se mu zdi, da je edini še živeči stavec iz tedanjega obdobja.

Povsem po naključju sem ga obiskal prav na njegov dvainšedeseti rojstni dan in mu potem, ko sem to zvedel, seveda čestital.

»S starši sem živel v Mariboru. Za to, da sem postal tiskar, je precej 'kriv' sosed Karel Jekl, ki je delal v tiskarni. Imel me je zelo rad in po končani osnovni šoli, ko sem se odločal, kakšen poklic se bom šel učiti, mi je 1948. leta pomagal, da sem postal tiskarski vajenec. V strojni in ročni stavnici smo stavljali tudi vsebino Ljudskega glasa. Vsak ponedeljek popoldne smo čakali Janeza Rotdajca iz Murske Sobotice, tedanjega meterja, ki je prinesel rokopise za Ljudski glas, in bili smo mu na voljo tudi naslednji dan, časopis pa smo tiskali v sredo.«

Tednji tiskarski vajenec Jože Kolar je sprva ročno sestavljal črke v besede in stavke. Tako so

nastajali predvsem naslovi in podnaslovi, medtem ko so redni teksti vstavljali že strojno. Potem ko so na ravni podlagi oblikovali strani, so naredili odtis na kartonsko matrico, nato vliili svinčeni valj in tega pritrdili na rotacijski stroj. Že dokaj napredna tehnologija za tedanji čas. Jože je iz dneva v dan pridobil novo znanje, tudi veščine, in čez čas postal strojni stavec Ljudskega glasa in drugih tiskov. Uspešno je končal tudi grafično šolo v Ljubljani in odtlej je redno delal v Mariborski tiskarni.

»Prvega marca 1956. pa sem se zaposlil pri Pomurskem tisku v Murski Soboti. Tam so namreč ustanovili tiskarno, in ker v Prekmurju ni bilo ustreznega kadra, so ga skušali dobiti od drugod. Za Mursko Sobotu pa sem se odločil tudi zato, ker sem v mestu dobil stanovanje. Medtem sem si namreč ustvaril družino, saj sem se poročil z izbranko Radmilo, imela pa sva tudi že prvega sina (zdaj imata dva, oba sta diplomirana ekonomista, op. Š. S.).«

Jože Kolar in družina so se dobro vživeli v delo in življenje v Murski Soboti. Tudi žena je dobila zaposlitev. Čez čas je postal tehnični vodja tiskarne. Vmes je bil štipendist Mednarodne organizacije dela in se usposabljal v Nemčiji. Pomurski tisk

Jože Kolar ima po dolgem času spet svojo radioamatersko postajo. – Foto: Š. S.

je začel uvajati tudi kartonažno dejavnost. Kmalu je postal tehnični vodja kartonaže, pozneje pa direktor istoimenskega tozda (pojasnilo mladim bralecem: temeljna organizacija združenega dela). Vmes je končal tudi višjo šolo za organizacijo dela v Kranju. Upokojil se je 1991. leta.

Jože Kolar se z nostalgijo minja prvih tiskanj Ljudskega glasa v Mariboru in seveda poznejših in naslovov dnevnika (Obmurski tednik, tiskanih v Pomurskem tisku) je bil vseskozi zraven. Po Vestnik tiskali na osem tiskov v Mariboru, zdaj pa ga tiskajo v tiskarni SET v Vevčah pri Ljubljani. V pogovoru je nastel tudi nekdanjih direktorjev Pomurskega tiska, ki je bil izdajatelj tednega tiska vse do ustanovitve Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost – sedanjega Posvetja za informiranje Murske Sobotice. Dokaz njegove navezanosti (upam, da tudi vaše, dragi bralec) na Vestnik potrjuje Jožev omenjan jubilej (praznovanje 50. leta) na stečaj odprli vrata (in spet obiskovalcem.

Š. Sobočan

Ko je bil Jože Kolar pri vojaki, so ga dali v šolo za rezervne oficirje za zveze. Tam se je navdušil za radioamaterstvo. Po vrnitvi se je vključil v klub v Mariboru, po preselitvi v Prekmurje pa v Radioklub Murska Sobotica, ki je bil takrat še posebno dejaven, saj je imel dvanajst sekcij. Jože je bil zraven, ko so gradili prostore in postavljali antene v mestnem parku in na Vaneči. Radijsko postajo, ki jo je prinesel sem, je podaril klubu. Omenil je nekajednevno »piratsko« oddajanje programa (čestitk) na valu 202, kar je bilo koristno za klub, saj je pridobil nekaj denarja; dobro pa je bilo tudi za radijsko delavnico Rafimus, saj je prodala precej več radijskih sprejemnikov. Prav dolgo pa ni trajalo, kajti oddajali so na izposojenem oddajniku, pa tudi preganjati so jih začeli. Po upokojitvi je spet kupil aparature za kratke in ukw-zveze. Te je vzpostavil z radioamaterji z vseh celin, kar potrjujejo QSL-kartice. Njegov znak je: S51IG.

Živijo sami ... je kdo doma? (6)

Bil je edinec

Kdor se pripelje na dvorišče domačije št. 137 v Dolnjih Slavecih, nikakor ne bi pomislil, da je tam doma le možič, ki se je pred štirimi leti srečal z abrahamom. Gre za dokaj velik grunt, na katerem stojita dve večji poslopji; če se gospodar kam ne odpelje, je običajno zunaj še večji avtomobil, po čem streho stoji traktor in še več drugih stvari je mogoče videti.

Pričakovali bi torej, da je hiša polna ljudi. Toda že sedmo leto, potem ko mu je umrl še oče, živi v njej le Franc Rogan. Bil je edinec, kljub temu pa je že z devetnajstimi leti odšel z doma – v Nemčijo –, da bi si čimprej zaslužil za avto in še kaj ter se potem vrnil. Tako kot večina naših zdomcev je dobil službo v tovarni avtomobilov Audi v Ingolstadt. Vključil se je tudi v Slovensko kulturno društvo Lastovka. Čas vrnitve pa je odlašal in odlašal, tako da se je to zgodilo šele leta 1992, torej po dvajsetletnem prebivanju na tujem. Pre-

cej svojih prihrankov je vložil tudi v nasad sadnega drevja, ki se nahaja za hišo, velik pa je približno en hektar.

Da se je lahko začel ukvarjati s sadjarstvom, si je moral seveda pridobiti določeno znanje, zato je obiskoval nekaj seminarjev in tečajev. Večino dela opravi sam. Ko je sezona na vrhuncu, vstane po navadi že ob štirih zjutraj, spat pa gre pozno zvečer. Sadno drevje pa ga vabijo obrezovati tudi prijatelji, znanci in sorodniki.

Da bi bilo njegovo sadno drevje bolje oprášeno, se ukvarja tudi s čebelarstvom. Trenutno ima šestnajst panjev čebel.

»Seveda nisem vedno vprežen samo v delo, ampak gledam televizijo, berem strokovne knjige, časopise in mogoče se bom spet začel ukvarjati s slikanjem na steklo,« je odgovoril, ko smo ga povprašali, ali ima tudi kaj prostega časa in kako ga preživlja. V predstobi že visi kar precej njegovih umetnij. Večkrat se tudi odpelje kam na malico ali kosi-

Franc Rogan iz Dolnjih Slaveč je pozimi obrezal ves nasad sadnega drevja. Foto: J. G.

lo, kajti doma si ne kuha rad, saj se je tega naveličal med bivanjem v Nemčiji. Še dolgo pa bo

verjetno ostal sam pri hiši, pa tudi ne.

Jože Kolar

Pogovor z g. Antonom Kovačičem

Pogled na Apaško polje z avstrijske strani

Bo »nemška« razstava tudi v Apačah?

Ko je z g. Antonom Kovačičem stekel pogovor za časopis, sem ga vprašal, ali bo v redu, ker bom priimek zapisal po slovensko, čeprav sem v člankih zasledil zapisano Kovatschitsch? Strinjal se je in pojasnil, da v Sloveniji uporablja slovensko obliko.

»Že dlje časa se ukvarjate z zgodovino Apaškega polja. Najbrž tudi zato, ker ste rojeni na tem območju. Ste tudi avtor predgovoda razstave Abstell – einst und jetzt – Apače – nekoč in danes. Kaj vas je vodilo, da ste zbirali in razstavili gradivo ter pripravili razstavo?»

»Za zbiranje gradiva sem se odločil, da bi osvetlil zgodovino medvojnih in povojnih dogodkov na Apaškem polju. K temu me ne »podbujali« tudi ljudje, ki so se morali izseliti, pa tudi njihovi potomci.»

»Kje je bila doslej razstava Abstell – einst und jetzt – Apače – nekoč in danes?»

»Najprej – od 22. septembra do 13. oktobra 2002 – v Cmureku, nato pa – od 15. maja do 22. junija 2003 – v avstrijski Radgoni. Razstava prikazuje naselja Apaškega polja: Apače (Abstell), Laveče (Leitersdorf), Segovce (Segersdorf), Črnice (Schirndorf), Mahovce (Marchersdorf), Plitvice (Plippitz), Nasovo (Nassau), Žepovce (Schöndorf), Žiberce (Seibersdorf), Stogovce (Stogersdorf), Drobčin (Drobschdorf), Konjišče (Konigsdorf), Podgorje (Absberg), Vrače vas (Prattendorf). Naselja so prikazana med drugim s fotografijami krajev in posameznih zgradb, kot so bile nekoč in so danes, potem so fotografije gasilcev, solarjev in družinskih zabav pa tudi fotografije posameznih oseb. Vsaki vasi je priložen seznam domačih imen. Na ogled so izposojeni družinski grbi prebivalcev Apač, listina za postavitev velikega oltarja farne cerkve iz 1898. leta, jugoslovanska vojaška knjižnica, spričevala o pomoči

niškem izpitu in druga spričevala iz različnih časov.»

»Razstava bo še naprej na ogled v Štajerskem regionalnem muzeju v Ernovžu/Ehrenhausen. Ali bo tudi prestopila mejo in bo na ogled na Apaškem polju, kjer je morda le še peščica nekdanjih prebivalcev, so pa priseljenci, tako imenovani kolonisti, njihovi potomci in drugi, ki jih prav gotovo zanima, kako je bilo nekoč. Tudi med vojno in po njej.»

»Osebo mislim, da še ni čas, da bi v bližnji prihodnosti raz-

Gospod Anton Kovačič se je rodil 1926. leta v Podgradu, osnovno šolo pa je obiskoval v Gornji Radgoni. Med vojno je v Mariboru končal učiteljske, bil vojni ujetnik, nakar je odšel v Avstrijo in v St. Petru (kraj nedaleč od Cmureka) si je ustvaril dom in družino ter kariero, saj je bil ravnatelj osnovne šole in dobil naziv višjega šolskega svetnika. Že nekaj časa je upokojenec, ki proučuje krajevno zgodovino. V zadnjem času je postal poznan po zbiranju gradiva in pripravi razstave Abstell – einst und jetzt – Apače – nekoč in danes.

»Trinajstega januarja 1946. je bilo od 2.000 do 3.000 ljudi (natančna številka ni znana) z Apaškega polja strpanih v 84 vagonov za živino (okrog 40 oseb na vagon) in iz G. Radgone prek Hrvaške in Madžarske izgnanih na

ljudi. Od tam so jih v manjših skupinah izgnali prek štajerske in koruške meje v Avstrijo.»

Gospodu Kovačiču sem se zahvalil za kratek pogovor. Sicer pa me je opozoril, da razstava ni sporna, čeprav seveda prikazuje

Apače, središče Apaškega polja, danes. – Foto: Š. S.

stava gostovala v Apačah. Tudi zato ne, ker mislim, da to ne bi ustrezalo Avstriji, kjer so sicer ljudje, pregnani z Apaškega polja, pretežno našli novo domovino, kjer smo poglani korenine. Naši stari domovini pa želimo uspešno pot v Evropsko unijo in upamo na mirno prihodnost, v kateri se dogodki 20. stoletja ne bodo ponovili.»

»Kaj se je zgodilo 13. januarja 1946?»

Dunaj. Sovjeti pa so jih od tam poslali nazaj. Ker so jugoslovanske oblasti zavrnile vstop, je vlak ostal (kljub velikemu mrazu in brez oskrbe za zapornike) šestnajst dni v Murakereszturu na Madžarskem na madžarsko-hrvaški meji.

Zaradi lakote in mraza je tam umrlo sedemdeset ljudi. Izgnane prebivalce iz Apač so potem z vlakom prepeljali v Maribor, kjer je ponovno umrlo veliko

Ljudem Apaškega polja je bila namenjena neprijazna »usoda«: po nastanku SHS oziroma Jugoslavije odselitev večjega števila nemško govorečega prebivalstva, dvajset let pozneje nemška okupacija in prisilna izselitev Slovencev, po končani drugi svetovni vojni pa nasilna izselitev nemškega prebivalstva in naselitev Slovencev iz notranjosti Slovenije in tudi Prekmurja. Torej trpljenje in žrtve obeh narodov. Seveda vse to zaradi vojnih in povojnih razmer.

predvsem nekdanje prebivalce Apaškega polja in njihovo trpljenje. Ob razstavi je izšel tudi dvojezičen katalog. O Apačah nekoč in danes pa je gospod Kovatschitsch objavil (v nemškem

(Ne)upravičen strah pred denacionalizacijo?

Potem ko so lani ustanovili v Apačah Kulturno društvo Apaško polje – Slovenci in Nemci po svetu in obnovili dolgo časa zapuščen hišo v kulturni dom Josefa Matla, rojenega sicer v Mahovcih, se kar nekaj ljudem Apaškega polja, ki so dobili nepremičnine izgnanih prebivalcev, zastavlja vprašanje, ali se morda Nemci ne vračajo, da bi se polastili nacionaliziranega premoženja. Vprašanje, kako je z denacionalizacijo, sem zastavil Upravnim enotam Gornja Radgona. V odgovoru, ki ga je podpisal načelnik Marjan Potisk, univ. dipl. pravnik, so takole pojasnili:

»... sporočamo, da smo na UE Gornja Radgona prejeli okrog 200 zahtevkov za vračilo nacionaliziranega oziroma zaplenjenega premoženja s tega območja. Točnega števila vloženih zahtevkov vam ne moremo posredovati, saj ne vodimo evidence o vloženih zahtevkih po posameznih naseljih. V predmetnih zadevah gre pretežno za nacionalizacijo kmetijskih zemljišč (kmetij). 85 odstotkov vseh zahtevkov z navedenega območja je že pravnomočno zaključenih. V večini primerov je bilo premoženje vrnjeno v obliki odškodnine v obveznicah Slovenske odškodninske družbe, sledi mu vračilo v obliki nadomestnih kmetijskih zemljišč in vračilo odvzetih nepremičnin v last in posest.

Reševanje skoraj večine zgoraj navedenih zahtevkov je (bilo) dolgotrajnejše predvsem zaradi tega, ker je bilo treba skoraj v vseh zadevah postopek vračila najprej prekiniti do rešitve predhodnega vprašanja – to je ugotavljanja državljanstva upravičencev v času podržavljenja, saj le-ti v večini primerov niso bili vpisani v evidenco državljanstva (enako velja za zadevo Mainlova grad, za katero je še vedno nerešeno predhodno vprašanje – državljanstvo upravičencev). Posebno oviro pri dokončanju navedenih zahtevkov pa predstavljajo tudi vlozene pritožbe oz. sproženi upravni spori v ugotovitvenih postopkih državljanstva upravičencev, saj lahko upravni organ, pristojen za vračilo nacionaliziranega premoženja, prekinjeni postopek nadaljuje šele, ko je ugotovitveni postopek državljanstva pravnomočno zaključen.»

in slovenskem jeziku) daljši ilustrirani tekst v nedavno izdani dvojezični reviji Signal, ki jo izdaja Kulturno društvo člen 7 za avstrijsko štajersko.

Informacija o izgonu Apačanov preseneča, saj s(m)o mno-

gi mislili, da se je vse, kar se je hudega zgodilo nemško govorečim prebivalcem Apaškega polja, zgodilo med vojno in ne po njenem formalnem koncu aprila 1945.

Štefan Sobočan

Videk in cimbalisti ob dnevu žena

Sobotna prireditev ob dnevu žena, mater in deklet je tudi letos napolnila dvorano doma krajanov v Veliki Polani. Na prireditvi, ki jo je pripravilo Kulturno društvo Miška Kranjca iz Velike Polane v sodelovanju z Občino Velika Polana, so člani kulturnega društva in šolarji velikopolanske osnovne šole gledališko uprizorili dramsko priredbo pravljice Kdo je napravil Vidku srajčico. Predstavili so se tudi učenci šole za cimbele pod vodstvom Andija Sobočana in v organizaciji lendavske izpostave javnega sklada za kulturne dejavnosti na velikopolanski šoli, ki jo obiskujejo tudi učenci iz sosednjih občin. Nastopili so še otroška folklorna skupina osnovne šole Velika Polana, ritmična skupina ter recitatorji. Žene, matere in dekleta pa so organizatorji tudi pogostili.

J. Ga.

»Po napadu nemške vojske na Jugoslavijo aprila 1941 so tudi Apaško polje vključili v nemško okrožje. Ponemčevanje slovenske štajerske je potekalo s prestrukturiranjem občin in izselitvijo Slovencev. Eden od odgovorov je bila vojna partizanov, ki so jo čutili od jeseni 1944 naprej na Apaškem polju. Ko pa je nemška vladavina propadla, so Titovi partizani mnogo Nemcev, ki so v času nacizma opravljali politične funkcije, s silo odpeljali z Apaškega polja. Veliko prebivalcev so julija 1945 zaprli v internacijski taborišče Strnišče (sedaj Kidričevo) in 13. januarja 1946. so začeli z obsežno izselitvijo nemških prebivalcev z Apaškega polja. V letih 1945/46 je zaradi izгона umrlo približno 290 ljudi samo z območja apaške župnije. Zasežena posestva na Apaškem polju so razdelili med slovenske koloniste, le nekaj nemško govorečih pa je ostalo kot majhna manjšina,« beremo v slovenskem poročilu daljšega članka v nemškem jeziku, ki ga je objavil g. Franz Josef Schober v reviji Signal, letnik 2002/2003, pod naslovom Apače/Abstell – zgodovina mejnega območja.

Nasmeh pomladi
od 17. 3. do 28. 3. 2004

SAMO 1.579.-

Mezina pečnica - pakirano, cena za kg
MDK, Ljubljana; MIP, Nova Gorica; ABC Pivovarna, M. Solota; Košaki, Maribor; Miso, Kranj

SAMO 449.-

Zamrzni krompirjevi svežljki s skuto "Mizica pogrnj se", 1 kg
Mercator

SAMO 64.-

Sadni jogurt, 1,3%, 180 g
več okusov: borovnica, ananas, jagoda
Ljubljanske mlekarne

SAMO 134.-

Nektar jabolko, 1 l
Fructal, Ajdovščina

Akcijska ponudba velja v vseh prodajalnah skupine Mercator, Mercatorjevih franšiznih prodajalnah ter v prodajalnah Živila Kranj od 17. 3. do 28. 3. 2004 oziroma do prodaje zalog. Cene so v SIT. Poslovni sistem Mercator, d.d., Dunajska 107, 1000 Ljubljana.

Brez dvoma Mercator najboljši sosed

Dan, ko so moški v Radovcih kuhali

Večer, ko so ženske samo uživale

V soboto zvečer so moški v Radovcih samo kuhali in stregli, ženske pa samo sedele in čakale, da bodo postrežene. To je najbolj na kratko povedano bistvo tega, kar se je dogajalo 14. marca v tej gorički vasi.

»Sami veste, kako nam ženske vsako leto pomagajo pri prireditvi Noč čarovnic pri Gradu. No, in ker je pred enim tednom bil še dan žena, smo to dvoje združili in se na ta način želeli zahvaliti in se oddolžiti ženskam za njihovo pomoč,« je pojasnil Jože Sever, svetnik občinskega sveta občine Grad, sicer pa domačin iz Radovca. Skupaj s predsednikom vaškega odbora Belo Celecem sta nadzirala celoten potek dogajanja, ki se je začelo že ob enih popoldne, saj so se moški že takrat začeli zbirati v dvorani gasilskega doma, kjer je bila tudi kuhinja. Bilo je prijetno toplo, saj so že prejšnji dan zakurili v veliki peči.

To ni bila prva takšna akcija moških v Radovcih, saj so jo izvedli že lansko leto. Razlika je bila ta,

Moški pripravljajo in čakajo na glavno preizkušnjo.

Mame so lahko prišle tudi s svojimi otroki.

Mize so moški lepo okrasili s cvetjem.

da je letos želelo prisostvovati še več ljudi kot lani. Celo nekatere ženske od Grada so si želele same organizirati prevoz in priti v Radovce, vendar enostavno v dvorani ni toliko prostora.

Ženske iz Radovca – tudi tiste, ki so se omožile v druge kraje – in iz bližnjega Kruplarnika so začele prihajati ob šestih zvečer in čez dobro uro je bila dvorana res polna do zadnjega kotička. Najprej se je zvrstil kulturni program, ki ga je pripravila Suzana Farič z vsemi otroki iz Radovca. Takšno skupno sodelovanje je nasploh značilno za tole vas z dobrimi dvesto prebivalci, kamor se v nasprotju s prejšnjimi leti ljudje spet tudi prišljčujejo. »To prireditve sta skupaj pripravila športno društvo in Gasilsko društvo Radovci, nasploh pa moram reči, da pri vseh dogodkih sodelujemo vsi vaščani,« je pohvalil prebivalce Jože Sever.

Vsa mesta so bila zasedena do zadnjega kotička.

Trenutek preizkušnje: moški so postregli ženskam s svojimi kuharskimi veščinami. Dober tek!

»Med vami je neka toplota, tako da se tukaj vedno počutim zelo prijetno,« je potrdil tudi župan graške občine Daniel Kalamar in napovedal glavni dogodek: »Zdaj boste videle, ali so moški pri vas opravili izpit.« Tako je sledil vrhunec, ki ga lahko najbolje scrnemo v prekmurskem narečju »župa,

krčij pa pohano«. Ko so moški začeli po vrsti prihajati iz kuhinje s hrano, so ženske to komplementno opazko: »Glij tak kak vojska. To je bilo že zelo blizu opravljenemu izpitu. Z Goričkega pa tako ali tako nihče ne odide lačen. Tudi če nima daleč domov.«

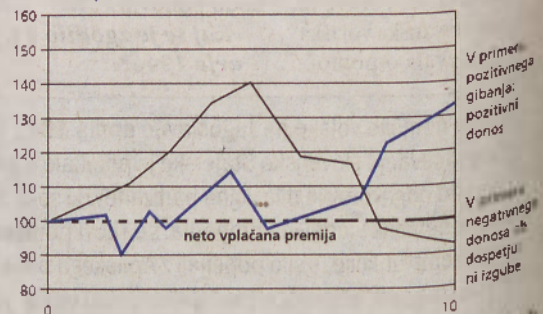
T. K., foto: J. B.

NLB Naložba Vita 3

je naložbeno življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskega sklada, katerega donos se veže na pozitivna gibanja košarice delnic 30-ih skrbno izbranih »blue-chip« podjetij iz vsega sveta. NLB Naložba Vita 3 je naložbeno življenjsko zavarovanje zavarovalnice NLB VITA, življenjska zavarovalnica d.d. Ljubljana, Trg republike 3, 1000 Ljubljana, razvit v sodelovanju s skupino KBC, ki je na tem področju med vodilnimi v Evropi. Naložbena politika upravitelja sklada je zagotoviti vračilo rasti vplačane (investirane) premije na dan izteka zavarovanja (23. april 2014), tudi če bi vrednost košarice delnic medtem padla.

Simulacija naložbe:

NLB Naložba Vita 3 vas ščiti tudi v primeru nepredvidenih dogodkov. Vaša družina ali drugi upravičenci, ki jih sami izberete, bodo v primeru zavarovalnega dogodka, upravičeni do izplačila vsaj 100% vplačane premije, tudi če bo vrednost police takrat morebiti nižja.

Sklepanje zavarovalnih pogodb po pogojih NLB Naložba Vita 3 je na voljo le v poslovalnicah Nove ljubljanske banke d.d. Ljubljana, ki pri tem nastopa kot zavarovalni posrednik.

- Minimalno vplačilo v enkratnem znesku: 1.000 EUR, v tolaški protivrednosti, preračunani po prodajnem podjetniškem tečaju NLB na dan vplačila.
- Naložbeno obdobje: do 23. aprila 2014
- Vpis: od 1. marca do 2. aprila 2004 z možnim predčasnim zaključkom.

O vseh podrobnostih NLB Naložbe Vita 3, tveganjih in prednostih zahtevajte dodatna pojasnila pri svetovalcih v poslovalnicah NLB.

Zavarovalnica, ki sklepa zavarovanje: NLB VITA, življenjska zavarovalnica d.d. Ljubljana
Zavarovanje trži: Nova ljubljanska banka d.d., Ljubljana

ljubljanska banka

Nova ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Sanolabor
Ko gre za zdravje!

Bergland

V petek 26.3.2004
bo za vse izdelke
proizvajalca Bergland
10% POPUST!

Med izdelki Bergland so vam na voljo: * izdelki dopolnilne prehrane
* naravna kozmetika za obraz in telo
* naravna eterična olja

DELOVNI ČAS:
od ponedeljka do petka od 8.00 do 19.00, sobota od 8.00 do 13.00
Prodajalna Murska Sobota

Prodajalna z medicinskimi pripomočki, zdravili brez recepta in
raznovrstnimi izdelki za zdravo življenje.

Ulica Staneta Rozmana 7, 9000 Murska Sobota, tel/fax: 02 536 10 30/31
Izdajamo pripomočke, ki jih predpiše zdravnik na naročilnico ZZS.

Otroci so nastopili z recitacijami, domiselnimi dovpti in skeči.

Na srečo lažna prijava

Bomba na mejnem prehodu Hodoš

Posledica dogajanja po Evropi

Minuli ponedeljek so policisti na mejnem prehodu Hodoš madžarski kolegi obvestili, da so prijeli anonimno sporočilo, da bi lahko bila na vlaku, ki vozi iz Budimpešte prek Hodoša do Ljubljane in Benetk, nameščena bomba. Zaradi tega so se odločili za temeljit pregled vlaka, prav tako so pregledali tudi vlak, ki je pripeljal z nasprotne smeri. Bombe niso našli na nobenem vlaku.

Po opozorilu madžarskih varnostnih organov so policisti s Hodoša poklicali Operativno-komunikacijski center soboške policijske uprave, ki je tudi prevzela usklajevanje celotne akcije temeljitega pregleda vlakov, ki so prispeli na mejni prehod. Na pomoč so poklicali pirotehniške oziroma oddelek za protibombno zaščito iz Maribora, na terenu pa so bili tudi kriminalisti iz urada soboške kriminalistične policije. Pomoč pri pregledu vlaka so ponudili tudi vodniki s službenimi psi, specializiranimi za odkrivanje eksplozivov.

Komadir mejne policije Janez Golob nam je o ponedeljkovem dogajanju na mejnem prehodu Hodoš povedal: »Vsako tako prijavo moramo vzeti resno. Glede na zadnja dogajanja v Evropi še toliko bolj. Najprej je bilo treba na varno spraviti potnike, ki so bili na vlaku, nato pa smo celotni vlak zavarovali in prestavili na posebno lokacijo, kjer smo ga temeljito pregledali. Drugače vsak vlak na mejnem prehodu normalno pregledamo, za kar porabimo deset minut, tokrat smo za celoten pregled, tudi protibombni, porabili slabo uro. Tako smo temeljito pregledali notranjost in podvoze vlaka. Vlak je po pregledu s sedem-

deset minutno zamudo nadaljeval vožnjo (na postaji v Murski Soboti ga je pričakalo večje število policistov, ki so še enkrat pregledali potnike in ljudi, ki so na postaji vstopali na vlak, op. p.).» Veliko manj so bili zgovorni delavci Slovenskih železnic na mejnem prehodu Hodoš. Od njih nismo mogli izvedeti nič, so nas pa usmerili na službo za odnose z javnostmi v Ljubljani. Tam so nam pojasnili, da razen zamude dveh mednarodnih potniških vlakov niso utrpeli nobene škode. Prav tako ne načrtujejo nobenih posebnih ukrepov v zvezi s ponedeljkovo domnevno grožnjo o podtaknjeni bombi.

V treh letih, odkar je železniška povezava med Ljubljano in Budimpešto, policisti in delavci Slovenskih železnic še niso imeli opravka s podobnimi prijavami. Na srečo je bilo obvestilo o eksplozivni napravi na vlaku tokrat lažno. Vseeno pa nam je lahko ponedeljkovo dogajanje na železniškem mejnem prehodu Hodoš v opozorilo.

A. B., foto: N. J., J. Z.

Komadir Postaje mejne policije Hodoš Janez Golob: Da smo ravnali tako temeljito, je posledica zadnjih dogajanj v Evropi.

Je šlo za samomor?

V soboto, 13. marca, je mednarodni potniški vlak, ki vozi med Budimpešto in Ljubljano ter Benetkami na železniški progi med Moščanci in Dankovci do smrti povozil 25-letnega Dina Boharja iz Mačkovec. Slednji naj bi hodil po progi, ko je nasproti pripeljal vlak. Strojevodja naj bi z zvočnimi signali večkrat opozoril mladeniča, trčenju pa se ni bilo mogoče izogniti. Preiskovalci še preiskujejo, ali je šlo za nesrečo ali samomor.

A. B., foto: J. Z.

S pomočjo zasede do storilke

Murskosoboški policisti so opazili, da v zadnjem času prihaja do pogostih poškodb parkiranih osebnih avtomobilov na parkirišču BTC-ja, zato so petega marca postavili zasedo in pri dejanju zalotili storilko, ki je s trdim predmetom namerno poškodovala parkirane osebne avtomobile in s tem povzročila za sto tisočakov škode. Ko bodo policisti zbrali dovolj dokazov, storilka naj bi imela na vesti poškodovanje najmanj osmih osebnih avtomobilov, bodo zoper njo podali kazensko ovadbo.

A. B.

Tako imenovani kanal na železniškem mejnem prehodu Hodoš, na katerem pregledajo podvoze vlaka. Notranjost in podvoze vlaka so temeljito pregledali pripadniki posebne enote za protibombno zaščito iz Maribora in soboški kriminalisti. Pri pregledu so sodelovali tudi vodniki s službenimi psi, naučenimi, da odkrivajo eksplozivna sredstva.

Naslednji prostovoljci v Slovensko vojsko aprila Zaenkrat devet Pomurcev

Prvič tudi ženske

19. aprila bo na prostovoljno usposabljanje v Slovensko vojsko napotena nova skupina kandidatov, med katerimi bo prvič tudi skupina kandidat. Kandidati se bodo usposabljali v vojašnicah na Bohinjski Beli in v Novem mestu. Ministrstvo za obrambo ima v evidenci 63 kandidatov, med njimi je 7 žensk, ki se bodo usposabljale v Novem mestu. Iz Pomurja se je za tako obliko usposabljanja odločilo 9 kandidatov.

Prvi kandidati, med njimi je bilo 16 Pomurcev, so se v začetku v Slovenski vojski prostovoljno usposabljali 12. januarja.

V trinajstih tednih se bodo usposobili in izurili za preživetje na bojišču ter za opravljanje bojnih nalog v različnih razmerah. Lahko pa bodo postali kandidati za zaposlitev v Slovenski vojski.

Prostovoljno usposabljanje je po dolžini in obsegu enako predhodnemu temeljnemu vojaškostrokovnemu usposabljanju, ki ga morajo opraviti kandidati za poklicno opravljanje vojaške službe brez odsluženega vojaškega roka in traja tri mesece. Vojakom prostovoljcem zagotavljajo zdravstveno in neizgledno zavarovanje, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prenočišče, prehrano, povračilo potnih stroškov in denarne prejemke v višini 156 tisoč tolarjev.

Če želite na prostovoljno usposabljanje, se lahko oglasite na sedežu izpostave ali pisarne za obrambo, ki vas vodi v evidenci, glede na kraj stalnega prebivališča.

Naslednja napotitev kandidatov je načrtovana za 20. september.

A. B.

Akcija gornjeradgonskih policistov

V soboto, 6. marca, so policisti PP G. Radgona izvajali pooblaščen nadzor nad udeleženci v cestnem prometu s pridatkom na ugotavljanju prekoračitev hitrosti. Tako so radgonski policisti v petih urah ustavili in kontrolirali 75 voznikov motornih vozil. Ugotovljenih je bilo 25 kršitev, od tega 21 prekoračitev hitrosti v naselju. Na kraju kršitve je bil 16 kršiteljem izdan plačilni nalog, dva kršitelja (tujca) sta kazni plačala na kraju kršitve, zoper tri kršitelje pa bodo policisti podali predlog sodniku za prekršek. Vsekakor kaže omeniti tudi neslavnega rekorderja, voznika iz okolice Maribora, ki je s svojim vozilom v naselju Spodnja Ščavnica vozil namesto dovoljenih 50 km/h s hitrostjo 101 km/h. Oste Bakal

KERAMIČNE PLOŠČICE
KOPALNIŠKI RADIATORJI
od 8. do 31. 3. 2004
-10%

Moderna.

Kopalnica je prostor, kjer začnemo in končamo dan. Moderna, sveža, prijetna kopalnica vas čaka tudi v Merkurju, kjer sledimo modnim trendom, se prilagajamo vašim željam in vam svetujemo pri izbiri. Celovita ponudba keramičnih ploščic, sanitarne keramike, armatur in kopalniških dodatkov priznanih blagovnih znamk na enem mestu – v Merkurjevih trgovskih centrih na oddelkih s kopalnicami.

Ne prezrite! Pri nakupu keramičnih ploščic Zirconio, Iris, Gorenje, Martex ali Emil in kopalniških radiatorjev Bial, MLM, Varis ali Vogel & Noot vam od 8. do 31. marca 2004 priznamo 10-odstotni popust! Popust ne velja za izdelke, ki so vključeni v druge Merkurjeve akcije.

Možnost nakupa na 12 obrokov!

MERKURDOM, Pleše 1, Murska Sobotica, tel.: 02 530 26 30

MERKUR
Ustvarjamo zadovoljstvo

Imam dve babici in prababici ter enega dedka in pradedka. En dedek je že umrl. Z babico Lidijo in dedkom Janezom živimo skupaj v isti hiši. Oba bosta kmalu postala upokojenca. Imata me zelo rada. Z mano se igrata različne igre, kot so človek ne jezi se, mlin, kartanje in domino. Ko sta mamica in očka v službi, me dedek odpelje v šolo in na trening. Babica pa me razvaja s svojim kuhanjem. Tako je za prevoz in varstvo poskrbljeno. To moja starša zelo cenita, ker vesta, da sem v dobrih rokah. V prostem času rada kaj zašijeta, delata na vrtu in postoritja okrog hiše. Sama jima zelo rada pomagam. Tudi drugo babico, ki živi v Tropovcih, imam zelo rada. Redno jo obiskujem. Vse svoje stare starše imam zelo rada in upam, da bodo še dolgo živeli.

Ula Vukan, 4. c. OŠ 1 Murska Sobota

Sanja Novak, 8. a, OŠ Križevci pri Ljutomeru

Državno prvenstvo

Včasih se nam zgodi, da nam ne gre vse tako, kot si želimo. Ampak vedeti moramo, da je trudu primerno tudi plačilo. A tudi temu da se trudimo, nas včasih na poti do cilja doletijo ovire, ki jih nismo pričakovali in jih ne moremo spremeniti.

Zazvonila je budilka. Ura je bila 5.00 zjutraj in treba je bilo vsi ti. Ni se mi ljubilo iz tople postelje, a ob misli na Ljubljano je bilo veliko bolje. Ko sem se uredila, me je ati odpeljal v Mursko Soto, to, odkoder sem se skupaj s trenerjem in kolegicami ter kolegi iz kluba odpeljala v Ljubljano na dvoransko državno prvenstvo pionirke in pionirje.

Na poti smo se najprej ustavili v Tepanjah. Do tja smo se na hitro prebudili, tam pa so že veselo poskakovali kurenti z mnogimi zvonci okrog pasu. Bilo je prav smešno, kako so se jim nekateri balo. Na WC-ju je bila prava gneča! Ko smo pomicali, smo jih mahali kurentom, nato pa se zapeljali naprej proti Ljubljani. Pri urah, ko smo že skoraj ponovno zaspali, smo končno prispele na ponavadi, smo tudi tokrat najprej zavili v garderobe in se predložile v športna oblačila. In kot vedno, se je tudi tokrat slišalo iz garderobe: »Ne, že spet ti dres!« Res jih ne maramo, saj so kot kopalke in rumeno črto okrog modrega zgornjega dela so prav smešni. Po tistem smo se še šie prijavit, nato pa naslednjo uro posvetile tek na 60 metrov. Med tem smo klepetale, a smeha ni bilo, leko kot prej, saj so bile naše misli vse bolj osredotočene na in na start. Tudi tega smo dočakali. Nekateri prej, drugi kasneje, je bilo kar 96 tekmovalk. Jaz sem bila na srečo že v prvi skupini prvi progi. Sodnikov žvižg nam je dal vedeti, da se bo start prične kmalu pričel. Slekile smo trenirke in v klubskih dresih smo čakale na začetek. Na mesta, pozor in le še pok sodnikove nas je ločil od starta. Ta se je oglasila in že po naslednjih trih rakih sem vedela, da se lahko poslovim od tega tekmovanja. Venu sem začutila tako bolečino, da bi se najraje ustavila, a sem ne daljevala. Vedela sem, da bo čas katastrofalen. In je tudi sem pritekla druga, čestitala zmagovalki skupine, se vrnila n oblačila in šla na klop. »Saj je bilo v redu,« so bile prve tren besede. A vedela sem, da ni bilo. »Veš, da zaradi kolena ni veliko trenirati in temu primeren je tudi rezultat,« je še dodala sem prvič pomislila, kaj je pomenila tista živčnost na startu. In sem tudi nekaj treme, kar se mi ni zgodilo še nikoli. In odgovor našla. Zgodilo se je ravno to, česar sem se najbolj bala. Taki se se lahko poslovila ne le od najboljše A-, temveč tudi od najboljše skupine. »Bo drugič bolje,« sem si rekla in se šla preobleč. Vanju smo šli na kosilo, nato pa so se eni bolj, drugi manj ni odpeljali domov.

Tu tekmovalje in s bom zapomnila za vedno, saj je bilo po tistem, ko sem izvedela, da atletika ni več priporočljiva za zdravje. In sklenila sem, da si takega rezultata v zadnjem letu letske kariere ne bom več privoščila, pa čeprav bo vzrok bolečina v koljenih.

Samota

Ko živet moraš sam,
potisneš svet drugam
in stopiš v nov dan
ves osamljen in sam.

Ker dolgočasiš se,
sem ter tja sanjariš le,
in se sprašuješ:
»Kaj včeraj zgodilo se je?«
Kadar z ljudmi govoriš,
s svetom se boriš.

Doroteja Kuhar, 7. razred,
OŠ Bakovci

Ko je hudo, me pokliči!

telefon

telefon
Samaritan

080 1113

Nezaboravim noć in dan!
Kako je brespladen, omogoča ga

Vaša čustva

Droga!

Le kako se ne bi spomnili dekleta, ki je bilo vedno nasmejjano, dekleta, ki je uživalo svoje življenje. Bila je hčerka, ki si jo je želela vsaka mati. Bila je najboljša prijateljica, ki nikomur ni odrekla pomoči. Bila je dijakinja, ki je rada počela neumnosti, kot jih kdaj pa kdaj počnejo mladi njenih let. A začela se je spreminjati. To ni bilo več tisto dekle, ki smo jo vsi poznali. Povsod jo je spremljala nova družba, ki ji je počasi uničevala življenje. Droga jo je popolnoma zasvojila in ji spremenila življenje. Ne je hotela opustiti, ni se hotela proti njej boriti. Obljubljala je, da jo bo nehalo jemati, a z njo ni znala končati. Droga ji je vzela življenje.

V življenje ji ne dovoli ustopiti, ker poti nazaj več ni. Ostanejo le še solze in žalostni dnevi na dekle, ki je moralo umreti.

Ganja

VESTNIK
lahko kupite
tudi na
večini pošt
v Pomurju.

Podjetje za informiranje, d. d.,
Ul. a. Novaka 13, Murska Sobota

VESTNIK

Tomaž Rantaša je naj prostovoljec

Prijazna beseda namesto tablet

V času, ko mladi ne vedo, kaj bi sami sabo, in ko jim je vse »ful brez veze«, se najdejo tudi taki, ki znajo najti smisel življenja. »Želim čim boljše izkoristiti svoj prosti čas,« pravi dijak Tomaž Rantaša, doma iz Paričjaka, ki četrto leto obiskuje Zdravstveno šolo, program tehnik zdravstvene nege. Prav toliko let se ukvarja tudi s prostovoljnimi deli, redno obiskuje varovanje v Domu starejših občanov Rakičan, pomaga pri Rdečem križu in za prostovoljno delo navdušuje svoje vrstnike. Pred dnevi je prejel Tomaž kot prvi Pomurec za svoje delo v kategoriji do 18 let priznanje naj prostovoljec.

Naslov letos drugič podeljujeta Mladinski svet Slovenije ter minister za delo, družino in socialne zadeve dr. Vlado Dimovski in nanj je lahko upravičeno ponosen. Med sto prijavljenimi so jih izbrali sedem. Predlagala ga je Sonja Kolbl iz Domu starejših Rakičan, ki dobro pozna njegovo delo in njegova prizadevanja. »Priznanje me je zelo presenetilo in razveselilo. Ampak to ni le moja nagrada, je priznanje vsem prostovoljcem naše šole in mentorjem, ki v našem poslanstvu sodelujejo,« pravi Tomaž. Za to, da je prostovoljno delo tako zaživeło, pa sta zaslužni tudi mentorici Irena Šumak in Genia Virag. Po besedah ravnateljice Zlatke Lebar so njihovi dijaki navdušeni prostovoljci.

Tomaž, že štiri leta delaš kot prostovoljec.

Moja velika želja je bila pomagati ljudem, še posebno osamljenim. Odraščal sem ob prababici, in ko je umrla, sem jo zelo pogrešal. To je bil eden od razlogov za moje delo v Domu starejših. Imeti moraš veselje za delo z ljudmi ter čutiti solidarnost in humanost. Prostovoljno delo je prava priložnost, da kakovostno izkoristim svoj prosti čas.

Kakšno pa je delo prostovoljca?

Moje naloge so usmerjene h komunikaciji z varovanci, skupinske-mu delu ter različnim ročnim in ustvarjalnim delavnicam, pomagam pri urejanju okolice in si ob vsem tem pridobivam zaupanje in prijateljstvo. Veliko mi pomenijo naši skupni sprehodi v naravo, ljudje se sprostijo in dobijo občutek, da si je nekdo vzel čas zanje. V meni včasih vidijo svojega sina ali vnuka, ki ga nimajo ali pa ga imajo, pa ta zaradi službe in obveznosti ne najde časa zanje.

Prav gotovo so jim največjega pomena pozornost in pogovori.

Že pogovor marsikomu veliko pomeni. V naših skupnih družinjah dajemo največ poudarka mladosti. Pogovarjamo se o tem, kako je danes in kakšno je bilo življenje nekoč. Vedno iščem dobre stvari, jih spodbujam, da se pogovarjamo o lepih trenutkih življenja, čeprav ima vsak svojo zgodbo in so bili tudi žalo-

Tomaž Rantaša, prostovoljec: Po naravi sem bolj miren in zaradi tega me hitro sprejmejo. Ni mi težko navezati stikov z ljudmi. Res pa je pri nas več deklet tako na šoli kot med prostovoljci, skupaj pa smo skupina, ki dobro delamo. Ob praznikih, različnih priložnostih ali pa kar tako varovance radi presenetimo. Spomnim se varovanja, ki sem ga po prireditvi spremljal v sobo. Dejal mi je: »Danes ne potrebujem nobenih tablet, ker ste me tako razveselili, da bom lahko mirno zaspal.«

stni dogodki. Če je kaj slabše
poskušamo sproti reševanju
žave. Vsak med nami bi moral
biti deležen sreče, pa ni.

**Mladi so bolj nagnjeni
terializmu, za
lijo plačilo. Kaj je
čilo pri tem delu?**

Ko vidiš, da te ljudje
jo z odprtimi rokami ob-
nasmehajo na njihovih ob-
veselje ob srečanju. Veliko
kušen sem pridobil pri-
lu. To je šola za življenje, fas-
delam z veseljem, saj je to
membna šola za življenje. Z
pa pri nas to delo
raziširjeno in prizna-
mo, da bomo vedno več mi-
vključili v prostovoljno delo.

S kom raje delaš,
mi ali starejšim?

Vseeno mi je, s kom delam, kar delam. Vseeno mi je, ali sem v
lim si edino, da tisto, kar delam, ni
delam dobro. Prostovoljci, ki
imeti odprto srce za vsakega
leg dela v Domu veliko pomemb-
mo tudi sošolcem in mladim
vedam se, da so naloge, ki jih
opravimo s skupnimi močmi,

O licenciranju in stadionu v Fazaneriji

Željko Fundak: »Ne bi smelo biti problemov!«

15. marec je tisti datum, do katerega so morali slovenski nogometni prvoligaši dostaviti na Nogometno zvezo Slovenije vse potrebne dokumente za licenciranje. Le-to vsebuje pet kriterijev, in sicer športne, infrastrukturne, administrativno-kadrovske, pravne in finančne. Zanimalo nas je, kako so to obveznost izpolnili v edinem pomurskem prvoligaškem klubu, NK Mura.

Vremenske razmere onemogočale večja dela

Kot zagotavlja direktor NK Mura Željko Fundak, so v celoti pripravili ustrezno gradivo. »Glede na licenciranje, ki je bilo opravljeno konec lanskega leta, smo določene stvari popravili, druge pa prenovili. Marsikaj pa je še vedno odvisno od vremenskih razmer, ki so v zadnjem času onemogočale kakršnakoli večja opravila. Tako potrebujemo talno

Direktor NK Mura Željko Fundak je optimist.

celotno kurjavo. Sicer pa je vsa dokumentacija za preureditve na infrastrukturalnem področju pripravljena. Prav tako so urejeni športni kriteriji, saj naše ekipe radijo trenerji z ustreznimi licencami. Ko je govor o administrativno-kadrovskih kriterijih, moram reči, da imajo vsi podpisane pogodbe. Glede pravnih kriterijev smo zbrali vso dokumentacijo – od veljavnega statuta do izpisa v registru, pri čemer so vsi dokumenti z ustreznimi podpisi. Po-

Mnenje o stadionu v Fazaneriji

»Ob nogometu ne pozabiti na druga športna društva!«

Mesni svetnik (SDS) Marko Martinuzzi nam je na vprašanje v zvezi s stadionom v soboški Fazaneriji povedal naslednje: »V predlogu proračuna za leto 2004 se je postavila »investicije v šport« v primerjavi s prejšnjim le-

težnjo. Dejansko pomeni to bistven posredek v nadaljnji razvoj športne infrastrukture v Mestni občini Murska Sobota, zato sem na začetku seji mesnega sveta zastavil vprašanje, ali Nogometni klub Mura plačuje mestni občini kot lastnici najemnine za uporabo obstoječe infrastrukture. Župan je v odgovoru pojasnil, da najemnine NK Mura ne plačuje (kot v Mestni občini Murska Sobota), je pa dolžna pokrивati stroške, ki nastajajo z uporabo.

Ste bili z odgovorom zadovoljni? Seveda je to treba obravnavati z dveh vidikov. Kot prvo ima nogomet v naši družbi globoke korenine in tradicijo, česar ne

membno je, da imamo tudi Muri no nogometno šolo, ki je v sistemu licenciranja povezana pravna oseba, kar pomeni, da je moral NK Mura v tej zvezi urediti »papirologijo«. Tudi to je pod streho. Zaradi zadovoljitve športnih kriterijev je to v okviru NK Mura. Glede finančnih kriterijev pa so končali revizijo poslovanja. Pri tem nimamo ničesar skrivati,« je optimističen Željko Fundak.

Slačilnice so največji trn v peti

Že pred meseci ste govorili, da je infrastruktura največji problem. Kako je z njo sedaj?

»Največji problem so gotovo slačilnice, ker moramo imeti štiri garderobne prostore ustrezne velikosti, potem ustrezno število prh in stranišč, česar na stadionu nimamo. Moramo imeti pomožna igrišča, ki za zdaj ne ustrezajo zahtevanim predpisom. Prav tako moramo imeti varnostno sobo. Že smo sklenili pogodbo in pridobili predračun za ureditev prostorov. Zagotoviti moramo tudi sobo za prvo pomoč za gledalce, ki bo v neposredni bližini bistro-

ja Golf. Prav tako moramo imeti zadostno število sanitarij za občinstvo. Upoštevajoč zmogljivost 5000 gledalcev jih je premalo. Z izvajalcem je dogovorjena postavitev premičnih stranišč. Izdelali smo hišni red, sklenili smo pisni dogovor z lokalnimi invalidskimi organizacijami o možnostih obiska nogometnih tekem invalidnih oseb. Na novo bomo, kar bo odvisno od vremena, označili prostore in vhode v mednarodno razumljivem jeziku. Ponovno smo premerili igrišče in ograjo. Poseg bo v garderobi za sodnike, kjer moramo urediti sanitarije, ki jih ni. Uredili pa smo prhi v sobi za kontrolo dopinga.«

In kdaj predvidevate, da bo vse to uresničeno?

»Določene stvari od navedenega smo že opravili, za nekatere zadeve pa imamo sklenjene pogodbe o delih, ki jih bodo opravili, ko bo dovoljevalo vreme. Teče akcija za ureditev pomožnih igrišč, igrišča z umetno travo in igrišča z naravno travo. Marsikaj se spreminja in verjamem, da bomo do poletja marsikaj uredili. Prav tako bomo označili parkirne prostore za goste.«

Obveznosti porazdeljene z mestno občino

Kako pa je z lastništvom stadiona v Fazaneriji?

»Lastnik je Mestna občina Murska Sobota, ki ima z nogometnim klubom Mura kot upravljalcem sklenjeno pogodbo. Zelo dobro sodelujemo, pri čemer se dobro ve, katere so obveznosti mestne občine in katere so naše obveznosti. Za ureditev posameznih zadev se skupno dogovorimo z mestno občino. Med drugim bomo tako uredili ograjo za tuje navijače.«

Ali potemtakem verjamete v pridobitev licence?

»V Nogometnem klubu Mura verjamemo, da bo prvo moštvo pridobilo ustrezno licenco za tekmovalje v naslednji tekmovalni sezoni. Verjamem, da se bo v okviru Murine nogometne šole začelo delati z mlajšimi nogometaši na drugačen, modernejši način in da bodo iz te nogometne šole izšli igralci, ki bodo uspešno zastopali barve NK Mura v vseh vrstah tekmovalj.«

Milan Jerše

Milan Jerše, foto: M. J.

Smučarski skoki na Pertoči

Najdaljši Denis Kerec

Športno društvo Mladost in Športna zveza Rogašovci sta pripravila ob sodelovanju Občine Rogašovci na Pertoči odprto prvenstvo v smučarskih skokih. Na tekmi, ki je bila ob neverjetnih 10 stopnjah Celzija nad ničlo, je pred 600 gledalci nastopilo 35 tekmovalcev. V članski konkurenci je zmagal Denis Kerec iz Gornjih Slaveč (25 metrov), drugi je bil Boštjan Matjašič – lanski zmagovalec (24,5), tretji Zvone Čuš, oba iz ŠD Polenšak (24), četrti Štefan Ivanič iz Korovec (24), peti pa Boštjan Gjergjek iz Vidonec (23,5).

Na tekmi za občinsko prvenstvo Rogašovec je zmagal Robi Gjergjek iz Serdice (22,5) pred Alešem Gombocem od Svetega Jurja (21,5), tretji pa je bil Peter Hari s Pertoče (20). V mladinski konkurenci je zmagal Goran Drvarič iz Mačkovec (22,5) pred Danijelom Forjaničem iz Gornjih Slaveč (22) in Danijelom Fickom od Grada (22). Najmlajši tekmovalci, 11-letni Uroš Potočnik iz Gornjih Slaveč, je skočil kar 16 metrov. Priznanja najboljšim so podelili rogašovski župan Janko Halb, predsednik športne zveze Karel Horvat in predsednik SD Mladost Jože Bertalančič. Tonček Gider

Šahovski kotiček

Šah mu veliko pomeni

»Igranja šaha sem se naučil šele pri trinajstih letih, ko sem prebival v dijaškem domu v Lendavi, kjer sem obiskoval nižjo gimnazijo. Za največji uspeh štejem prvo mesto na okrožnem šahovskem prvenstvu v Mariboru leta 1956, ko sem zmagal med devetimi šahisti,« pravi mojstrski kandidat Štefan Režonja iz Beltinca. Rodil se je 30. oktobra 1936 v Lipi, po poklicu je diplomirani ekonomist, do upokojitve pa je bil zaposlen v LB Pomurski banki.

Lahko rečemo, da je že dolga desetletja eden vodilnih igralcev v ŠD Radenska - Pomgrad v Murski Soboti. Že v šestdesetih letih prejšnjega stoletja je kot član prve ekipe (največkrat je igral na drugi deski) nastopal v slovenski ligi. Udeleževal se je tudi številnih drugih tekmovalj tako v počasnem kot hitropoteznem šahu.

Šah je igral tudi v sedemdesetih, osemdesetih in devetdesetih letih, torej nikoli ni prenehal z aktivnim igranjem šaha, ki mu zares veliko pomeni. Nastopal je tudi na številnih šahovskih turnirjih doma in v tujini, kjer si je nabral potrebne izkušnje. Mojstrski kandidat je postal leta 1984, ko je zasedel na pomurskem prvenstvu odlično tretje mesto.

Med njegovimi tekmovalnimi dosežki velja omeniti naslov pomurskega prvaka v pospešenem šahu in klubskega prvaka v počasnem šahu. Poleg tega je med najbolj rednimi udeleženci mesečnih hitropoteznih turnirjev, na katerih dosega solidne rezultate, in eden najaktivnejših udeležencev raznih turnirjev, tudi mednarodnih. Velikega pomena je tudi njegov delež pri zagotavljanju denarja za nemoteno delo soboškega šahovskega društva.

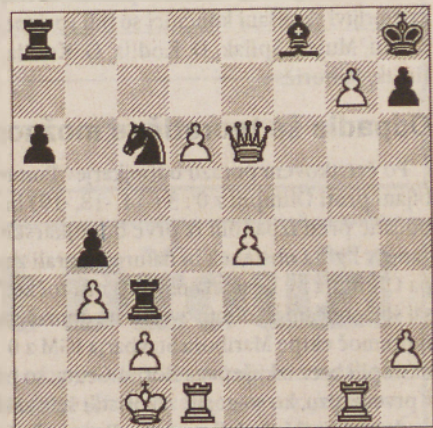
Dejaven je tudi pri netekmovalnem delu v društvu. V letih 1960-1968 je bil blagajnik, nato član upravnega odbora, v letih 1980-1983 pa je bil predsednik. Zdaj je aktiven član izvršilnega odbora. Trenutno igra za drugo moštvo v 2. članski šahovski ligi vzhod. Na vprašanje, kakšni so njegovi šahovski načrti, je na kratko odgovoril: »Želim si še naprej uspešno šahirati!«

Iskanje novih poti v sicilijanski otvoritvi

Štefan Režonja je izbral partijo, ki jo je pred desetimi leti igral s klubskim kolegom Alojzom Kosom na prvenstvu ŠD Radenska - Pomgrad. Odločila sta se za Najdorfovo varianto sicilijanske otvoritve, ki je v šahovskih krogih dokaj popularna.

Beli Štefan Režonja – črni Alojz Kos

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cd4 4. Sd4 Sf6 5. Sc3 a6 (Ta pozicija je bila znana že konec 19. stoletja. Različica je dobila ime po argentinskem velemojstru Najdorfu, ki jo je v prakso uvedel v petdesetih letih prejšnjega stoletja. Rad jo je igral tudi češki mednarodni mojster Opočenski, zato jo nekateri teoretiki imenujejo tudi varianta Najdorf - Opočenski.) 6. Lg5 (Poteza ruskega teoretika Rauzera, s katero beli otežuje nameravano potezo d5 črnega, hkrati pa je napadalna. Beli bo skušal priti s kmeti na kraljevem krilu do napada.) ... e6 7. f4 Le7 8. Df3 De7 9. 0-0-0 0-0 10. g4 (Osnovna varianta je 10. Ld3 Sc6 11. Sc6: bc6 12. e5 de5 13. Dh3 h6 14. Lh6: gh6 15. Dh6: e4 16. Se4: Se4:) ... b5 11. Lf6: Lf6: 12. g5 Le7? (Verjetno napaka, boljše je 12. ... Ld4: 13. Td4: Sc6 14. Td3 b4.) 13. Ld3 Te8 14. Thg1 b4 15. Sce2 e5? (Še ena napaka, boljše je verjetno Ld7.) 16. Sf5 Lf8 17. fe5 Le6 18. ed6 Da5 19. Sed4 Da2: 20. Sh6+ Kh8 21. Se6: De6: 22. Sf7: + Kg8 23. b3 Tc8 (Z grožnjo Db3:) 24. Le4! (Zelo močna poteza z grožnjami z odskočnim šahom.) ... Tc4: 25. Sh6+ Dh6: 26. gh6 Tc3 27. Df5 Sc6 28. De6+ Kh8 29. hg7+ in črni se obenem preda.

Milan Jerše

Skoki so vzbudili precejšnjo pozornost. Foto: J. Z.

[illegible]

Barclay

Pošilja:

4.3.2004

Nagrajencem čestitamo. Potrdila za nagrade (ali nagrade) bodo prejel po pošti.

1. nagrada v vrednosti 10.000 sit, **2.** nagrada knjiga Boug žegnij in **3.-7.** nagrada je praktična.

Rešitev: _____
 Ime in priimek: _____
 Naslov: _____
 Davčna številka: _____

Po novon se več nede pravilo marmeladi marmelada, liki de trbelo loučiti, ka je džem, pa ka je legvar, je pravo Belekof sousid. Takša je komanda z Brusla. Banane v Sloveniji nede več najfalejše, liki do se mogle podraksati na ceno v Evropi, so pisale novine. Ka do cigaretlni drakši, je za mnoge nej nevol. Liki kak de z mlejkon pa s kriyjon. je pa veliko pitanje. Či pa k tomi vsemi ešče kcoj denemo predvolilna obečanja tej naši pregnjejši, te se pa človik že pija, či je z njin vse v redi ali pa z ovimi. Belasi pa na vse tou samo tak popejvle:

Čujte, pa ka je tou,
ka nan zdaj delajo,
v gnojšnici kažejo čisto vodo.

Negda je fajn bilou,
zda j pa vse nači bo,
čista odštekano de nan zda j tou.

Zdaj de Slovenija
notri v Evropo šla,
z nje pa komanda de nouva k nan šla.

Uni zdaj fčili do
nas demokracijo,
naj tak de se delalo, ka njin dobro bo.

*Mi pa kak peseki
v vrsti mo seksali,
okoli nie krožili, de tak nan lipou.*

HOROSKOP HOROSKOP

OVEN ONA: Bodite malo prizanesljivejši do sebe in lažje vam bo. Kila gor ali dol, zaradi tega se ne bo podrl svet. Proti koncu tedna se vam obeta nora zabava, kjer boste spoznali nekoga, ki se vam na neki način že dolgo izmika iz rok. ON: Slaba volja vas bo hitro minila, saj vas bo poklicala oseba, ki vam je že daj časa močno pri srcu. Odzovite se povabilu na zabavo, kjer boste preživeli čudovit konec tedna, ki vam bo ostal v prijetnem spominu.

BIK ONA: Odlili boste po nakupih in prav zaradi svojega partnerja boste porabili mnogo več denarja, kot ste bili pripravljeni v začetku. Občutek bo sprva sicer prijeten, vendar bo vaša dinamika kar nekako preveč pusta. ON: Lotili ste se stvari, ki vam lahko prav hitro uspe. Dobro bi bilo, da se že sedaj začnete pripravljati na nadaljnje odločitve, saj bo kasneje prepozno. Pa tudi na partnerko bi lahko malce bolj popazili ...

DVOJČKA ONA: Z obrekovanjem vas bodo skušali prizadeti predvsem tisti, ki vam zavistajo vašo srečo. Ne vznemirjajte se preveč zaradi tega, ampak mislite raje na tiste, ki vam želijo dobro, kajti teh je veliko več. ON: Preživeli boste prijeten teden, ki vam bo še dolgo ostal v spominu. Tenda nikar vse sreče ne zadržite le zase, ampak jo poskušajte deliti s tistimi, ki so k njej pripomogli. Kontrola je tudi vam začelo sijati sonce.

RAK ONA: Vse, kar se trenutno dogaja okoli vas, čimprej pozabite, saj tako ne morete ničesar spremeniti. Spoznali boste, da vam skupaj že vnaprej načrtovano. ON: Prišel je čas, da se odločite o svojih potezah. Kakršnokoli zavlačevanje vam bo le še poslabšalo vaš trenutni položaj. Proti koncu tedna se vam obeta nenajavljen obisk, ki vam bo prinesel nepričakovano rešitev problema.

 LEV ONA: Simpatičen neznanec vam bo do-
dobra polepšal dolgočasen vsakdanjik, zato
se nikar ne obirajte. Kdo ve, mogoče pa bo
nekoč to celo vaš stalni ljubezenski partner - nikoli se
ne ve. **ON:** Kritična pripomba vas bo postavila na real-
na tla. To vam bo vsekakor koristilo, saj vas bodo drugi
začeli gledati v povsem drugačni luči. Pridobili si boste
celo kopico novih in zanimivih prijateljev.

 DEVICA ONA: Nekaj vas bo sicer mikalo, a
kaj, ko vas je še vedno strah tveganja. Brez
tega pa enostavno ni pravega uspeha,
zato nikar ne čakajte predolgo, drugače se vam bo
vse skupaj izmuznilo iz rok. In to ne bo niti najmanj
prijetno ... **ON:** Prijatelji vas bodo presenetili s precej
nenavadno idejo, ki vas bo popolnoma prevzela, in
že se boste znašli sredi dogodkov, ki vas bodo pri-
peljali do nove ljubezenske avanture.

 TEHTNICA ONA: Nekdo se bo poskušal iz-
vas pošteno norčevati, vendar boste na
srečo še pravi čas spregledali njegove na-
mene in mu nastavili prebrisano zanko. Na koncu se
boste vsemu skupaj pravi pošteno nasmejali. **ON:**
Preveč ste mislili na ljubljeno osebo in premalo na
okoliš, ki vaju ločujejo, zato je popolnoma jasno, da
ste sedaj razočarani. Vendar se nikar ne vdajajte
obupu, saj prihajajo boljši časi.

 ŠKORPIJON ONA: Čeprav ste hoteli naj-
boljše, se je vse skupaj zarotilo proti vam.
Poskusite se opravičiti, drugič pa dobro
premislite, preden storite podoben korak, da vam zo-
pet ne bo žal. Je že tako, da imate včasih tudi smolo.
ON: Prijetna neznanca vam bo spremenila sicer mno-
go življenje, v prihodnosti pa še marsikaj več. Zave-
dajte se, da se nekdo s tem ne bo hotel strinjati, pa
najsi bodo njegovi argumenti še tako prepričljivi.

STRELEC ONA: Človek potrebuje svoje skrivnosti, zato se nikar preveč ne vtikajte v prijateljeve zasebne zadeve, drugače boste zašli v težave. Star pogovor pravi, da je najprej treba pomesti pred lastnim pragom! ON: Kamorkoli se boste obrnili, boste videli sledove osebe, ki ste jo po nepotrebnem izgubili iz svojega življenja. Postelja boste malce melanholični in zaprti vase, kar vam bo pomagalo najti pot iz zagate.

KOZOROG ONA: Avantura se vam bo zdela prijetna le toliko časa, dokler ne boste same prizadeti. Obetajo se srčne težave, ki pa bodo le prehodne. Pazite se lepih besed, ki bodo objubljale tisto, kar je povsem nemogoče. ON: Nikar se ne ozirajte na dogadke, ki vas poskušajo speljati na slepo pot. Vse skupaj je le dobro zrežirana slika, ki vam jo skuša vsiliti nekdo, ki ste se mu pošteno zamerili. Raje zaupajte vaši partnerki in ne bo vam žal.

VODNAR ONA: Prevelika sramežljivost vam lahko pokopje vaše načrte, zato ne omahujte in naredite odločilen korak, preden tega ne naredi kdo drug. Ste sicer v zelo ugodnem položaju, vendar ni še nič popolnoma dorečeno. ON: Obeta se vam prav prijeten teden, ki se bo prevlečil še prijetnejši konec tedna - seveda v dvoje. In takrat se boste spomnili, da ste takšno priložnost nekdo že imeli, pa je niste izkoristili. Ne ponovite napake!

RIBI ONA: Napaka, zaradi katere ste se znašli v sedanjem položaju, je sicer popravljiva, vendar se je bodo drugi še dolgo spominjali. Partner vas bo povabil v družbo, vi pa boste z veseljem tudi sprejeli. ON: Kritično obdobje v ljubezenski sicer za vami, vendar nikar ponovno ne rinite z glavami skozi zid. Potrebno bo kar nekaj časa, da si svoje ljubezensko življenje uredite tako, kot je bilo prej.

Brat Dž

Po novon se več nede pravilo v
liki de trbelo loučiti, ka je džem,
Belekoj sousid. Takša je komar
Sloveniji nedo več najfalejšje, liki
na ceno v Evropi, so pisale no
drakši, je za mnoge nej nevolja. I
s krijon, je pa veliko pitanje. Či p
denemo predvolilna obečanja te
človik že pijta, či je z njim vse v
si pa na vse tou samo tak popeje

Čujte, pa ka j
ka nan zdaj a
v gnojšnici kažejo o
Negda je fajn
zdaj pa vse na
čista odštekanu de n
Zdaj de Slov
notri v Evrop
z nje pa komanda de n
Uni zdaj fči
nas demokr
naj tak de se delalo, ku
Mi pa kak p
v vrsti mo se
okoli nje krožili, de

Vaša PIONEER nagrada

»FARMER HLAČE«

Ob nakupu 8 VREČ 25 MK

prejmete Pioneer hlače,

ki so zapakirane

v priročni

hladilni torbi.

KOLIČINSKI RABAT -
ČEK ZA VRAČILOOb nakupu 16 vreč in več
dobite poseben bonus in sicer:
za vsako vrečo 250 SIT.

4.000 SIT

za 16 vreč.

CERTIFIKAT
PIONEER® ima svoje poskuse v
skladu z mednarodno priznanim
standardom kakovosti ISO 9001 za
sistem kvalitnega managementa.

PIONEER HIBRIDI ZA SETEV V POMURJU

ŠAMPIONI 2004 zagotavljajo vaš uspeh

PR39G12 FAO 240 - **NOVO** - zgodnja poltrdinka, izjemne kvalitete
 PR38F10 FAO 300 - tretja dimenzija pridelka
 PR38F70 FAO 330 - poltrdinka brez konkurence
 PR37H24 FAO 370 - nova STIRA, odličen v suši
 PR38A24 FAO 380 - izjemna rodnost in prilagodljivost
 PR37D25 FAO 400 - **NOVO** - izjemni pridelki silaže in zrna, brez konkurence
 PR37M34 FAO 410 - večletni rekorder v silaži in zrnju, odličen v suši
 PR34G13 FAO 500 - **NOVO** - pozen hibrid za pridelavo silaže

Zanesljivi hibrid za vas

PR39D81 za suho zrno PR39K24 poltrdinka za mlinsko industrijo
 CLARICA zanesljiva MONALISA visoki pridelki
 PR38P05 nova EVA DANELLA stabilna
 STIRA dobri pridelki PR37M81 odlična silaža

Tradicionalna kakovost

ELITA, PR39K38, RAISSA, EVELINA, MATEA.

To so dokazani hibridi v sušnih razmerah.

Seme PIONEER koruze dobite v vseh kmetijskih trgovinah v Pomurju. Za informacije
o proizvodih pokličite našo promotorsko službo: Robert Matjašec - predel vzhodno
od Murske Sobote: 031 329 093; Marko Fašalek - predel zahodno od Murske So-
bote: 031 857 454.Pioneer Hi-Bred Services GmbH, Parndorf Podružnica za Slovenijo,
Markišavska cesta 10, 9000 Murska Sobota, tel. 02 521 36 20, faks 02 521 36 29

® - Zaščitna znamka registrirana ali uporabljena v državah s strani PIONEER Hi-Bred International, Inc., Des Moines, Iowa, ZDA

PIONEER
A DUPONT COMPANY

Pioneer – koruzni hibridi za Pomurje

Suša je v Sloveniji in še posebej v Pomurju vsako leto hujša, zato je pomembno, da izberemo hibride, ki so zanjo manj občutljivi. Letos mine
10 let, odkar Pioneer kontinuirano testira hibride na različnih zemljiščih v Pomurju. Vsa ta leta smo prihajali z natančnim preizkušanjem
obdelavo podatkov do hibridov, ki na naših poljih odlično uspevajo, in v lanskem letu smo pridobili certifikat ISO 9001 za testiranje, izvajanje
in vodenje poskusov v Sloveniji ter drugih državah EU, kar je za nas velika pridobitev, in seveda tudi za vas, spoštovani pridelovalci.

KORUZA – SUŠA

Koruzna je v splošnem rastlina sonca in večja je vsota temperatur v rastni sezoni, višje ter kakovostnejše pridelke lahko pričakujemo. Koruza spada med tako imenovane rastline C₄, enako kot sirki in podobne rastline, in ob višjih povprečnih temperaturah je asimilacija višja, kar ugodno vpliva na pridelok. Vsekakor je pomemben dejavnik voda. Transpiracijski koeficient za koruzo je relativno nizek, od 300 do 350, kar pomeni v grobem od 300 do 350 litrov vode za kilogram suhe snovi. Zaradi visokih pridelkov na hektar je poraba vode na hektar temu primerna. Za koruzo so zelo pomembne padavine dva tedna pred cvetenjem, med cvetenjem in po njem. To pa je politi, ko je pomanjkanje vode.

Praktični nasveti za ublažitev suše pri koruzi:

- kolobar,
- dobri agrotehnični ukrepi (priprava tal, setev, zaščita pred pleveli, sklop ...),
- humus v tleh (humusna tla bolj zadržujejo vodo),
- rana setev (Pioneer izvaja v Evropi in letos tudi v Sloveniji teste »RANA SETEV«, z rano setvijo omogočimo, da hibridi vzniknejo, ko pomanjkanje vode večinoma ni, najpomembnejše pa je, da je cvetenje pred poletnimi sušami,
- namakanje (vprašanje gospodarnosti in zaloge vode v bližini),

- setev tolerantnih hibridov različnih zrelosti na večjih kmetijah, saj s tem zmanjšamo tveganje med cvetenjem.

Glede na izkušnje, ki jih imamo v naši hiši, in glede na sušo, ki se pojavlja vedno pogostejše, smo izbrali hibride, ki bolje prenašajo sušne razmere.

Vsekakor pa je bila suša v letu 2003 drugačna kot leta 2001. Bistvena razlika je v tem, da je bilo lansko leto suša od setve so žetve, medtem ko je bila leta 2001 ob cvetenju.

Hibridi so se odzivali drugače, v splošnem so dajali poznejši hibridi višje pridelke kot rani, v letu 2001 pa je bilo obratno. Vendar smo pridelali glede na razmere na govedorejskih kmetijah od 30 do 50 t silaže ali od 12 do 20 t suhe snovi na hektar, kar je vsekakor več kot bi pridelali trave. Zaradi tega ostaja koruza, ob upoštevanju kolobarja in dobre kmetijske prakse, na kmetijah nepogrešljiv vir kakovostne osnovne krme.

Za sušo manj občutljivi hibridi, dokazano s poskusi PIONEER ISO 9001

Rani hibridi: PR39D81 FAO 270, PR39K38 FAO 290

Srednje rani: CLARICA, MONALISA,

PR38F70 za tla z dobrim vodno-zračnim režimom

Srednje pozni: PR38P05 FAO 360, PR37H24 FAO 370, PR38A24 FAO380

Srednje pozni: PR37M34 FAO 410, PR37M81 FAO 400

Pozni: PR34G13 FAO 500

Za podrobnejše informacije o hibridih pridelavce naše strokovne sodelavce na terenu: Robert Matjašec, univ. dipl. inž. kmet., predel vzhodno od M. Sobote: 031 329 093; Marko Fašalek, inž. kmet., predel zahodno od M. Sobote: 031 857 454.
Vodja Podružnice za Slovenijo: Darko Kerec, univ. dipl. inž. kmet.

Kviz Mladi in kmetijstvo

V Krško Sveti Jurij ob Ščavnici I

Preverjanje
znanja mladih

Osem ekip iz Pomurja se je pretekli petek pomerilo v znanju iz kmetijstva, ki ga je organizirala skupaj z društvi slovenske podeželske mladine v Križevcih pri Ljutomeru kmetijska svetovalna služba.

Desno stran reke Mure je zastopala pet društev. Društvi podeželske mladine (DPM) Prlekija I in II ter tri društva od Svetega Jurija ob Ščavnici, levi breg pa društvo podeželske mladine Goričko – Bodonci, ekipa iz Črenšovca ter ekipa iz Gornjih Slavec.

Zmago je po štirih krogih, v vsakem krogu sta izpadli dve najslabši ekipi, zasluženost slavilo DPM Sveti Jurij ob Ščavnici I, po DPM Goričko – Bodonci in DPM Prlekija I. Tekmovanje je ves čas spremljala štiričlanska komisija, ki je iz treh tem, čebelarstva, umetnosti govora in varnega dela v gozdu, sestavila tudi vprašanja, na katera je bilo treba

Andreja Kukovec, Aleš Kolbl, Klaudija Bec (od leve), zmagovalna ekipa Sveti Jurij ob Ščavnici I. Foto: V. P.

odgovarjati. Župan občine Križevci Feliks Mavrič, ki je gostila tekmovanje, je povedal, da »...podeželje brez mladih ne bo

preživelo, zato bomo le z izobraževanjem mladih pripomogli k njegovemu ohranjanju in razvoju«. Prvovrščena ekipa bo

Pomurje zastopala na državnem tekmovanju, ki bo že čez dober teden v Krškem.

Vanja Poljanec

Cene v kmetijskih trgovinah

Trgovina	Murska Sobota	Tovarna močnih krmil Lipovci, trgovina Zrnovit
SEMENSKA KORUZA: pakiranje: MPC v sit:		
PIONEER:		
PR37H24	25 MK 9.556,00	25 MK 9.500,00
PR37M34	25 MK 9.556,00	25 MK 9.500,00
PR37M81	25 MK 8.029,00	25 MK 9.500,00
PR38A24	25 MK 9.556,00	25 MK 9.500,00
PR38F70	25 MK 9.556,00	25 MK 9.500,00
PR39K38	25 MK 7.578,00	25 MK 7.215,00
STRA	25 MK 8.788,50	25 MK 8.646,70
SYNGENTA:		
KANADA	25 MK 8.057,00	25 MK 7.500,00
OCOTAN	25 MK 8.058,00	25 MK 7.500,00
PACTOL	25 MK 7.528,00	25 MK 7.200,00
CELEST	25 MK 8.822,00	25 MK 8.126,00
MAVERIK	25 MK 8.993,00	25 MK 8.126,00
GEYSER	25 MK 8.822,00	25 MK 8.126,00
FURIO SUMO	25 MK 8.057,00	25 MK 8.126,00
SPRINTER	25 MK 7.674,00	25 MK 7.500,00
PELICAN	25 MK 8.057,00	25 MK 6.990,00
AGROSAAT:		
DK 493	25 MK 8.255,00	25 MK 7.800,00
LG 22-44	25 MK 7.505,00	25 MK 7.041,00
FRUCTIS	25 MK 7.504,00	25 MK 7.041,00
LG 23-06	25 MK 8.255,00	25 MK 7.800,00
LG 23-07	25 MK 9.095,00	25 MK 8.533,00
KUXAR	25 MK 9.095,00	25 MK 8.533,00
MINERALNA GNOJILA: pakiranje: MPC v sit/kg		
NPK 0:10:30+0,2 B	50/1 7.528,00	50/1 46,50
NPK 0:10:30+3 B+0,1 MG50/1	50/1 7.528,00	60,20
NPK 15:15:15	50/1 7.199,00	54,54
NPK 7:20:30	50/1 8.285,00	68,17
KALIJEVA SOL, 60%	50/1	58,80
NPK 6:12:24	50/1	49,50
KAN 27%	50/1	47,61
SEMENSKI KROMPIR: pakiranje: MPC v sit/kg		
agria A 28/35 mm	25 kg 280,00	
desiree A 28/35 mm	25 kg 160,00	
desiree A 35/55 mm	25 kg 116,00	
maris bard A 28/35 mm	25 kg 310,00	
markis A 35/55 mm	25 kg 160,00	
marabel A 35/55 mm	25 kg 185,00	
marabel A 28/35 mm	25 kg 210,00	
Sredstva za varstvo rastlin: pakiranje: MPC v sit		
pyramin turbo	1 l 4.710,00	
goltix	1 kg 6.027,00	
frontier x2	1 l 5.995,00	
stomp 330 e	1 l 1.976,00	
dicuran forte 80 wp	1 kg 6.559,00	
sektor	0,3 kg 3.995,00	
sektor	0,6 kg 7.220,00	
cougar	1/1 5.500,00	

Težave z vzdrževanjem
melioracijskih sistemov

Slabosti tudi letos

Prispevki za vzdrževanje melioracijskih sistemov še vedno povzročajo veliko hude krvi med lastniki zemljišč na melioriranih območjih. Potem ko je davčna uprava za lani razposlala položnice za plačilo za delo, ki ni bilo opravljeno, so se prispevki za letošnje leto še povečali. Čeprav naj bi upravljavci melioracijskih sistemov do konca letošnjega februarja poskrbeli za ustanovitev melioracijskih skupnosti, ki naj bi soodločale pri odmeri prispevkov za letos, se to ni zgodilo. Nasprotno. Sredi februarja je v Uradnem listu izšel pravilnik o določitvi višine obveznosti za pokritje stroškov za vzdrževanje melioracijskih sistemov v letu 2004, ki lastnikom kmetijskih zemljišč predpisuje še večje obveznosti.

S problemom se že nekaj časa ukvarjajo v območni kmetijsko-gozdarski zbornici za Pomurje, o njem pa so spregovorili tudi na zadnji seji upravnega odbora. Ker delo v lanskem letu ni bilo opravljeno, zahtevajo, da se tistim, ki so prispevke za lani plačali, denar vrne, izvajanje novega pravilnika pa se zadrži, dokler ne najdejo rešitve, ki bo za lastnike kmetijskih zemljišč sprejemljiva.

Člani upravnega odbora pomurske območne zbornice zahtevajo, da se najprej opravi popis potrebnih del na melioracijskih sistemih in šele na tej osnovi naj se določi višina prispevkov za vzdrževanje.

Na probleme smo v Vestniku že večkrat opozarjali, o njih so se razpisali v Kmečkem glasu in zborničnem glasilu Zelena dolina, ustrezne zahteve pa so prizadeti naslovili tudi na kmetijskega ministra Franca Buta. V pojasnilu, ki so ga pripravili v ministrstvu za kmetijstvo in ga poslali na različne naslove, so v zvezi z odmero prispevkov za vzdrževanje hidromelioracijskih sistemov med drugim zapisali, da so programe vzdrževanja pripravili pooblaščenim upravljalcem, na tej osnovi pa je bil pripravljen tudi predpis o višini obveznosti na hektar za posamezen melioracijski sistem.

Ker je izšel predpis za leto 2004 šele sredi februarja, začeti pa je veljal 1. marca, je bilo treba skupne vrednosti letnega vzdrževanja ustrezno revalorizirati oz. povečati za eno šestino, torej za dva meseca. Skupni znesek obveznosti na hektar se bo tako zaradi nastopa veljavnosti z marcem 2004 zmanjšal za eno šestino.

Komplicirano in težko razumljivo! Najprej zvišanje, nato zniževanje, vse to pa še dodatno povečuje nezaupljivost uporabnikov melioriranih zemljišč.

Že sam podatek kmetijskega ministrstva, da je obveznosti za vzdrževanje teh sistemov v lanskem letu plačalo le 30 odstotkov zavezancev, dovolj zgovorno pove, da sistem ni ustrezen. Žal pa se kljub tem slabim izkušnjam slabosti nadaljujejo tudi letos.

Ludvik Kovač

VRTNARSTVO ŠABJAN d. o. o.

Ureditev, načrtovanje in vzdrževanje zelenih površin. Obrezovanje in škropljenje sadnega drevja in živih mej.

Tel.: +386 (02) 537 10 80, faks: +386 (02) 537 10 81, e-mail: vrtnarstvo.sabjan@iol.net, Kajuhova 56, 9000 Murska Sobota, Slovenija

Strokovni nasvet

Osnovno gnojenje
travnikov
in mnogocvetne
ljudjke

Kakovostna voluminozna krma
je osnova za visoke in rentabilne
količine mleka in mesa

Za optimalno priraščanje travne ruše in vzdrževanje primerne botanične sestave je treba zadovoljiti vse potrebe po gnojenju, optimalnem koriščenju in pravilnem konzerviranju krme, pa naj gre za sušenje ali siliranje. Različne vrste rastlin potrebujejo hranilne snovi v določenem razmerju, zato moramo gnojiti travno rušo tako, da ne oviramo uspevanje neke koristne vrste.

Trave so velike porabnice dušika in kalija. V prehrani fosforja ne potrebujejo veliko oziroma le toliko, da so makro hranila v določenem razmerju. Torej visokih pridelkov zelinja na enoto površine ter hranljivih snovi s travnika ni mogoče pričakovati brez dobrega gnojenja. S kemično analizo zemlje lahko dokaj natančno ugotovimo založenost tal s fosforjem, kalijem, kalcijem, pH-vrednost ter druge mikroelemente, ki so v prehrani krmnih rastlin nujno potrebni, potrebe po dušiku pa prilagajamo agroekološkim razmeram ter proizvodnemu cilju.

Torej na kmetijah z intenzivno rejo krav, ki dajejo mleko in meso, mora biti kemična analiza zemlje osnova pri načrtovanju gnojenja travne ruše in krmnih rastlin na njivskih površinah. Šele iz kemične analize zemlje je razvidno, kaj tla potrebujejo. Na osnovi le-te naredi Kmetijska svetovalna služba za Pomurje natančen gnojilni načrt za obdobje štirih let.

Nakazal bom nekaj primerov gnojenja travne ruše, če predpostavljamo, da so tla dobro založena s fosforjem in kalijem.

Zgled 1:

NPK 7-20-30 500 kg/ha

kalijska sol 60 % 100 kg/ha

OPOMBA: Z gnojilom NPK in kalijsko soljo bomo gnojili čim prej v marcu, po 1. aprilu pa je treba še potrositi okoli 100 kg/ha KAN 27 %, da zadovoljimo potrebe po dušiku. Po vsaki košnji nato dognajmo travnik z 200 kg/ha KAN 27 %.

Zgled 2:

NPK 8-26-26 450 kg/ha

kalijska sol 60 % 100 kg/ha

OPOMBA: Tudi za ta primer osnovnega gnojenja travne ruše velja enaka zakonitost kot pri prvem primeru.

Zgled 3:

NPK 15:15:15 400 kg/ha

kalijska sol 60 % 100 kg/ha

OPOMBA: V praksi uporabljajo za gnojenje veliko gnojila NPK 3 x 15. Če želimo zadovoljiti vse potrebe po fosforju in kaliju, moramo prvo dognovanje po prvi košnji opraviti z enakim gnojilom v enaki količini. Smiselno je, da osnovno gnojenje s kalijsko soljo opravite čim prej v marcu, gnojenje z NPK 3 x 15 pa v začetku aprila.

400 kg NPK 3 x 15 je zadostna količina gnojila, da pokrijete potrebe po dušiku. Šele po 2. in naslednjih košnjah dognajmo rušo z 200 kg/ha KAN-a 27 %. Uporabo mineralnih gnojil lahko zmanjšate do 30 %.

Veliko je kmetij, ki imajo na voljo tudi organska gnojila. Vsebujejo veliko rastlinskih hranil, zato je z njimi treba delati pravilno.

Zgled 4:

Mnogocvetna ljudjka je rastlina, ki zelo hitro reagira na zviševanje temperatur zraka, zato je smiselno, da čim bolj izkoristimo njen potencial. Smiselno bi bilo, da jo dognajmo z 250 kg/ha KAN-a 27 % ali s 400 kg/ha NPK 3 x 15.

Preglednica 1: Vsebnosti hranil v gnojnici in gnojevki

Vrsta gnojila	Suha snov	kg/m ³			
		N (NH ₄ -N)	P ₂ O ₅	K ₂ O	CaO
Gnojnica					
- goveja	2	2 (2)		8	
- prašičja	2	4 (4)	1	3	
Gnojevka C/N=8-12					
- krave molznice	7,5	4 (2)	2	6	2
- pitanci	7,5	4 (2)	2	3	2
- prašiči	7,5	6 (4)	5	3	3

V hlevskem gnoju je večji del N organsko vezan, le 10 do 15 odstotkov od skupnega N je v obliki NH₄. V goveji gnojevki je od skupnega N 50 odstotkov v amonijski obliki, v prašičji 70 in v gnojnici 90 odstotkov.

V enkratnem odmerku smemo potrositi le 25 m³ gnojevke na hektar. Organski gnojili smemo trositi ob rahlem dežju, izogibati pa se moramo intenzivnih padavin ter toplih suhih dni. Namreč v prvem primeru lahko padavine v celoti izperejo gnojevko, v drugem pa lahko le-ta požge travno rušo.

Dr. Stanko Kapun, univ. dipl. inž. agr., KGZS – Zavod Murska Sobota

Predstavitev Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, Kmetijsko-gozdarskega zavoda Murska Sobota

Kmetijsko-gozdarski zavod v Murski Soboti deluje že več kot petdeset let. V tem času si je pridobil zaupanje tukajšnjih kmetov in se razvil v najpomembnejšo kmetijsko razvojno ustanovo v tem delu države. Še zlasti velik polet je zavod doživel pred štirinajstimi leti, ko se je prvotnim dejavnostim – selekciji goveda in prašičev, reji plemenskih bikov in plemenskih merjascev, osemenjevanju in raziskovalnemu delu ter kmetijskim analizam – pridružila še kmetijska svetovalna služba.

Kmetijsko-gozdarski zavod Murska Sobota je s svojo dolgoletno tradicijo nosilec selekcijskega dela za lisasto pasmo govedi v Sloveniji.

Tukaj na ravninskem svetu v vasi Nedelica so se najboljši rejci lisaste pasme združili in začeli z načrtno selekcijo govedi lisaste pasme že leta 1928.

Lisasta pasma se je v Sloveniji v zadnjih desetletjih močno razširila. Njena značilnost, kombiniran tip živali, ki daje primerno mlečnost in dober prirast mesa, daje gospodarsko učinkovitost mnogim kmetijam, ki redijo lisasto pasmo.

Kmetijsko-gozdarski zavod Murska Sobota s svojim delom zajema celotno kmetijstvo, vse naše kmetijske panoge.

To je rastlinska pridelava, od vinogradništva, sadjarstva, tržne pridelave poljščin do vrtnin,

ter pridelava krme za govedo, prašiče, konje in drobnico.

Tako je celotno delo v Kmetijsko-gozdarskem zavodu Murska Sobota povezano od kmetijsko svetovalne službe prek laboratorija do selekcije in kontrole mleka v govedoreji kot glavni živinorejski panogi v Pomurju in v drugi pomembni živinorejski panogi v prašičereji.

Osemenjevalni center za plemenske merjasce nudi rejcem plemenskih svinj vsakodnevno preskrbo z merjaščevim semenom. Tako Kmetijsko-gozdarski zavod Murska Sobota z distribu-

cijo kvalitetnega merjaščevega semena in vzrejo plemenskih svinj na kmetijah – vzrejnih središčih – skrbi za ohranitev in izboljšanje plemenske vrednosti prašičev.

Testna postaja za lisasto pasmo, ki ima pomembno funkcijo za selekcijo govedi in osemenjevalni center, kjer se pridobiva seme mladih bikov,

ki so uspešno končali preizkušnjo, je osnovni steber za napredek v selekciji lisaste pasme.

Tudi v prihodnje bo dana osnovna skrb razvoju živinoreje, kajti sonaravnega kmetovanja s primerno obtežbo živali na hektar obdelovalne površine kmetijskih zemljišč si ne moremo zamisljati brez razvite reje živali na kmetijah.

Direktor
mag. Janko Slavič,
univ. dipl. ing. agr.

SI-JA d. o. o.

Brnčičeva 45
1231 Ljubljana
Slovenija

Tel.: 01 561 15 90
Tel.: 01 561 20 25
Faks: 01 563 20 49
e-mail: si-ja@si-ja.si

Landini je najstarejši proizvajalec traktorjev v Italiji. Skupaj z angleško tradicijo pri proizvodnji motorjev - Perkins so vam na voljo traktorji z vrhunsko tehnologijo pod ugodnimi prodajnimi pogoji. Na voljo so traktorji z močjo motorja od 37 KS do 270 KS za poljedelstvo, sadjarstvo, vinogradništvo in v komunalni izvedbi. V AKCIJI traktor Ghibli 85 (81,6 KS - že od 5.940.000,00 SIT + DDV) in Vision 105 (99 KS).

Iz zastopniškega programa vam od priznanih proizvajalcev ponujamo tudi:

- sejalnice za koruzo in žita Gaspardo
- pluge Vogel Noot
- vrtavkaste brane Emy Elenfer do 6 m delovne širine
- zgrabljalnike in obračalnike sena Niemeyer
- kompleten program Maschio

Ugodni popusti. Možnost plačila: 50 % pred dobavo + 50 % čez 1 leto.

Zagotovljen servis, oskrba z rezervnimi deli, strokovno svetovanje.

Naš zastopnik v Pomurju je na voljo po tel. št. 041 664 092.

Strokovnjaki svetujejo

Setev krmnega graha

Krmni grah je poljščina, ki dobro uspeva na subpanonskem podnebju in da zadovoljive pridelke z njeno zelo visoko vsebnostjo hranljivih snovi. V prehrani domačih živali dobro nadomesti sojo. Je nepogrešljiv člen v kolobarju, saj s pomočjo bakterij veže iz zraka dušik. Spada med zrnate stročnice in se dobro vključuje v Slovenski kmetijski okoljski program, ukrep Kolobar. Izkušnje iz prejšnjih let kažejo, da so se za setev največ odločale prašičerejske usmerjene kmetije. Agrotehnika pridelovanja ni prezahtevna, zato dobiva v pomurskem kolobarju vedno večji pomen.

Za rast potrebuje rodovitna tla, z veliko humusa in hranilnih snovi. Najbolje uspeva na srednje težkih tleh s pH-vrednostjo med 5,5 in 6,5. Če je pH-vrednost tal nižja od 5,5, se bakterije, ki se razvijajo na koreninskem sistemu krmnega graha, ne bodo razvile v optimalnem obsegu. Biološka vezava dušika iz zraka se bo zmanjšala, kar bo vplivalo na gospodarnost pridelovanja krmnega graha. Bakterije *Rhizobium leguminosarum* lahko letno vežejo iz zraka do 400 kg/ha dušika, ki bistveno pripomore k oskrbi naslednje poljščine s tem neobhodno pomembnim hranilom.

Med vegetacijo potrebuje krmni grah pribl. 80 kg/ha fosforja in 150 kg/ha kalija. Pri gnojenju z dušikom ne smemo pretiravati, saj preveč razpoložljivega dušika v tleh ob vzniku negativno vpliva na razvoj bakterij *Rhizobium*. 40-kilogramski obrok je ob vzniku zadosten, potrebe po dognovanju z dušikovimi gnojili pa se pokažejo med vegetacijo glede na videz posevka.

V praksi bomo izvajali osnovno gnojenje s 500 kg/ha NPK 7-20-30, ob trošenju organskih gnojil (hlevski gnoj in gnojevka) pa lahko uporabo mineralnih gnojil zmanjšamo za 30 %. Potrebe po hranilnih snoveh lahko torej pokrijemo z mineralnimi in organskimi gnojili. Za gnojenje z organskimi gnojili je krmni grah zelo hvaležen. Tudi pri gnojenju s temi gnojili velja upoštevati pravilo, da ne pretiravamo. Vsebujejo namreč veliko dušika, ki negativno vpliva na razvoj bakterij. Pred setvijo krmnega graha poskropimo maksimalno 20 m³ gnojevke.

Setev izvedemo z žitno sejalnico, medvrstna razdalja pa je 12 cm. Po setvi posevek zaradi enakomernega vznika obvezno povajamo. Setev je treba opraviti čim prej, da posevek čim bolj izkoristi spomladansko vlago. Na hektar sejemo od 180 do 220 kg semena. Manjšo količino bomo sejali na rodovitnejših tleh, ki so bogatejša s humusom, večjo setveno količino pa je treba uporabiti na tleh z nekoliko slabšo rodovitnostjo.

Setev krmnega graha naj bo opravljena na razpleveljeni njivi. Najbolj mu škodujejo predvsem enoletni ozkolistni in širokolistni pleveli, ki ga lahko ob vzniku zadušijo. Pleveli lahko bistveno vplivajo na pridelek zrnja in njegovo vsebnost hranljivih snovi. V praksi uporabljamo pri zatiranju plevelov naslednje herbicide, in sicer:

- Po setvi in pred vznikom posevka

- Prohelan 1.5 do 3.0 l/ha (zatira enoletne širokoliste plevela in nekatere ozkoliste plevela),

- Promepin 500 tekoč do 3.0 l/ha (zatira enoletne širokoliste plevela),

- Po vzniku posevka

- Focus ultra 1.0 do 2.5 l/ha (zatira enoletne ozkoliste travne plevela, naprimerne čas zatiranja je, ko pleveli vijejo 3 do 5 listov),

- Focus ultra 3.0 do 4.0 l/ha (zatira trajne koreninske plevel-pirnice, ko je visota li 20 cm),

- Basagran forte 2.0 l/ha (tretiramo takrat, ko raste krmnega graha razvije pravih listov),

- Basagran 600 2.5 l/ha (tretiramo takrat, ko raste krmnega graha na petih listov),

Basagran forte in basagran lahko uporabljamo na isti površini v istem letu samo enkrat.

Krmni grah lahko napadajo med rastjo tudi nekatere škodljivci, ki lahko bistveno vplivajo na rast posevka, veliko škodo pa naredijo tudi skladišni škodljivci. O zatiranju le-teh bomo povili v eni od spomladanskih števil Vestnika.

Krmni grah tehnološko zrelo bomo kosili okoli 1. julija. Praviloma ob žetvi posevka bomo s skladiščno vlogo.

Na tržišču se je moglo pojaviti beti s sorto Sponzor, katero smo dosegali kljub suši visoki pridelke zrnja, in sicer v razponu od 2 do 5 t/ha.

Dr. Stanko Kapun, univ. inž. agr., spec. za travniško pridelovanje krme, KGZ-M.

NK - Hibridi

za zrnje:

- NK - Oldham
- NK - Kanada
- NK - Pactol
- NK - Pelican

za silažo:

- NK - Occitan
- NK - Furio
- NK - Celest
- NK - Geyser
- NK - Maverik

Za najboljše pridelovalce

NK se že 120 let skrbno posveča svojim kupcem, s katerimi sodeluje kot zanesljiv in zaupanja vreden partner. Ker verjamemo v prihodnost kmetijstva, se na spreminjajoče se razmere odzivamo z razvojem novih proizvodov, ki jih odlikujejo izjemne lastnosti.

NK - BLAGOVNA ZNANJA DRUŽBE SINGENTA

Priporočeni hibridi koruze za setev v letu 2004

Hibrid	Zrelostni razred	Vrsta hibrida	Oblika zrnja	Leto registracije	Pridelek zrnja	Pridelek silaže	Odpornost proti				Opombe
							lomu	poleganju	koruzni progavosti	boleznim storža	
Elita	210	SC	TZ	1998	velik		zelo dobra	zelo dobra	srednja	dobra	za zrnje pri poznih setvah in v višjih legah
Aura	220	TC	ZT	1996	srednji		dobra	zelo dobra	dobra	dobra	za zrnje pri poznih setvah in v višjih legah
Oldham	230	SC	ZT	2002	velik		dobra	zelo dobra	dobra	srednja	za zrnje pri poznih setvah in v višjih legah
Aljaž	230	SC	Z	1995	velik		dobra	dobra	srednja	zelo dobra	za pridelovanje zrnja z nizko vlago
Lotus	270	SC	Tz	1996	velik		zelo dobra	zelo dobra	srednja	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja
Nicco	280	SC	Tz	2001	zelo velik		zelo dobra	dobra	dobra	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja
PR39D81	280	SC	Z	2002	zelo velik		dobra	dobra	dobra	zelo dobra	za intenzivno pridelavo zrnja
PR39K24	280	SC	Tz	2001	zelo velik		zelo dobra	dobra	dobra	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja
Brissac	290	SC	Tz	2002	zelo velik		srednja	dobra	dobra	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja
PR39K38	290	SC	Z	2000	zelo velik	zelo velik	dobra	zelo dobra	srednja	zelo dobra	za intenzivno pridelavo zrnja z nizko vlago
PR38F10	310	SC	Z	2002	zelo velik	zelo velik	srednja	dobra	dobra	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja in silaže
Pactol	310	SC	Tz	2000	velik	velik	zelo dobra	zelo dobra	srednja	zelo dobra	za intenzivno pridelavo zrnja in CCM
DK 300	320	SC	ZT	1998	zelo velik	velik	zelo dobra	zelo dobra	zelo dobra	dobra	za vse načine pridelave in rabe pridelka
LG 23.08	320	SC	Zt	1998	zelo velik	zelo velik	dobra	dobra	zelo dobra	zelo dobra	za vse načine pridelave in rabe pridelka
Gavott	320	SC	Tz	2003	velik		dobra	zelo dobra	dobra	srednja	za pridelavo zrnja v vlažnejših področjih
Monalisa	325	SC	Z	1998	zelo velik	velik	dobra	dobra	dobra	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja
PR38F70	330	SC	ZT	2000	zelo velik	zelo velik	srednja	srednja	zelo dobra	zelo dobra	za intenzivno pridelavo zrnja in silaže
Anjou 292	330	SC	Zt	2000	zelo velik	velik	dobra	dobra	dobra	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja
Kanada	330	SC	Z	2000	velik	velik	dobra	zelo dobra	zelo dobra	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja
Laureat	330	SC	Z	2000	velik	srednji	zelo dobra	zelo dobra	srednja	dobra	predvsem za zrnje in siliranje vlažnega zrnja
Queen	330	SC	TZ	2000	zelo velik	zelo velik	dobra	zelo dobra	dobra	zelo dobra	za intenzivno pridelavo zrnja in silaže
Leon	340	SC	Z	1991	srednji	zelo velik	zelo dobra	zelo dobra	zelo dobra	zelo dobra	za pridelovanje zrnja in silaže
Kuxxar	350	SC	Z	2002	velik	zelo velik	dobra	zelo dobra	dobra	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja in silaže
Raissa	350	SC	Z	1995	velik	velik	zelo dobra	zelo dobra	zelo dobra	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja, tudi silaže
Anjou 310	350	SC	Zt	2003	velik		dobra	dobra	srednja	dobra	za zrnje v sušnejših območjih
Jordan	360	SC	Z	2001	zelo velik	zelo velik	zelo dobra	zelo dobra	zelo dobra	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja in silaže
PR38P05	360	SC	Z	2001	zelo velik	zelo velik	zelo dobra	dobra	dobra	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja in silaže
Anjou 400	360	SC	Z	2000	zelo velik	velik	zelo dobra	zelo dobra	dobra	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja in silaže
PR37H24	370	SC	Z	2001	zelo velik	velik	zelo dobra	dobra	dobra	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja
DK 440	370	SC	Z	2003	velik		dobra	zelo dobra	dobra	srednja	za zrnje tudi v sušnejših območjih
LG 23.80	380	SC	Z	2002	velik	zelo velik	dobra	dobra	dobra	dobra	za zrnje in silažo
PR3786	380	SC	Z	1991	srednji	velik	dobra	zelo dobra	dobra	zelo dobra	predvsem za silažo iz cele rastline
Golden	380	SC	Z	2000	velik	velik	dobra	zelo dobra	srednja	zelo dobra	za zrnje in silažo
PR38A24	380	SC	Z	2001	zelo velik	velik	zelo dobra	dobra	zelo dobra	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja
Enip	390	SC	Z	1995	zelo velik	zelo velik	zelo dobra	zelo dobra	zelo dobra	dobra	za vse načine pridelave in rabe pridelka
PR37M81	400	SC	Z	1999	zelo velik	zelo velik	dobra	zelo dobra	zelo dobra	zelo dobra	za vse načine pridelave in rabe pridelka
Gabure	400	SC	Z	2001	zelo velik	zelo velik	zelo dobra	zelo dobra	zelo dobra	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja
Primož	405	SC	Z	1999	velik	velik	dobra	zelo dobra	dobra	dobra	za vse načine v vlažnejših pridel. območjih
PR37M34	410	SC	Z	2001	zelo velik	zelo velik	dobra	zelo dobra	zelo dobra	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja
Bc 462	410	SC	TZ	1999	srednji	srednji	dobra	dobra	dobra	zelo dobra	predvsem za zrnje, tudi za silažo
Celest	420	SC	Z	2002	velik	srednji	dobra	zelo dobra	dobra	dobra	za zrnje in silažo iz zrnja ali cele rastline
DK 493	430	SC	Z	1997	zelo velik	zelo velik	dobra	zelo dobra	dobra	dobra	za zrnje in silažo iz zrnja ali cele rastline
Anjou 450	430	SC	Tz	2000	zelo velik	velik	dobra	zelo dobra	dobra	dobra	za zrnje in silažo iz zrnja ali cele rastline
Geyser	430	SC	Z	2002	zelo velik	zelo velik	zelo dobra	zelo dobra	dobra	dobra	za silažo, CCM, hranjenje v koruznjakih
Bc 408.8	450	SC	Z	1991	velik	velik	dobra	zelo dobra	zelo dobra	zelo dobra	za silažo, CCM, hranjenje v koruznjakih
DK 475	470	SC	Z	2002	zelo velik	velik	zelo dobra	zelo dobra	dobra	dobra	za silažo, CCM, hranjenje v koruznjakih
PR34G13	500	SC	Z	2003	zelo velik		dobra	zelo dobra	dobra	dobra	za zrnje in silažo
Bc 5982	510	SC	Z	1996	velik	zelo velik	dobra	dobra	zelo dobra	dobra	za zrnje in silažo
Luce	530	SC	Z	2001	zelo velik	zelo velik	zelo dobra	zelo dobra	dobra	srednja	za zrnje in silažo, odporen na sušo
Maverick	570	SC	Z	2002	zelo velik	zelo velik	dobra	zelo dobra	dobra	srednja	za intenzivno pridelavo zrnja in silaže
Mikado	580	SC	Z	2002	zelo velik	zelo velik	zelo dobra	zelo dobra	dobra	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja in silaže
PR37J24	590	SC	Z	2001	zelo velik	zelo velik	zelo dobra	zelo dobra	dobra	dobra	za intenzivno pridelavo zrnja in silaže
Praga	630	SC	Z	1999	zelo velik	zelo velik	dobra	dobra	dobra	srednja	za zrnje in silažo

Legenda: SC – dvoletnijski hibrid; TC – triletnijski hibrid. Pomen kratic za obliko zrnja je razviden iz besedila

METKA BARBARIČ, KGZ Murska Sobota, Oddelek za kmetijsko svetovanje

Lastnosti priporočenih sort jarega žita za leto 2004

Vrsta/Sorta	Tip klase	Višina slame	Čas dozorevanja	Gostota setve (kalivih zrn/m ²)	Absol. utna masa (g)	Pridelek zrnja	Odpornost proti			
							pepelovki	listni pegavosti	rjavenju plev	poleganju
Jara pšenica										
REXUS	bela golica	sr. visoka	sr. zgodaj	500	40	velik	dobra	dobra	dobra	dobra
EGON	bela golica	sr. visoka	sr. zgodaj	500	42	velik	dobra	dobra	dobra	dobra
MANDU	bela golica	sr. visoka	sr. zgodaj	450-500	43	velik	dobra	dobra	dobra	dobra
Munk	bela golica	sr. visoka	sr. pozno	500	42	velik	dobra	dobra	dobra	dobra
Leguan	bela resnica	sr. visoka	sr. pozno	500	42	velik	dobra	dobra	dobra	dobra
Jar. ječmen										
JARAN	dvoredec	sr. nizka	sr. zgodaj	500	49	velik	dobra	dobra		dobra
MAGDA	dvoredec	sr. nizka	sr. zgodaj	500	45	zelo velik	dobra	zelo dobra		zelo dobra
ELISA	dvoredec	sr. nizka	sr. zgodaj	500	53	zelo velik	dobra	zelo dobra		zelo dobra
Ortega	dvoredec	sr. nizka	sr. zgodaj	500	51	zelo velik	dobra	dobra		zelo dobra
Brida	dvoredec	sr. nizka	sr. zgodaj	500	46	zelo velik	dobra	dobra		zelo dobra
Oves										
VALIANT		visoka	sr. zgodaj	500	35	velik	dobra			zelo dobra
EXPANDER		sr. visoka	sr. zgodaj	500	38	zelo velik	dobra			zelo dobra
LEANDA		visoka	sr. zgodaj	500	30	srednji	dobra			dobra
PRAM		visoka	sr. zgodaj	500	34	srednji	dobra			dobra
Ticco		visoka	sr. zgodaj	500	36	srednji	dobra			dobra

Poostren promet s škropivi

Z vstopom v Evropsko unijo mora Slovenija svojo zakonodajo prilagoditi evropski, prav iz teh razlogov pa je v parlamentarni proceduri novela zakona o fitofarmacevtskih sredstvih. Sprejem je vlada predlagala po hitrem postopku, poslanci pa naj bi jo sprejeli že na redni marčni seji.

Novela zakona prinaša še strožji režim pri uporabi fitofarmacevtskih sredstev in nekatere omejitve pri njihovi uporabi. Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih iz leta 2000 je že doslej določal, da tisti, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo in so tržni proizvajalci, lahko uporabljajo omenjene snovi le, če imajo ustrezno strokovno izobrazbo ali so za to ustrezno strokovno usposobljeni, pri delu pa uporabljajo ustrezne naprave.

Zaradi varovanja okolja in zdravja ljudi ter zagotavljanja varne uporabe škropiv pri nas že nekaj časa potekajo programi dodatnega usposabljanja, doslej pa so izdali že okoli 15 tisoč potrdil o opravljenem usposabljanju. Do konca leta 2005 traja še prehodno obdobje, v tem času pa bodo morali vsi izvajalci varstva rastlin pridobiti ta dokazila. To velja tako za poljedelce, sadjarje, vinogradnike, vrtnarje in druge, vendar zgolj za tiste, ki se ukvarjajo s pridelavo hrane za trg. Takšnega dodatnega izobraževanja ne bo treba opravljati ne profesionalnim kmetom in vrtnarjem.

Novela zakona tudi predvideva, da bodo v prihodnje fitofarmacevtska sredstva v specializiranih prodajalnah lahko prodajali le tistim uporabnikom, ki bodo pred nakupom predložili veljavno dokazilo o strokovni usposobljenosti oziroma opravljenem usposabljanju za delo s temi sredstvi.

Uporabniki fitofarmacevtskih sredstev bodo morali voditi tudi evidenco o njihovi uporabi in poskrbeti za njihovo pravilno shranjevanje ter ravnanje z ostanki škropiv. Namen te določbe je, da se okrepi nadzor nad uporabo fitofarmacevtskih sredstev. Če bo na voljo ustrezna evidenca, pa bo olajšano tudi delo pristojnim inšpekcijskim službam, ko bodo ugotavljale presežke ostankov teh snovi v hrani ali podtalnici.

L. Kovač

Izobraževanje kmetovalcev

- 19. 3. 2004 ob 9. uri v Murski Soboti, predavalnica KGZS - zavod MS: SKOP - Kmetovanje na zavarovanih območjih
- 19. 3. 2004 ob 13. uri v Dobrovniku, dvorana kulturnega doma: ocenjevanje vin DV Dobrovnik
- 19. 3. 2004 ob 10. uri v Ivanovcih, Vinogradniški dom: občni zbor Društva rejcev drobnice
- 20. 3. 2004 ob 9. uri v Čentibi, dvorana vaškega doma: ocenjevanje vin DV Čentiba
- 22.-24. 3. 2004 od 9.00-13.30 v Gaberju, dvorana vaško-gasilskega doma: 3-dnevno usposabljanje iz zdravstvenega varstva rastlin
- 22. 3. 2004 ob 14. uri v Veliki Polani, dvorana kulturnega doma: ocenjevanje vin DV Polana
- 25. 3. 2004 ob 10. uri v Križevcih pri Ljutomeru, gostilna Zorko: Samopomoč v tretjem življenjskem obdobju
- 25. 3. 2004 ob 9. uri na Spodnji Ščavnici, gostilna Križan: Mladi prezemniki kmetij in zgodnje upokojevanje kmetov

Turnišče: cene pujskov

V snegu in nizkih temperaturah je treba iskati vzrok za majhno ponudbo pujskov na sejmu v Turnišču. Prejšnji četrtek, 11. marca, so jih rejci prodajali le pet, prodati pa niso nobenega. Za pujska, težkega do 28 kg in starega devet tednov, so zahtevali 9 000 tolarjev.

Vinogradniki svojo kapljico na okus postavili Precej visoke ocene

Vinogradniška društva v našem okolju so pripravila v minulih dneh ocenjevanje vin letnika 2003. Pri tem so jim pomagali tudi nekateri znani enologi, kot so Anton Vodovnik, Metka Sakelšek, Ernest Novak, Tadeja Vodovnik - Plevnik idr. Ocenjevanje je pokazalo, da je bil lanski letnik po kakovosti precej dober. In kateri vinogradniki so se najbolje odrezali?

BELTINCI

Za vino zvrst (mešano) je prejel največ točk (18,27) Štefan Zver, najboljši laški rizling je pridelal Štefan Kepe iz Gaberja (18,40), ki je prejel največ točk tudi za beli pinot (18,30) in renski rizling (18,20); Franc Horvat je postal šampion za vino sherdonnay (18,33), dr. Vlado in Vojka Perkič sta prejela največ točk za muškato tonel (18,13), Martin Peterka pa za kabernet sauvignon (18,13).

BISTRICA

Najvišje ocene so prejeli: za sorte sauvignon izbor (18,72), sivi pinot (18,42), laški rizling (18,36), pozna trgateg (18,36) in sauvignon (18,25) družina Krampač z Gornje Bistrice, za beli pinot (18,36), sivi pinot (18,19) in laški rizling (18,04) Oto Smolkovič z Razkrižja, za renski rizling (18,32) Srednja Kmetijska šola Rakičan, za beli pinot (18,30) Jože Cigan s Srednje Bistrice, za chardonnay izbor (18,30) Jože Padar z Dolnje Bistrice, pridelano vino chardonnay (18,21) Dušan Dervarič z Dolnje Bistrice, za vino zvrst (18,08) Štefan Gabor z Gor. Bistrice, za zvrst pa (17,92) Anton Törnari iz Črenšovca.

BENEDIKT

Največ točk za zvrst (mešano vino) je prejel Silvo Prosič iz Benedikta (18,07), za šipon Maks Kaučič iz Lokaveca (18,07), za laški rizling Marjan Farasin (18,20), za beli pinot Dušan Janžekovič iz Štajngrove (18,20), za chardonnay Silvo Prosič iz Benedikta (18,28), za renski rizling Maks, Boštjan Kaučič iz Lokaveca in Milan Križan iz Sp. Ščavnice (18,22), za kerner Marjan Kralj iz Ihove (17,87), za sivi pinot Janez Čeplak iz Benedikta (18,20), za sauvignon Slavko Lončarič iz Lokaveca (18,20) in za rumeni muškato Jože Kraut iz Ihove (18,50).

TURNIŠČE

Za vino zvrst je prejel največ točk Franc Bogar iz Gomilice (18,27), za laški rizling Alojz Žalik iz Turnišča (18,47), za šipon Jožef Režonja iz Turnišča (18,03) za beli pinot Ivan Škafar iz Turnišča (18,57), za chardonnay Ladislav Franc iz Žitkoveca (18,47), za sivi pinot družina Zver iz Turnišča (18,20), za kerner družina Vinčec iz Turnišča (18,27), za renski rizling družina Pucko iz Turnišča (18,37), za sauvignon družina Dominko iz Nedelice (18,17), za traminec Janez Horvat iz Gančan (18,40), za muškato tonel Ivan Zadravec iz Turnišča (18,23), za rumeni muškato družina Lebar iz Turnišča (18,00), za modri pinot družina Zver iz Turnišča (17,50) ter za pozno trgateg chardonnay Jožef Seršen iz Turnišča (18,50 točke).

KOBIJLE

Za belo mešano vino je prejel največ točk Anton Maučec iz Kobilja (18,23), za šipon Jožef Tivadar iz Kamoveca (18,20), za laški rizling Jože Adorjan iz Lendave (18,33), za renski rizling Emil Bukovec iz Kobilja (18,43), za sauvignon Avgust Bukovec iz Lendave (18,30), za traminec družina Trajber iz Kobilja (18,57), za muškato tonel Mira Gjerek iz Kobilja (18,40), za zweigelt Viljem Vaš iz Kobilja (17,87), za chardonnay, letnik 2001, Jože Adorjan iz Lendave (18,47), za beli pinot Pavla in Štefan Varga iz Lendavske Gorice (18,33), za chardonnay Andrej Maroša iz Beltincev (18,53), za sivi pinot Branko Lovrak iz Lendave (18,23), za beli pinot pozna trgateg Avgust Gjerek iz Kobilja (18,30) in za chardonnay pozna trgateg Avgust Gjerek iz Kobilja (18,40 točke).

Jože Žerdin in Oste Bakal

Agroservis d.d.,
Kroška ulica 58, 9000 Murska Sobota

TEHNIČNI PREGLEDI KMETIJSKIH TRAKTORJEV NA TERENU – SPOMLAD 2004

TROPOVCI	22.03.2004	8.00-16.00
DOLENCI	23.03.2004	8.00-12.00
ČEPINCI	23.03.2004	14.00-18.00
IŽAKOVCI	24.03.2004	8.00-12.00
ČRNCI-APAČE	24.03.2004	14.00-18.00
LIPA	25.03.2004	8.00-16.00
DOKLEŽOVJE	26.03.2004	8.00-16.00
GANČANI	27.03.2004	8.00-18.00
TEŠANOVCI	27.03.2004	8.00-18.00

Agroservis d.d. – TEHNIČNI PREGLEDI Vam na Kroški 58 nudimo:

- Registracijo novih vozil
- Zamenjavo prometnih dovoljenj zaradi tehničnih sprememb na vozilu
- Odjava vozila ob takojšnji ponovni registraciji
- Ponovno registracijo rabljenih vozil na istega lastnika
- Registracijo ob spremembi lastništva
- Odjava vozila iz prometa brez hranjenja registerskih tablic

Za dodatne informacije smo Vam na voljo na Kroški 58 ali po telefonu 530 18 24.

Pravo veselje
je imeti
zdrave živali

Grovit®
prašek

vitaminsko-mineralni dodatek
krmi žg vsje vrste in kategorije
domaćih živali

Grovit dobita brez recepta v lekarnah, kmetijskih
zadrugah in drugih specializiranih
prodajalnicah

KRKA
Krka, d. d., Novo mesto
Šmarješka cesta 6
8501 Novo mesto
www.krka.si

syngenta

Lintur

Optimalna ekonomičnost zatiranja
širokolistnih plevelov v žitu

Syngenta Agro, d.o.o., Kržičeva 3, Ljubljana
Tel.: (01) 436 12 03, faks: (01) 436 12 14

**VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju,
bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.**

	Razvojni stadij in čas	Bolezen ali škodljivec	Pripravek	Konc. v %	Odmerek na ha
	očesa se napejajo ff B	akarinoza erinoza, jajčasti rilčkar zemljemerka	OLEODIAZIN	1,5	7,5
		akarinoza, erinoza, črna pegavost vinske trte	COSAN	2	10 kg
	ff C-D APRIL	jajčeca rdeče sadne pršice, prve ličinke, pršice žilskance	OGRI	2	6 - 10
	očesa so odgnala (3-4 lističi) 2-4 cm	črna pegavost vinske trte škropimo po potrebi	ATRAZOL	0,25	1,3
	ff D	akarinoza, erinoza	DEMITAN	0,06	0,3
	APRIL				
	mladice so dolge 6 - 12 cm	rdeči listni ožig in črna pegavost vinske trte	ANTHIOLO DEMITAN	ali 0,25 0,075	1,5 - 2 0,5
	ff E-F	oidij	ANTHIOLO COSAN	0,05 0,3	0,5 3
		rdeča sadna pršica	DEMITAN	0,05	0,3 - 0,4
	APRIL - MAJ				
	mladice dolge 40 - 50 cm kabinski dobrovidni	peronospora	ANTHIOLO DEMITAN	ali 0,2-0,25 0,035	1,6 - 2 0,3
	ff G	oidij	DEMITAN	0,3	2,4
	MAJ				
	pred cvetenjem ali v cvet	peronospora	MELODY ANTHIOLO	0,25 0,035	2,3 0,3
	ff H-I	oidij grozdni sukači škropimo po napovedi	RELDAN	0,125	1,2
	MAJ				
	po cvetenju	peronospora	MELODY	0,25	2,5
	ff J	oidij velika nevarnost oidia škropimo na 10 dni ali manj	ANTHIOLO	0,035	0,4
		peronospora in oidij	ELAN	0,05	0,5
	JUNIJ	peronospora, oidij in siva grozdna plesen	EUPARAZOL EUPARAZOL	0,03 0,2	0,3 2
	jagode se razvijajo	peronospora	ANTHIOLO	0,2-0,25	2 - 2,5
		oidij	ANTHIOLO	0,035	0,4
		grozdni sukači škropimo po napovedi	RELDAN	ali 0,125	1,3 4
	JUNIJ				
	jagode kot grah debale	peronospora in oidij	EOLIN	0,05	0,5
	ff K	peronospora	EUPARAZOL	0,4	4
		oidij	RELDAN	ali 0,035 0,3	0,4 3
		grozdni sukači škropimo po napovedi	RELDAN	0,125	1,3
	JULIJ				
	jagode v grozdu strnjene	peronospora	SAKRO	0,4	4
	ff L	oidij	COSAN	0,3	3
		siva grozdna plesen škropimo po napovedi	RELDAN	0,125	1,3
	JULIJ				
	jagode se mehčajo	peronospora	EUPARAZOL	0,5	5
	ff M	oidij	COSAN	0,3	3
		siva grozdna plesen škropimo po napovedi	RELDAN	0,125	1,3
	AVGUST				
	ff N	siva grozdna plesen	RELDAN	0,125	1,3
	SREDI SEPTEMBRA				

Količina vode potrebna za škropljenje (izhodišče): Za predčasna škropljenje: 500 l, 500 l, 600 l. Prvo redno škropljenje: 800 l, drugo redno: 800 l, po cvetenju pa: 1000 l vode/ha. Sredstva

PINUS, tovarna kemičnih izdelkov d.d., Glasnik trg 21, 2327 Rače, telefon 02/60 91 211, faks 02/60 91 212, E-mail: info@pinus.si

razkrivajo zdravilne skrivnosti

Ušivost

Zima je čas, ko povzročajo uši v vrticih in šolah prave epidemije. Če staknete uši, ne pomeni, da je kaj narobe z vašo osebno higieno. Uši se namreč dobro počutijo na čisti glavi. Vsekakor pa se zaradi njih ni treba sramovati.

Naglavne uši so majhni paraziti insekti, ki sesajo kri na lasišču. Ob tem puščajo drobne rdečkaste pike, ki povzročijo srbenje na koži. S praskanjem si ranimo kožo, ta se lahko vname in okuži.

Samica odloži jajčeca, ki so videti na laseh kot bela drobna zrnca – gnide. Gnide prilepi na lasni koren. V enem tednu se iz gnide izleže mlada uš – ličinka, ki se hrani na enak način kot odrasla uš. Po desetih dneh se je že sposobna za razmnoževati.

Sirjenje uši

Uši se lahko pojavijo povsod tam, kjer se dlje časa zadržuje veliko ljudi, denimo v otroških vrtcih, šolah in domovih. Prehajajo s posameznika na drugega le ob neposrednem stiku glave z glavo. Ne skačejo, ne letijo in ne preskakujejo z glave na glavo. Setijo se po oblačilih, ki visijo skupaj na istem obešalu.

Različne klimatske naprave

Na voljo imamo prenosne klimatske naprave in takšne, ki jih namestimo na stalno mesto. Prenosne so primerne za prostore, kjer ni mogoče namestiti zunanje enote oziroma fiksne klimatske naprave. Primerne so za hlajenje enega prostora, po potrebi jih lahko tudi prenašamo iz prostora v prostor. Vendar tega ne počnemo tako pogosto, kot smo morda mislili, ko smo napravo kupovali. Seveda pa je dolgoročno najbolj ugodno, da si omislimo fiksno klimatsko napravo. Izbiro je treba prilagoditi tako številu prostorov, ki jih namestimo hladiti, kot tudi velikosti in obliki posameznih prostorov. Stenske klimatske naprave so primerne za skoraj vsak prostor, tok hladnega zraka pa iz naprave »prihaja« v bolj ozkem pasu. Na voljo so tudi modeli z vgrajenim ionizatorjem in aktivnim elektrostatičnim filtrom, ki čistijo zrak. V spuščene stropne lahko namestimo kasetno klimatsko napravo. Naprava je v celoti »skrita« v stropu (potrebujemo vsaj 30 cm globine), tako da je vidna le maska z rešetko.

Za podstrešna stanovanja, kjer stene niso dovolj visoke, da bi lahko namestili stensko napravo, izberemo tako imenovano talno-stropno napravo. Na steno jo namestimo približno tako visoko kot radiator, tako da bo tok zraka usmerjen navzgor.

Več spanja – več učinkovitosti

Končno je pred nami izgovor, da lahko več časa preživimo v postelji. Z neko ameriško raziskavo so potrdili, da nekaj ur več spanja pomeni povečanje delovne učinkovitosti za kar 25 odstotkov. Pomikanje spanja se najpogosteje kaže kot zaspanost, utrujenost in pomanjkanje energije. Če se vam to dogaja, se odpravite v posteljo pol ure prej. To počnite vsaj en teden. Če boste še vedno zaspani, poskusite biti za dovolj dobrega spanja, se bo to prav gotovo poznalo tudi pri našem delu.

niku. Včasih pa zadostuje, da naslonimo glavo na naslonjalo sedeža v šolskem avtobusu.

Kako ugotovimo, da smo se našli uši?

Prvi znak, da smo se našli uši, je srbenje. Zaradi njihove majhnosti in hitrega gibanja jih je zelo težko opaziti. Največ jih je na sencih, za ušesi in na tilniku. V svetlih laseh opazimo zlasti rjavkaste odrasle uši. V temnih laseh je lažje opaziti belkasta jajčeca – gnide, ki so prilepljena na lase blizu lasišča. Najlažji način odkrivanja uši in njihovih jajčec je česanje z gostim glavnikom in temeljito pregledovanje.

Kako odpraviti uši?

V lekarni dobite pripravke za hitro in učinkovito odstranjevanje uši. Tisti, izdelani iz rastlinskih olj, uši zadušijo. Olje raztopi lepljivo snov, s katero so gnide pritrjene na lase. Potem jih zlahka izčesemo ali izperemo z las.

Na tržišču je več pripravkov, ki vsebujejo kemične učinkovine, kot so malation, permetrin in krotamiton. Gel ali šampon pustite učinkovati na laseh od 10 do 30 minut. Nato lase dobro sperite z vodo. Še mokre preče-

šite z gostim glavnikom, da odstranite mrtve uši in gnide.

Če vam šampon zaide v oči, nos ali usta, jih sperite z veliko vode.

Postopek ponovite čez teden dni.

Najpogostejši insekticidni pripravki iz omenjene skupine so: šampon proti ušem, šampon nix, šampon pedilin in emulzija eurax.

Preventiva

Natančno upoštevajte navodila za uporabo, ki jih dobite v lekarni.

Za dolgoročen uspeh je potrebno, da z las odstranite vse uši in gnide do zadnjega. Če se vam ne posreči, se nadloga z ušmi kmalu ponovi.

Da bi se izognili ponovnemu pojavu ušivosti, hkrati zdravite vse člane družine.

Z vročo vodo operite brisače ter osebno in posteljno perilo, ščetke in glavnike.

Plišaste igračke in nepravilno obleko dajte za 48 ur v zamrzovalno skrinjo.

Oblazinjeno pohištvo in talne obloge temeljito očistite s sesalnikom za prah.

Otrokom ne dovolite, da bi hodili na javna mesta (vrtec, šola, kino ...), dokler uši ne boste odpravili.

Brigita Gider, mag. farm.

Rumeno in zeleno

Če želite zmanjšati nevarnost, da boste doživeli možgansko kap, bodite pozorni na dve barvi: rumeno in zeleno. Redno uživanje sadja in zelenjave namreč koristno vpliva na vaš organizem, vendar sta rumena in zelena barva še zlasti koristni pri zniževanju nevarnosti možganske kapi, trdijo japonski znanstveniki. V raziskavi o življenjskih in prehrabnih navadah so ugotovili, da z vsakodnevnim uživanjem rumenih in zelenih darov narave nevarnost možganske kapi zmanjšamo za celih 26 odstotkov v primerjavi s tem, če jih jemo le enkrat tedensko ali še redkeje. Torej, kar mirno posezite po papriki, bučkah, brokoliu, zelju in ohrovitu!

Z našega štedilnika

Danijel Kozar, vodja kuhinje v hotelu Ajda Terme 3000

Juha iz mleto govedine in zelenjave

120 g čebule, 200 g mleto govedine, 150 g olupljenih paradižnikov, 100 g graha, 100 g zelenjavne mešanice, 80 g testeninskega riža, 30 g olja, 2 stroka česna, 1 l vode ali jušne osnove, sol, poper, ščep timijana, ščep majarona

Na olju prepražimo sesekljano čebulo, dodamo strit česen in mleto meso. Nekaj minut pražimo, nato dodamo na drobne kocke narezan paradižnik, zelenjavo in začimbe. Počasi kuhamo 15 minut. Ko se zelenjava zmehča, zakuhamo testeninski riž in po želji še solimo ter začimimo.

Ocvrt piščančji file v lešnikovi skorji

600 g piščančjega fileja, 1 jajce, 1 dl mleka, 50 g mletih lešnikov, 40 g ostre moke, sol, olje za cvrenje

Iz piščančjih filejev narežemo zrezke, jih potolčemo in solimo. Posebej si pripravimo testo. V posodi zmešamo jajce, mleko, mleto lešnike, moko in sol. Zrezke pomočimo v pripravljeno testo in ocvremo v vročem olju.

Pečen nadevan krompir

500 g krompirja, 80 g slanine, 100 g čebule, 80 g sveže paprike, 1 jajce, 100 g kisle smetane, 30 g olja, sol, poper

Svetinja prim. mag. Branislava Belovca, dr. med., in Gordana Toth, univ. dipl. inž. živil. tehn.

Vitamini skupine B

Tokrat so na vrsti vitamini skupine B. Topni so v vodi. Imajo pomembno vlogo v organizmu, najdemo pa jih v hrani rastlinskega in živalskega izvora.

Opozarjava, da najdemo vitamin B12 izključno v hrani živalskega izvora. Vitaminu B12 podobno snov najdemo v hrani rastlinskega izvora,

ki tekmuje pri vsrkavanju iz črevesa z vitaminom B12. To predstavlja še poseben problem pri veganih (tisti, ki uživajo izključno hrano rastlinskega izvora). Torej vitamina B12 ne vsebujejo preparati na bazi rastlin (spirula in podobno). Vitamin B12 je lahko dodan različnim živilom (razni kosmiči, mleko ...).

Graham rezanci s skuto, orehi in žajbljem

30 dag graham rezancev, 5 dag orehov, 2 vejici svežega žajblja (lahko je tudi suh), 1 žlica olja, 150 dag puste skute, 2 žlici na ribanega parmezana, poper, sol

Orehe grobo sesekljamo. Žajbljeve liste opravimo na olju. Dodamo skuto in pustimo, da se segreje. Dodamo začimbe in vmešamo orehe. Skuto pomešamo z oljem in začimimo ter vmešamo orehe. Skuhane testenine pomešamo z omako ter potrosimo z žajbljevimi listi in parmezanom.

Na osebo: 259 kcal, 3 g maščob, vlaknine ++.

Vitamin	Učinkovitejši z ...	Koncentracija v živilu: *** velika, **srednja, *majhna	Stanja, ki povzročajo pomanjkanje	Znaki pomanjkanja
B1 tiamin	vitamini C, E, B2, folno kislino in manganom	***pivski kvas, cela zrna žitaric, polnovredna moka **orehi, mandlji, leča, grah *stročji fižol	alkoholizem, stres, nosečnost, dojenje, stroga dieta	groba in suha koža, mozoljavost, suhi lasje, pomanjkanje apetita, prebavne motnje, depresija, glavobol, razdražljivost, mišični krči, nespečnost
B2 riboflavin	vitamini C, B3 in B6	***pivski kvas **jetra *mleko, sir, jajca	nepravilna vegetarijanska, nizkokalorična prehrana, alkoholizem, intenzivna fizična aktivnost	enako kot pri pomanjkanju vitamina B1
B3 niacin	vitamini C, B1, B2, B5	***pivski kvas, otrobi **zrna žitaric, suho sadje in zelenjava *perutnina, ribe, gobe	alkoholizem, starost, kajenje, nepravilna prehrana, motnje absorpcije	enako kot pri pomanjkanju vitamina B1
B5 pantotenska kislina	vitamini C, B6, B12, biotinom, folno kislino (B9), kalcijem	***pivski kvas, rumenjak, **rdeče meso *integralne žitarice, gobe	poškodbe, stres, nepravilna prehrana	enako kot pri pomanjkanju vitamina B1
B6 piridoksin	vitamini C, B1, B2, B5, kalijem, magnezijem	***pivski kvas, žitni kalčki, ** žitarice, sveža in sušena zelenjava, orehi *banane, mleko, ribe	alkoholizem, starost	enako kot pri pomanjkanju vitamina B1
B9 folna kislina	vitamini C, B5, B12, biotinom	***pivski kvas, zelena listnata zelenjava, **integralne žitarice, kruh iz polnovredne moke, sadje, * fermentirani siri, suhi grah	nosečnost, dojenje, alkoholizem, oralna kontracepcija, salicilati, zdravila za znižanje maščob, antirevmatiki	enako kot pri pomanjkanju vitamina B1
B12 cianokobalamin	vitamini C, B6, folno kislino (B9), kalijem, železom, kalcijem	***perutnina, kunčje meso, **morske ribe, govedina, svinjina, jajca, *mleko in mlečni izdelki	prebavne motnje, vegetarijanska prehrana, starost, alkoholizem, zdravila za znižanje holesterola	enako kot pri pomanjkanju vitamina B1

Združenje potrošnikov Pomurja svetuje

Saj ni res, pa je

Včasih imamo tudi kakšne nenavadne primere in eden takšnih je tudi primer gospe v pokoju, ki nas je prosila za pomoč. Vsa obupana nam je pokazala dokumentacijo podjetja za izterjavo, ki trdi, da naj bi gospa naročila in prejela kozmetiko v vrednosti nekaj več kot 26.000,00 SIT, ki je ni nikoli plačala. Gospa je vztrajno trdila, da ni nikoli nič naročila, prav tako nič podpisala in tudi nobene kozmetike ni nikoli prejela.

Da z dopisi ne bi izgubljali preveč časa in se primer ne bi še bolj zapletel ter ne bi prišlo do še večjih stroškov, smo ji svetovali, da o primeru takoj obvesti tržno inšpekcijo v Murski Soboti. Kot nadzorni organ lahko pri podjetju takoj preveri, ali je terjatev upravičena ali ne. In res se je izkazalo, da je imela gospa prav in da so bile terjatve neutemeljene. Tržni inšpektorat ji je poslal obrazložitev, da sta priimek in ime sicer pravilna, ne pa naslov, saj prava dolžnica ne živi v Murski Soboti. Tudi od podjetja je dobila podobno obrazložitev, zraven pa še opravičilo za povzročene nevšečnosti. Ali je opravičilo zadostilo vsem nepotrebnim potem, strahu, jezi in še čemu, ne vemo. V podobnih primerih zahtevajte od podjetja pisne dokaze o tem, kaj ste naročili in kaj podpisali. Če dokazil nimajo oz. so neresnična (ponarejena), predajte primer tržni inšpekciji, če pa sumite, da gre za kaznivo dejanje goljufije, pa tudi policiji.

Uradne ure v pisarni v M. Soboti: telefonsko in osebno svetovanje v ponedeljek in sredo od 10. do 13. ure, v torek in petek osebno svetovanje po predhodnem naročilu. Tel.: (02) 534 93 90, faks: (02) 534 93 91, Trg zmage 4, p. p. 207, 9101 M. Soboti.

Uradne ure v pisarni v Ljutomeru: četrtek – telefonsko in osebno svetovanje od 10. do 13. ure, Vrazova 1 (občina, III nad.), Ljutomer. Tel.: centrala (02) 584 90 44 – int.75, faks: (02) 581 16 10.

Andrej Cimer, vodja pisarne

Prosta delovna mesta

s pogoji za zasedbo

DELAVEC BREZ POKLICIA

ČIPILEC/ČISTILKA - ČIŠČENJE POSLOVNIH PROSTOROV; določen čas 6 mes.; 6 mes. delovnih izkušenj; UR/TEDEN: 20; jeziki: slovenski jezik - govorno; drugi pogoji: UREJENOST, ODGOVORNOST; do 27.03.04; FARIZI NAGIP, SLAŠČIČARNA WINTER, ŠTEFANA KOVAČA 26, MURSKA SOBOTA

POMOŽNI DELAVEC

RAZNA POMOŽNA DELA PRI IZDELAVI TESTENIN; nedoločen čas; drugi pogoji: DRUGA POKLICNA ŠOLA ŽIVILSKE SMERI; do 26.03.04; M. M. KAUCIČ, PODJETJE ZA PROIZVODNJO, TRGOVINO IN STORITVE, G. IVANJCI 21, SPODNJI IVANJCI

ŠNAŽILKA

ČISTILKA (ZA OBMOČJE M. SOBOTE IN MORAVSKIH TOPLIC); nedoločen čas; do 26.03.04; OMEGA, D. O. O., GOSPODARSKE STORITVE, D. O. O., LJUTOMERSKA CESTA 28, GORNJA RADGONA

ZIDAR ZA ZIDANJE IN OMETAVANJE

PK ZIDAR; nedoločen čas; 1 l. delovnih izkušenj; do 07.04.04; HORVAT IVAN, S. P., ZIDARSTVO-FAZADERSTVO, MELINCI 137A, BELTINCI

KROVEC

POMOŽNA KROVSKA IN KLEPARSKA DELA NA TERENU; določen čas 6 mes.; 3 l. delovnih izk.; jeziki: slov. jezik - govorno in pisno; voznikiški izpit kategorije: B; drugi pogoji: DOBRA FIZIČNA KONDIICIJA; do 23.3.04; LONČARIČ MONTAŽA, D. O. O., LOKAVCI 41, SPODNJI IVANJCI; št. del. mest: 3

CVETLIČAR

CVETLIČAR/-KA; določen čas 28 mes.; 2 l. delovnih izkušenj; znanje programskih orodij: delo z bazami podatkov - osnovno, delo s preglednicami - osnovno; voznikiški izpit kategorije: B; do 19.03.04; JURŠA MARJAN, S. P., CVETLIČARNA MARJETICA, JERUŠALEMSKA CESTA 11, LJUTOMER

PEK

IZDELAVA KORNETOV; določen čas 3 mes.; 2 l. delovnih izkušenj; jeziki: slovenski jezik - pisno; do 19.03.04; ZEJNULI KAZANFER, S. P., GLAVNA ULICA 27, LENDAVA - LENDVA; št. del. mest: 2

KLJUČAVNIČAR

KLJUČAVNIČAR - VARILEC; nedoločen čas; 12 mes. delovnih izkušenj; jeziki: nemški jezik - govorno; voznikiški izpit kategorije: B; drugi pogoji: SAMOSTOJNOST; do 27.03.04; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, GORNJA RADGONA

KLJUČAVNIČAR; nedoločen čas; 12 mes. delovnih izkušenj; jeziki: nemški jezik - govorno; voznikiški izpit kategorije: B; drugi pogoji: SAMOSTOJNOST; do 27.03.04; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, GORNJA RADGONA

KLJUČAVNIČAR; določen čas 6 mes.; 2 l. delovnih izkušenj; voznikiški izpit kategorije: B; do 31.03.04; HORVAT ROBERT, S. P., TROPOVCI, KOLESARSKA UL. 10, TIŠINA

VARILEC CO2 Z A-TESTOM W03; določen čas 3 mes.; voznikiški izpit kategorije: B; do 31.03.04; HORVAT ROBERT, S. P., TROPOVCI, KOLESARSKA UL. 10, TIŠINA

VARILEC

VARILEC; nedoločen čas; 12 mes. delovnih izkušenj; jeziki: nemški jezik - govorno; voznikiški izpit kategorije: B; drugi pogoji: ZNANJE VARJENJA; do 27.03.04; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, GORNJA RADGONA

MONTER VODOVODNIH NAPRAV

MONTER VODOVODNIH INSTALACIJ; nedoločen čas; 12 mes. delovnih izkušenj; jeziki: nemški jezik - govorno; voznikiški izpit kategorije: B; drugi pogoji: SAMOSTOJNOST; do 27.03.04; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, GORNJA RADGONA

MONTER KLIMATIZACIJSKIH NAPRAV

MONTER PREZRAČEVALNIH NAPRAV; nedoločen čas; 12 mes. delovnih izkušenj; jeziki: nemški jezik - govorno; voznikiški izpit kategorije: B; drugi pogoji: SAMOSTOJNOST; do 27.03.04; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, GORNJA RADGONA

TESAR

TESAR; določen čas 1 mes.; 2 l. delovnih izkušenj; voznikiški izpit kategorije: B; drugi pogoji: LAHKO POMOŽ. DEL. Z ZNANJEM V TESAR; MOŽNOST PODALJŠANJA ZAP.; STAROST DO 30 LET; KANDIDATI NAJ POKLIČEJO PO TEL.: 041 733 138; do 14.04.04; ZIDARSTVO MAJČEČ, D. O. O., GANČANI 205A, BELTINCI

ZIDAR

KV ZIDAR; nedoločen čas; 2 l. delovnih izkušenj; do 07.04.04; HORVAT IVAN, S. P., ZIDARSTVO-FAZADERSTVO, MELINCI 137A, BELTINCI

STROJNIK GRADBENE MEHANIZACIJE

STROJNIK IN VOZNIK TEŽKE GRADBENE MEHANIZACIJE; določen čas 6 mes.; 2 l. delovnih izkušenj; jeziki: slovenski jezik - pisno; voznikiški izpit kategorije: B, C, E; drugi pogoji: IZPIT ZA STROJNIKA; do 18.03.04; ŽELEZNIJAK ZDRAVKO, S. P., TEŽKA GRADBENA MEHANIZACIJA TGM, BENICA 1, LENDAVA - LENDVA

VOZNIK AVTOMEHANIČNI

VOZNIK; nedoločen čas; 1 l. delovnih izkušenj; voznikiški izpit kategorije: B, C, E; do 19.03.04; FILIPIČ MARKO, S. P., PREŠERNOVA UL. 25, LJUTOMER; št. del. mest: 3

KUHAR

KUHAR, POMOČNIK KUHARJA; določen čas 6 mes.; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; drugi pogoji: LAHKO POMOČNIK KUHARJA; UREJENOST, DELAVNO ST. ODGOVORNOST; ZAJELEN ŽENSKI SPOL; do 27.03.04; FARIZI NAGIP, SLAŠČIČARNA WINTER, ŠTEFANA KOVAČA 26, MURSKA SOBOTA

KUHAR; določen čas 3 mes.; 1 l. delovnih izkušenj; jeziki: slovenski jezik - pisno; voznikiški izpit kategorije: B; do 26.03.04; MIHAILOVIČ DEJAN, S. P., PIZZERIA POPAJ, KRANJČEVA 61, LENDAVA - LENDVA

KUHAR/-ICA; dol.n čas 6 mes.; jeziki: slov. jezik - govorno in pisno; do 19.03.04; KOLBL BRANKO, S. P., GOSTILNA TRNEK, MOTA 76, LJUTOMER

NATAKAR

NATAKAR/-ICA; določen čas 6 mes.; znanje programskih orodij: urejevalnik besedil - osnovno; voznikiški izpit kategorije: B; drugi pogoji: LAHKO DRUGI POKLIC; do 20.03.04; HAHN BRANKO, S. P., DNEVNI BAR MAKSI BAR, LIPA 48C, BELTINCI

NATAKAR/-ICA; določen čas 3 mes.; 6 mes. delovnih izkušenj; drugi pogoji: DELO V GRILU POD LIPO, KLAVNIŠKA 4, M. S.; MOŽNOST PODALJŠANJA ZAPOSLOTITVE; ZAJELEN STAROST DO 30 LET; do 30.03.04; LARBO, D. O. O., MURSKA SOBOTA, JUŽNA ULICA 10, MURSKA SOBOTA

NATAKAR/-ICA; določen čas 6 mes.; 1 l. delovnih izkušenj; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno, nemški jezik - govorno; drugi pogoji: LAHKO POMOČNIK NATAKARJA; UREJENOST, DELAVNOST, ODGOVORNOST; do 27.03.04; FARIZI NAGIP, SLAŠČIČARNA WINTER, ŠTEFANA KOVAČA 26, MURSKA SOBOTA

NATAKAR/-ICA; določen čas 12 mes.; do 24.3.04; NEŽIČ DEJAN, S. P., TROPIC BAR, LOMANOŠE 32A, GORNJA RADGONA

NATAKAR/-ICA; določen čas 12 mes.; 3 mes. delovnih izkušenj; voznikiški izpit kategorije: B; drugi pogoji: LAHKO POMOŽNI DELAVEC ALI POMOŽNI NATAKAR Z IZKUŠNJAMI; ZAJELEN ŽENSKI SPOL; do 03.04.04; OLAJ MARTA, S. P., GOSTILNA, GANČANI 1C, BELTINCI

NATAKAR/-ICA; nedoločen čas; jeziki: nemški jezik - govorno; voznikiški izpit kategorije: B; do 19.03.04; RAJH IGNAC, S. P., GOSTILNA RAJH, BAKOVCI, SOBOŠKA 32, MURSKA SOBOTA

NATAKAR; določen čas 3 mes.; 1 l. delovnih izkušenj; jeziki: slovenski jezik - pisno; voznikiški izpit kategorije: B; do 26.03.04; MIHAILOVIČ DEJAN, S. P., PIZZERIA POPAJ, KRANJČEVA 61, LENDAVA - LENDVA

NATAKAR/-ICA; dol. čas 6 mes.; 6 mes. delovnih izkušenj; voznikiški izpit kategorije: B; do 25.03.04; SKLEDAR IGOR, S. P., CANKOVA 68B, CANKOVA

NATAKAR/-ICA; določen čas 12 mes.; 12 mes. delovnih izkušenj; UR/TEDEN: 35; voznikiški izpit kategorije: B; drugi pogoji: LAHKO DRUGA PRIMERNA IZOBRAZBA; KANDIDATI NAJ ZA RAGOVOR POKLIČEJO PO TEL. 031 513 257; do 23.3.04; VPO, D. O. O., GANČANI 78, BELTINCI

ELEKTROTEHNIK ENERGETIK

ELEKTROINSTALATER; nedoločen čas; 3 l. delovnih izkušenj; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; voznikiški izpit kategorije: B; drugi pogoji: DRUGI POKLIC: ELEKTROTEHNIK - ELEKTRONIK; do 26.03.04; KOLBL DRAGO, S. P., ELEKTROINSTALACIJE, DRAKOVCI 88, MALA NEDELJA

EKONOMSKI TEHNIK

ZAVAROVALNI ZASTOPNIK; določen čas 6 mes.; 2 l. delovnih izkušenj; znanje programskih orodij: delo z bazami podatkov - osnovno; voznikiški izpit kategorije: B; drugi pogoji: LAHKO TRGOVSKI POSLOVODJA ALI DRUGA USTREZNA SMER; LASTEN PREVOZ; do 03.04.04; ADRIATIC ZAVAROVALNA DRUŽBA, D. O. O., KOPER, PE MURSKA SOBOTA, ARHITEKTA NOVAKA 13, MURSKA SOBOTA

FINANČNI KNJIGOVODJA; določen čas 12 mes.; 6 mes. delovnih izkušenj; znanje programskih orodij: poznavanje operacijskih sistemov - osnovno, delo s preglednicami - osnovno; do 26.3.04; MOBIX, D. O. O., ČRENŠOVCI, PREKMURSKA CESTE 61, ČRENŠOVCI

PRAVNIK

SAMOSTOJNI REFERENT V SODNEM REGISTRU (VOĐENJE POSTOPKOV IN IZDAJANJE ODLOČB V ZADEVI SODNEGA REGISTRA; določen čas 15 mes.; 3 l. delovnih izkušenj; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; znanje programskih orodij: urejevalnik besedil - osnovno; drugi pogoji: OPRAVLJANJE DRUGI DEL PO ODREDBI PRESEDNICE SODIŠČA, SODNIKA ALI VOĐJE, VIŠJA IZOBOR, PRAVNE, UPRAVNE ALI DRUŽBOSLOVNE SMERI; do 23.03.04; OKROŽNO SODIŠČE, SLOMŠKOVA 21, MURSKA SOBOTA

MAGISTER FARMACIJE

STROKOVNI SODELAVEC ZA PROMOCIJO ZDRAVIL NA OBMOČJU SLOVENIJE; nedoločen čas; jeziki: angleški jezik - govorno in pisno, nemški jezik - govorno in pisno; znanje programskih orodij: delo s preglednicami - osnovno, delo z bazami podatkov - osnovno; voznikiški izpit kategorije: B; drugi pogoji: DRUGI POKLIC: VII. STOP. IZOB. BIOMED. ALI MEDICINSKE SMERI; SPREJEMAJO PISNE PROŠNJE Z DOKAZILI IN TEL. ŠT.; do 21.03.04; GALEX, PROIZVODNJA IN PROMET S FARMAC. IN DRUGIMI PROIZVODI, TIŠINSKA ULICA 29G, MURSKA SOBOTA

motorna vozila

WV POLO 1.0, letnik 1999, kovinsko srebrne barve, prodam. Tel.: 031 736 709, m18636

OPEL KADETT 1,3, ohranjen, registriran do sept., prodam. Tel.: 526 14 57 ali 031 751 602, m18683

PASATT KARAVAN, letnik 1991, registriran, zelo ugodno prodam. Tel.: 588 16 19, m18684

LADO NIVO 1.7 i, 4 x 4, letnik 1998, prodam. Tel.: 031 694 283, m18687

živali

NESNICE, mlade, hixex, rjave, grahašte in črne, pred nesnostjo, opravljena vsa celjenja, prodaja FARMA PRI MOSTU - vzrejališče vseh vrst nesnic. Naročila: gostilna Horvat, Nemčavci, tel.: 528 11 90, Franc Movrin, Petanjci, tel.: 546 15 05, gostilna Železen Beznovci, tel.: 549 10 25, gostilna Rajsar, Grad, tel.: 553 11 48, gostilna Čeh, Nedelica, tel.: 573 51 53, m18420

NESNICE, RJAVE, GRAHAŠTE, ČRNE, pred nesnostjo, vsak dan Babinci 49. Vzreja nesnic Tibaut, tel.: 582 14 01, m18531

PUJSKE prodam. Tel.: 041 813 850, m18643

PLEMENSKE ZAJCE - KUNCE, nemške lisice, samce, samice breje ali že z mladiči, prodam. Tel.: 562 12 75 ali 040 813 347, m18663

PURE IN PURANE lahko naročite po telefonu 584 80 73 ali 031 219 379. Zagotovljena kvaliteta, ugodna cena in garancija do konca vaše reje. m18674

posesti

HIŠO, PARCELO v Pomurju kupim, oddam/prodam RESTAVRACIJO v Črenšovcih in gr. parcelo. Tel.: 051 214 190, m18301

NOVEJŠE ENO DO DVOSOBNO STANOVANJE kupim. Ponudbe: 041 677 831, m18623

HIŠO V MURSKI SOBOTI, več hiš in parcel v Prekmurju prodamo in tudi kupimo za znane stranke. Agencija za nepremičnine KP-MS Angelca Sorja, s. p., Marušičeva 5, Koper, tel.: 031 520 135, www.beli-grad.4t.com, m18629

NJIVO, 1,22 ha, in GOZD, 25 arov, na lepi legi v Pertoči prodam. Tel.: 070 882 939, m18667

STANOVANJE V BAKOVCIH, 40 m2, opremljeno, oddamo v najem. Tel.: 041 334 581, m18668

IŠČEMO starejše hše na GORIČKEM

Informacije Dill, d. o. o., Murska Sobota, tel.: 530 474 0 ali 031 668 749.

m18664

>> izberbi.ai

STANOVANJE, dvo ali dvoipol sobno, z dvigalom v Murski Soboti kupim. HIŠO v Lendavi prodam. Tel.: 041 504 129, m18689

>> izberbi.ai

Zgodilo se je ...

Med 9. marcem in 16. marcem se je zgodilo na pomurskih cestah 34 prometnih nesreč, v katerih se je pet oseb lažje telesno poškodovalo, pri drugih nesrečah pa je nastala le materialna škoda. Policisti Policijske uprave Murska Sobota so 33-krat posredovali zaradi kršitev javnega reda in miru, od tega 11-krat na javnih krajih in 22-krat v zasebnih prostorih. Pridržali so 8 kršiteljev. Kaznivih dejanj je bilo 26, med njimi 9 tatvin, 12 poškodovanj tuje stvari, 4 ponarejanja in goljufija. Na mejnih prehodih so zavrnilli 48 tujcev, ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v Republiko Slovenijo.

Dva požara

V torek, 9. marca, je izbruhnil požar na električni napeljavi v kurilnici gospodarskih objektov farne Nemščak. Škode je za približno dva milijona tolarjev, saj so v celoti uničeni električni vodniki in omarice, električni gorilnik na peči in lesena streha z izolacijo. Policisti vzrok požara še preiskujejo. V soboto, 13. marca, je zagorelo v stanovanjski hiši v Globoki. Do požara naj bi prišlo zaradi pregretja dimne cevi. Pri tem se je vnela stena iz mavčne plošče. Gasilci so steno morali porušiti. Nastalo je za tristo tisoč tolarjev škode.

Eden padel s kupa lesa, drugi padel na pločniku

51-letni moški je v četrtek, 11. marca, prišel na žago v Lendavi, ker je želel nakupiti les. V ta namen je splezal na štiri metre visok kup lesa, pri sestopu pa je padel s kupa in se hudo telesno poškodoval. V nedeljo, 14. marca, je zaradi vinjenosti na pločniku na Cankovi padel 63-letni moški. Hudo telesno poškodovanega so ga odpeljali na zdravljenje v bolnišnico.

kmetijska mehanizacija

CEPILEC DRV, hidravlični ali na sveder, prodam. Možna dostava. Tel.: 031 687 638, m18561

TRAKTOR STEYR 8130, 4 x 4, čelni nakladalnik Steyr, serija 8000, balirko Clas markant 40, okopalnik za koruzo, trosilnik Vicon, 300 kg, in večji kompresor prodam ali menjam. Tel.: 041 560 199, m18641

FIAT 100 - 90, letnik 1988, 4 x 4 prodam. Tel.: 031 377 882, m18642

SADILNIK KROMPIRJA SK 2 Hmezad, izkopalnik krompirja IK 1, trosilnik umetnega gnojila TGO 402, tračni obračalni UTO 2250 prodam. Tel.: 031 614 810, m18655

SILOKOMBAJN SK 80 S, avtomatski sadilnik krompirja, krožne brane, gume 16,9 x 28, nova, drobilc zrnja blisk 350 + suho mletje, prodajo. Markišavci 32, m18660

TRAKTORSKI CEPILEC DRV na sveder, za metrska drva, prodajo ali zamenjajo. Tel.: 041 542 090, m18662

TRAKTOR 4 x 4, cisterno za gnojevko, pajka in obračalni plug ter žitno sejalnico prodam. Tel.: 558 82 79, m18665

TROSILNIK HLEVSKEGA GNOJA SIP ali Tehnostroj, rotacijsko kosilnico SIP, sadilnik krompirja in cisterno za gnojevko Creina kupim. Tel.: 041 966 893, m18679

PNEVMATSKO SEJALNICO za koruzo z dognojevalnikom, rotacijsko brano in traktor John Deere, pogon 4 x 4, ugodno prodam. Tel.: 041 417 562, m18681

4-REDNO IN 6-REDNO PNEVMATSKO SEJALNICO ZA KORUZO Z DOGNOJEVALNIKI in z dozatorji za granulato, zelo dobro ohranjeni, ter tribrazdne obračalne pluge, peresaste, visok klrens, z vso opremo, ugodno prodajo. Tel.: 041 293 074, m18682

KUPIJO KOSILNICO BCS. Tel.: 070 515 927, m18686

kmetijski pridelki

VEČJO KOLIČINO VINA, različnih sort, prodam. Tel.: 575 18 77 ali 041 773 370, m18523

razno

Preključujem veljavnost Spričevala o zaključnem izpitu št. 1232/52 z dne 18. 6. 1997, izdanega na Srednji šoli za gostinstvo in turizem v Mariboru, smer natakara. Simon Lovenjak, Vaneča 54, 9201 Puconci, m18637

Preključujem veljavnost hranišne knjžice, izdane pri HKS Panonka, št. 8070-168187, izdane na ime Gizela Barber, Šulinci 76, Petrovci, m18638

PRODAMO IN DOSTAVIMO REZAN LES, bruna in opaž. Tel.: 041 451 677, 041 459 090, Trgovinske storitve M&M, Marko Pahernik, s. p., Dravinjska c. 62, Poljčane, m18647

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO NA SEKANEC z vso dodatno opremo prodam. Ogled je možen med delovanjem. Tel.: 041 357 368, m18654

RABLJEN PRALNI STROJ GORENJE prodam. Mladinska 23, Murska Sobota, m18670

POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO, ladijski motor, 4 kw, z gumijastim čolnom Maestral prodam. Tel.: 522 14 87, m18671

NOVO LOVSKO OBLEKO prodajo. Tel.: 040 645 470, m18685

AKACIJEVE KOLE kupim. Tel.: 031 388 515, m18632

delo

IŠČEMO NATAKARJA ALI NATAKARICO za delo v strežbi v kafetariji Rajh v BTC-ju. Tanja Pintarič, s. p., Cvetkova ulica 21, M. Sobota, tel.: 031 705 007, m18676

ZAPOSILIMO PEKA z več leti delovnih izkušenj.

ZAPOSILIMO PEKA, lahko tudi pripravnika.

ZAPOSILIMO DOSTAVLJALCA KRUHA z voznikiškim izpitom.

Prošnje pošljite v 8 dneh na naslov Gambit, d. o. o., Gregorčičeva 17, Beltinci, m18688

srečanja

SAMSKI, LOČENI, OVDOVELI iz vse Slovenije, včlanite se v žensko posredovalnico. KP-MS Angelca Marušičeva 5, Koper, tel.: 031 687 135, www.beli-grad.4t.com, m18632

NAJUSPEŠNEJŠI PRI POSREDOVANJU STIKOV izključno samo za nevezane in resne žlane. Ženitna posredovalnica v »Zdravilnem dotiku«, Majda S. p., Gederovska 14, Črnelavci, 02 521 18 28, M. Sobota, m18666

UPOKOJENKA IŠČE DOBROSLOVNE MOŠKEGA, starega od 58 let dalje. Ponudbe pošljite na upravo lista s šifro marec, m18673

STE OSAMLJENI? Posredništvo DAV vam ponuja žensitna posredovalnico posredovanja pri avanturah in posredništvo@volja.net, GSM: 031 208 777, Leon Vugrinec, s. p., m18675

Tvoj tihi dom naj cvet krasi, ga grenka solza osveži. Na grobu vetrič bo pihjal, ti rožice v spomin majal.

V SPOMIN

20. marca bo minilo leto žalosti in bolečine od takrat, ko nas je zapustil dragi sin

Štefan Smodiš

iz Otovcev

Iskrena hvala vsem, ki obiščete njegov prerani grob, mu prinesete cvet in prižgete svečko spomina.

Žalujoča mama in ata

ZAHVALA

V

*Bolečina da se skriti
pa tudi solze ni težko zatajiti,
le našega dragega moža in očeta
nihče ne more nam vrniti.*

V SPOMIN

21. marca je minilo šestnajst let
od takrat, ko je umrl naš dragi
mož, oče, stari oče in pradedek

Karel Majc

iz Doliča 60

Z nami v naših srcih naprej živiš, čeprav v grobu mirno spiš.

V žalosti - njegovi najdražji

*Kje so dnevi, ko skupaj smo živeli?
Kje sta dobrota in ljubezen tvoja,
ki si nam jo dala?
Težko smo došli, da minili so ti dnevi,
a nate lep spomin je ostal.*

V SPOMIN

Boleč je spomin na
17. marec 2002, ko nas je zapustila
draga žena, mama in babica

Katarina Vohar

iz Hrastja - Mote 36

Ostal je spomin na tvojo plemenitost in na skupne srečne dni.
Hvala vsem, ki z lepo mislijo postojite ob njenem grobu.

Žalujemo mož Martin

*Je čas, ki da,
je čas, ki vzame.
Pravijo, je čas, ki celi rane,
in je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasnežas se v spomine.*

ZAHVALA

V 64. letu nas je zapustil
naš dragi mož, oče, dedi in tast

Jože Lebar - Juš

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
prijateljem, sosedom in znancem, ki ste v teh žalostnih
trenutkih sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje
ter darovali vence, cvetje, sveče in v dobrodelne namene
za porodnišnico v Rakičanu.

Posebej hvala duhovniku za pogrebni obred, TP Vesna
za pomoč, govornikom, pevcem in godbenikom
za odpete žalostinke ter KSP Ljutomer.

*Žalujemo: žena Viktorija, hčerki Tanja z Bracom in Nataša
z Igorjem, vnukinja Saška ter vnuka Samo in Domen*

*Ko prebujalo se jutro,
tiho si odšel -
pustil si le sledi svojih rok,
zdaj naš dom ovit je v sivino,
obup, žalost in neizprosno bolečino.*

ZAHVALA

V 91. letu nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, tast in dedek

Jožef Marič

od Svetega Jurija

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem
sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga
pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, sveče
in za svete maše, nam pa izrekli sožalje.
Hvala g. dekanu, pevcem, govorniku g. Slavku
in pogrebništvu Banfi.

Žalujemo njegovi najdražji

*Ni več svetlih žarkov iz tvojih oči
in ni več stiska tvojih dlani.
Nevihni oblaki zatemnjujejo nebo nad
nami, v nas prebujajo spomine na sleherni
dan, ki si ga preživel med nami.
A spomini ostajajo ...*

V SPOMIN

20. marca minevata dve leti od takrat, ko
naju je tragično zapustil dragi sin in brat

Boštjan Rogac

s Petanjec

Hvala vsem, ki s postankom ob njegovem preranem grobu in mislijo
počastite spomin nanj ter prinašate cvetje in prižigate sveče.

Tvoji najdražji

*Vse na svetu mine, se spremeni,
le spomin na tebe bo ostal in živel.*

V SPOMIN

21. marca mineva leto žalosti
in bolečine od takrat, ko nas
je za vedno zapustil dragi

Ludvik Bohar

iz Stanjevec

Tvoje pridne roke, dobro in plemenito srce
so nam v ponos in lep spomin nate.

Hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njegovem
grobu ter mu prinašate cvetje in sveče.

Vsi tvoji najdražji

*Le srce in duša ve, kako boli,
kako trpi, ko tebe domov več ni.*

V SPOMIN

21. marca bosta minili dve leti
žalosti od takrat, ko nas je zapustila
draga žena, sestra in sorodnica

Marija Črnko

iz Šalovec 216

Hvala vsem, ki se ustavite pri njenem grobu
in prižgete svečo spomina.

Žalujemo mož, sestrini in sorodniki

*V moje si srce se vpisal,
čas ne bo te več izbrisal,
in čeprav spokojno spiš,
z mano kakor prej živiš.*

V SPOMIN

17. marca so minila 4 leta
tihe žalosti od takrat, ko
me je zapustil moj dragi sin

Jožef Marič

iz Fikšinec 10

Čas hitro mineva, vso dobroto ti lahko vračam
le še s cvetjem, plameni sveč in spominom nate.

Z žalostjo v srcu tvoja mama

Svojo življenjsko pot je sklenil naš sodelavec

Drago Horvat

voznik avtobusa

Dolgoletnega sodelavca bomo ohranili v tajnem spominu.

Kolektiv Avtobusnega prometa Murska Sobota

*Odšel si tiho v zimski dan,
v mir, pokoj tja daleč stran.
A v naših srcih tukaj si
za vedno, naš oče ti.*

ZAHVALA

V 77. letu nas je zapustil dragi mož,
oče, dedek, tast, brat in sorodnik

Franc Börc

iz Ropoče 12

Z bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorod-
nikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako
velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti,
darovali cvetje, sveče in za svete maše ter izrekli sožalje.
Hvala gospodu župniku, pevcem, gasilcem, upokojencem,
vojnim veteranom, pogrebništvu Banfi, zdravniškemu
osebju in kolektivu Mure.

Počivaj v miru!

Žalujemo vsi tvoji najdražji

*Vzemi si čas,
dan prekratek je,
morda ga jutri več
ne bo zate ...*

ZAHVALA

Nepričakovano in brez slovesa
nas je zapustil naš dragi brat, svak, stric in boter

Jože Lebar - Juš

iz Ljutomera

Z globoko žalostjo v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem
sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so v najtežjih
trenutkih sočustvovali z nami, darovali za svete maše, vence,
cvetje, sveče in v druge dobrodelne namene.

Vsem - iskrena hvala!

*Neutolažljivi brat in sestri z družinami
ter vsi njegovi nečaki in nečakinje*

**Kogar imaš rad,
nikoli ne umre, le daleč, daleč je ...**

*V sanjah še živi
naš nedavno preminuli,
veseli se celo zavraja
in povrnjene mladosti.
Budnost položi pred nas
njegovo mrtvo telo.
Budnost se ne umakne niti za korak.
(W. Szymborska)*

ZAHVALA

V 63. letu nas je po hudi bolezni zapustil
naš dragi mož in oče

Jožef Ropoša

od Grada

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem
sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste ga
pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje ter
darovali vence, cvetje, sveče in druge prispevke. Posebej
hvala družinam Horvat, Kardinar in Kočar.

Za svečan pogreb hvala g. župniku, govornici Anici in
pevkam, predvsem pa lovskim družinam Grad-Kuzma,
Radovci in Rogašenci ter vsem drugim lovcom, ki ste ga
z vsemi lovskimi častnimi pospremili v večna lovišča.

Hvala osebju nevrokirurškega oddelka bolnišnice
Maribor in vsem, ki ste nam stali ob strani v težkih
trenutkih njegove bolezni.

Še enkrat hvala!

Žalujemo: žena Marija in hčerka Renata z Zoronom

ZAHVALA

V 74. letu nas je za vedno zapustil dragi
mož, oče, tast, stari ata, pradedek in brat

Karel Sukič

mizar v pokoju
iz Boreče

Z žalostjo v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem
sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga
pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, sveče
in prispevke za cerkev, nam pa izrekli sožalje, ter vsem, ki
ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani.

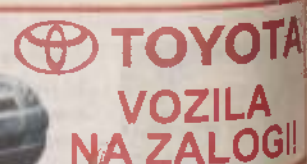
Iskrena hvala društvu upokojencev, g. župniku Dejanu
Horvatu, pevcem za odpete žalostinke, sosedu Bojanu za
izrečene besede slovesa in pogrebništvu Hozjan.

Žalujemo vsi njegovi

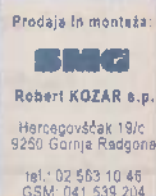
**Dragi stari ata - ohranili
te bova v lepem spominu**

Tvoji pravnukinja Janet in Anabella

Tel. 02/77 10 955, GSM: 041 32 59 23

Flamin MS d.o.o., ☎ 02 530-46-60, Industrijska 1a, 9000 Murska Sobota, www.flamin.si

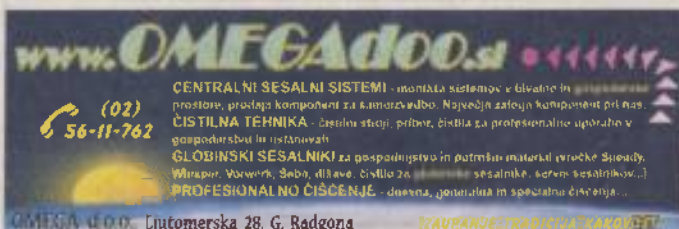
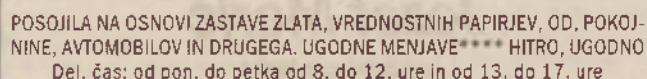

INDEMA, d. o. o. – Avto Čuri, Aleš Čurman, s. p., Tišinska ulica 16, 9000 M. Sobotla

MS, Staneta Rozmana 16, tel.: 02/524 16 30
LJ, Slovenska 27, tel.: 01/425 20 75

Renato Ritlop, s. p., Markovci 4, 9204 Šalovci

Do 6 let za vse zaposlene in upokoјence (01,09). Možnost obremenitve dohodka prek tretјine. Stari kredit ni ovira.
Tel.: 02/252 88 26, GSM: 041 756 508

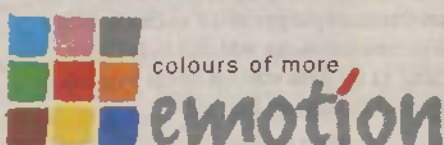
**Zato že danes naročite vso toploto,
ki jo potrebujete za dom - na dom.**

KURILNO OLJE IN PLAMENIK
EVROPSKE KAKOVOSTI
080 22 68 68

VESTNIK lahko kupite
tudi na večini pošt
v Pomurju, bencinskih
servisih ter skoraj
vseh trgovinah in trafik

Ponjaba za Informacije, d. d., Ul. A. Novaka 13, Murska Sobota

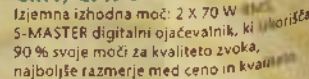
- fasadni sistemi
- notranji in zunanji ometi
- zaključni sloji za fasade
- gradbena lepila
- veziva
- sanacijski sistemi
- malte za zidanje

Baumit Gradbeni materiali d.o.o., Zagrebška ulica 1, 1000 Ljubljana, tel.: 01 236 37 55, www.baumit.si

Diagonala zaslon 72 cm, 100 Hz,
popolnoma ravna slikovna cev,
stereo, teletext s pomnilnikom
za 250 strani.

Super VHS, Hi-Fi VHS stereo, "ShowView",
Auto PDC/VPS, snemanje Super VHS
s Super VHS ET tehnologijo, 2 Scart
priključka, AV priključki spredaj.

**Od 17. marca do 3. aprila 2004 oz. do prodaje zaloga -
Možnost nakupa na 12 obrokov!**

Pridite v trgovski center:
MERKURDOM, Piese 1, Murska Sobota, tel: 02
530 26 30

MERKUR

Spored na radiu Murski val

UKV, 94,6 MHz in 105,7 MHz, SV 648 KHz

PETEK, 19. marec – 00.00 SNOP – 05.00 Vedro v novo jutro, Simona, Marjan – 07.40 Mariborsko pismo, Asja Matjaž – 08.15 Jutranja tema – 09.00 Poročila – 09.10 TV As – 09.15 Relax – 09.45 Kulturni šport ob koncu tedna – 10.00 Poročila – 10.30 Mali oglasi – 11.00 Poročila – 11.15 Zamurjenci, kabaret Dušana Radošević, Džoužija, Berle in Marka – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.30 Od petka do petka – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 13.20 Predstavljamo vam, nova glasba – 14.00 Poročila – 14.05 Obvestila – 14.30 Romskih 60 minut – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.15 napoved sporeda – 17.00 Osrednja poročila – 17.40 Mali oglasi – 17.30 Murski val nagraduje – 18.00 Alboom – 18.15 Radijski knjižni sejem (Nevenka Emri) – 19.00 Mladost – glasba za mlade, vaša razmišljanja (Maja, Stasa in Timotej) – 20.00 Ugasni televizor, Bojan Peček – 24.00 SNOP

SOBOTA, 20. marec – 05.00 Dobro jutro! – 8.30 Mali oglasi – 09.15 Biba buba baja, devetletka Radenci – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.30 Potepanje – 11.00 Poročila – 11.15 Potepajte se z nami – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.30 Nagrada tedenskega sponzorja – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.05 Obvestila – 14.15 Oddaja tedna: Komuna v Čepincih, za in proti (Nataša Brulc Šiftar) – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.15 Napoved sporeda – 17.00 Osrednja poročila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 19.00 Poročila – 19.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi – 20.00 Slovenija, od kdaj lepote tvoje? Bojan Rajk – 24.00 SNOP

NEDELJA, 21. marec – 05.00 Vedro v nedeljsko jutro, pomlad! – 07.30 Panonski odmevi, oddaja o preteklih Slovencih (Silva Eory) – 08.00 Misel in čas, duhovna misel pomurskih duhovnikov – 08.30 Zamurjenci – 09.00 Izbor pesmi tedna – 09.30 Srečanje na

Murskem valu – 10.25 Obvestila – 10.30 Nedeljska kuhinja: **Lojze Peterle** (Branko Žunec) www.murski-val.com, gumb Kontakt v živo in 537 17 10 – 12.30 Poročila – 12.35 Obvestila – 13.00 Minute za kmetovalce (Silva Eory) – 13.30 Čestitke, šport in Na narodni farmi – 15.00 Mura: Ljubljana, prenos prvoligaškega nogometa (Tonček Gider) – 19.00 Poročila – 20.00 Kak pa pomlad doživlja Činčof Jožek? Furjanek

PONEDELJEK, 22. marec – dežurna novinarka Silva Eory – 05.00 Vedro v dobro jutro (Irma Benko in Boštjan Rous) – 07.40 Pismo iz Porabja, **Marjana Sukič** – 09.15 Ponedeljkova tema in internetna anketa – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.30 Mali oglasi – 11.00 Poročila – 11.15 Oaj, kak san zlufto: Ljubljana je še ena prelomnica, Bojan in »Muraši« – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.30 Anketa – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.15 Za zdravje – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.15 Napoved sporeda – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 MV DUR – 19.00 Poročila – 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi – 20.00 Kak je indak fajn bilou, Milan Zrinski – 21.05 Nadaljevanje večerne oddaje – 24.00 SNOP

TOREK, 23. marec – 05.00 Vedro v dobro jutro! (Vida in Bojan) – 07.40 Ljubljansko pismo Aleša Kardelja – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.10 Unichem – 11.00 Poročila – 11.15 Kratki stik – 11.30 Mali oglasi – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.30 Potrošniški nasvet, **Andrej Ciemer** – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.15 Sedem veličastnih, lestvica domače zabavne glasbe, pogovori z najboljšimi – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 Srebrne niti, oddaja za upokojence (Anica Kološa, Bojan Rajk) – 18.40 Prebiranja, drugačen pogled pomurskih avtorjev – 19.00 Poročila – 19.15 Eti ta je muzika – 20.00 Jukeboks, domača glasbena scena skozi naočnike Boštjana Rousa – 24.00 SNOP

SREDA, 24. marec – 05.00 Vedro v dobro jutro, Peurača, Radič – 07.40 Peter Potočnik iz Beograda – 08.15 Veterinarski nasvet – 08.45 Džoužijevo pismo – 09.15 Izziivi Duška Radiča – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.30 Mali oglasi – 11.00 Poročila – 11.15 Trn v peti, ostro z Natašo Brulc Šiftar, pritožbe, mnenja, prošnje poslušalcev – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.15 Putra – 12.30 Intervju – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.15 Hop-top, lestvica tuje zabavne glasbe – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 19.00 Poročila – 19.15 Panonski odmevi, ponovitev – 20.00 Mursko-morski val, Simona Špindler – 24.00 SNOP

ČETRTEK, 25. marec – 05.00 Dobro jutro, Nataša in Dejan – 07.40 Zagrebško pismo Branka Šomna – 09.15 Kuharski nasvet: Boštjan Režonja, Lipa – 10.00 Poročila – 10.15 Pomurske občine se predstavljajo: Rogašovci, Janko Halb – 11.00 Poročila – 11.15 Reporatažna tedna – 11.45 Šport za vse – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.15 Domača plošča, lestvica – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 18.00 Mali radio – 19.00 Poročila – 19.15 Bilo je nekoč (Milan Zrinski) – 20.00 Geza se zeza, glasbene želje, nagrade ... – 24.00 SNOP

Koledar kulturnih prireditev

OTVORITEV

LENDAVA

V petek, 19. marca, ob 19. uri bo v sinagogi multimedijki večer Duh resnice, kjer se bosta predstavila avtor knjige Andrej Grabar in avtor miselne razstave fotografij Matej Karničnik.

DOGODEK

LENDAVA

V petek, 19. marca, ob 17. uri bo v prostorih Dvojezične osnovne šole I mednarodno srečanje Društva zbirateljev Pomurja.

RAKIČAN

V petek, 19. marca, ob 18. uri bo v dvorani Srednje kmetijske šole 3. regijskega festivala ohranjanja ljudskega izročila.

PETANJCI

V soboto, 20. marca, ob 10. uri se bo začela pri čolnarni očiščevalna akcija obrežja Mure od avstrijske meje do Rihtarovskega špica. Pripravlja KK RK Most Petanjci!

CANKOVA

V soboto in nedeljo, 20. in 21. marca, se bodo nadaljevali VII. Jožefovi dnevi, ki bodo trajali do 28. marca. Podrobnejši program je na turistični strani!

BELTINCI

V petek, 19. marca, pripravljajo Joužefovanje.

DOKLEŽOVJE

V soboto, 20. marca, tukaj pripravljajo proslavo ob prihodu pomladi.

GLEDALIŠČE

MURSKA SOBOTA

V ponedeljek, 22. marca, ob 8. uri se bo začelo v grajski dvorani območno srečanje lutkovnih skupin.

PLES

MURSKA SOBOTA

V sredo, 24. marca, ob 11. uri se bo začelo v grajski dvorani območno srečanje plesnih skupin.

PREDAVANJE

MURSKA SOBOTA

V sredo, 24. marca, ob 19. uri bo v Pokrajinski in študijski knjižnici predavanje z diaporojkcijo Potovanje s kolesom okoli sveta avtorja Bojana Stezinarja.

Kino

Murska Sobota

Četrtek, 18. marca: ob 18.00 in 20.00 ameriška akcijska komedija Dobrodošli v džungli

Petek, 19. marca: ob 18.00 ameriška družinska komedija Škrat, ob 20.00 Dobrodošli v džungli

Sobota, 20. marca: ob 18.00 Škrat, ob 20.00 Dobrodošli v džungli

Nedelja, 21. marca: ob 18.00 Škrat, ob 20.00 Dobrodošli v džungli

Sreda, 24. marca: ob 18.00 in 20.00 francoska erotična drama Bazen

Ljutomer

Sobota, 20. marca: ob 19.30 ameriška epska vojna drama Poslednji samuraj

Nedelja, 21. marca: ob 17.30 bosansko-hercegovska komedija Gori, ob 19.30 Poslednji samuraj

Gornja Radgona

Petek, 19. marca: ob 18.30 srbska komedija Mali svet, ob 20.30 ameriška melodrama Nasmeh Mona Lise

Nedelja, 21. marca: ob 17.30 Mali svet, ob 19.30 Nasmeh Mona Lise

Koledar kulturnih prireditev

KONCERT

MURSKA SOBOTA

V soboto, 20. marca, bo v grajski dvorani I. Mörski festival kitare, na katerem bodo sodelovali učenci glasbenih šol Pomurja in Štajerske. Festival bo tekmovalnega značaja in se bo končal ob 16.30 s koncertom izbranih tekmovalcev.

V soboto, 20. marca, ob 21. uri bo v MIKK-u metal party Črna metalurgija vrača udarec. Za glasbo bodo skrbeli: Hermano, Sresh, Temnovid in Lord RT.

V nedeljo, 21. marca, ob 20. uri bo v lokalni Art Caffé akustični solo koncert in videoprojekcija španske pevke Silvie Penide.

RADENCI

V petek, 19. marca, ob 20. uri bo nastopil v kavarni Vikend rock ansambel Špirit Band iz Murske Sobotice.

GORNJA RADGONA

V petek, 19. marca, ob 23. uri bodo nastopili v gostišču Rodos na Oldies Goldies Tech - House večeru didžeji: Dan (Gradec), Alen (Maribor), sir Klemen (Ljubljana) in Dr. Agan (Murska Sobota).

V soboto, 20. marca, ob 21. uri bodo nastopili v gostišču Rodos D'Kwaschen Retashy. Predskupina in poskupina: Toti štirje!

LENDAVA

V soboto, 19. marca, ob 20. uri bo nastopila v gostilni Route 66 skupina Poslednji kongres.

LEMERJE

V soboto, 20. marca, ob 21. uri bo nastopil v Baru R 6Pack Čukur.

LUKAVCI

V sredo, 24. marca, ob 11. uri bo v Domu Lukavci koncert Ženskega pevskega zbora DU Ljutomer (kulturne sekcije DU Ljutomer).

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA

V Pokrajinskem muzeju je na ogled stalna muzejska razstava.

V Pokrajinski in študijski knjižnici je do 3. aprila na ogled razstava Zapisi v krajini, ki jo organizira Društvo krajskih arhitektov Slovenije.

V lokalni Art Caffé si lahko ogledate fotografsko razstavo Fotografije s poti svetovnega popotnika in profesionalnega fotografa Arneja Hodaliča.

V Galeriji je do 28. marca na ogled razstava del študentov Akademije za likovno umetnost v Ljubljani (mentor prof. Gustav Gnamuš).

V predverju grajske dvorane so na ogled dela članov Likovnega društva Mavrica.

V PAC-u si lahko do konca marca ogledate razstavo risb prekmurskih slikarjev, ki so nastale med njihovim študijem.

V razstavnici izložbi podjetja Fer-Ing, d. o. o., do konca meseca razstavlja svoje fotografije Slike narave Miran Mulec iz Veržetja.

V MIKK-u je do sredine marca na ogled razstava stripov, lutk in animacij Andreje Kladnik.

LENDAVA

V sinagogi je v stopniščnem delu na ogled zbirka Zapuščina dr. Aleksandra Schwarza. Na ogled je tudi razstava Moč šibkih.

Na gradu je spominska razstava Ferenc Deak, postavljena ob pomoči Göcseji Muzeuma iz Zalaegerszega.

LAAFELD/POTRNA

V Pavlovi hiši je do 27. aprila na ogled gostujoča razstava iz Lendave Zgodovina dolnelendavskih Židov.

PROSENJAKOVCI

V DOŠ je na ogled spominska razstava ob 25-letnici smrti akademskega slikarja Ladislava Danča.

PIRAN

V Mestni galeriji je do konca marca na ogled razstava Mirka Bratuše Bežniki, navadni kipi in vlažilec zraka s. p.

WEISTRACH (AVSTRIJA)

V nekdanji grajski taverni Rohrbach v kraju Weistrach (med Dunajem in Linzem) razstavlja slovenski umetniki Zoltan Gabor, Ferenc Kiraly, Marika Danč Roth, Cvetka Hojnik, Zdenko Huzjan, Katja Pal, Štefan Galič, Suzanne Kiraly Moss, Sabina Šinko, Endre Gönter, Dubravko Baumgartner in Ludvik Pandur.

RADENCI

V muzeju Radenske si lahko ogledate razstavo slik Natalije Šeruga.

LJUBLJANA

Na veleposlanstvu Republike Madžarske (Konrada Babnika 5) je na ogled slikarska razstava akademskega slikarja Zdenka Huzjana.

Radio Murski val – 94,6 Mhz in 105,7 Mhz

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE, GLASBA NAŠEGA SRCA

1. Rad bi se postaral s teboj – Lipovšek
2. Tezadu jur je za žur – Modrijani
3. Pot domov – Unikat
4. Pisanice – Ans. Tonija Verderberja
5. Pismo iz stare skrinje – Korenine

PREDLOGA:

- Za dobro voljo – Ans. Matije Slaka
- Misi se bojim – Navihanke

LESTVICA OBMURSKE ZABAVNE GLASBE

1. Bejla rouža – Langa
2. Pusti srca – Dica
3. Pot do sreče – Mikola
4. Moje blago – Halgato Band
5. Ljubezen iz srca – Drago Jošar & Mili

PREDLOGA:

- Šlekteder – Rock'n'Rom
- Zaj se sako nouč mantran – D'Kwaschen Retashy

Nagrado glasbene založbe **Mandarina iz Ljubljane** prejme Ema Šiftar, Aškerčeva 5, 9000 Murska Sobota.

Izpolnjene kupone pošljite do ponedeljka, 22. marca 2004, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 12 - glasujem za skladbo

GLASBA NAŠEGA SRCA:

LESTVICA OBMURSKE ZABAVNE GLASBE:

Ime in priimek

Št. prijave:

Delimo vstopnice za kino

Sean Penn je letos dobil oskarja za glavno moško vlogo v filmu Skrivnostna reka. Našo nagrado prejme **Zdenka Mujić, Panonska 7a, 9231 Beltinci**. Čestitamo! Naše naslednje nagradno vprašanje pa se glasi:

Je bil Sean Penn že kdaj prej nominiran za oskarja? Da ali ne?

Kupon št. 12 - odgovore pošljite do torka, 23. marca, na naš naslov: Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota ali po e-pošti: tomo.koles@p-inf.si

